

Stichting Overloon War Chronicles
presenteert:

GEZICHTEN UIT HET VERLEDEN

(aflevering 3)

Auteur: Arno van Dijk

3 mannen, 3 Britse militairen, begraven op 2 verschillende begraafplaatsen. Maar toch voor altijd met elkaar verbonden. Door die ene noodlottige middag, die ene noodlottige minuut, daar in dat Brabantse dorp.

Hubert Orr (1910 – 1944)

Begraven op de CWGC-begraafplaats in Overloon, grafnummer 14, vak III, rij E

David Silvertop (1912 – 1944)

Begraven op het RK-kerkhof in Sint Anthonis, grafnummer 4

Maurice Lock (1915 – 1944)

Begraven op het RK-kerkhof in Sint Anthonis, grafnummer 3

De fatale splitsing

Inhoud:

1.	Inleiding	pagina 3
2.	Biografie: van de geboorte tot Normandië	
2.1	Hubert Orr	pagina 4
2.2	David Silvertop	pagina 6
2.3	Maurice Lock	pagina 12
3.	De 11th Armoured Division	pagina 15
4.	Van de Normandische stranden naar Sint Anthonis	pagina 19
5.	De fatale splitsing	
5.1	Onrust en wisselingen	pagina 20
5.2	Verandering van plan	pagina 24
5.3	De 107. Panzer-Brigade	pagina 25
5.4	Bruggenhoofd Venlo (Brückenkopf Venlo)	pagina 29
5.5	De half-trackkompanien	pagina 29
5.6	SS Sperrverband Heinke	pagina 35
5.7	Apocalyptisch	pagina 35
6.	De fatale maandag	
6.1	Verplaatsingen	pagina 38
6.2	De oprukkende Britten	pagina 41
6.3	Het loopt mis!	pagina 49
7.	De landkaarten en de routes	pagina 54
	Kaart A: De Kampfgruppe, de half-tracks en de Britten	
	Kaart B: Gemertseweg, Peelkant en Sint Anthonis	
8.	De splitsing	pagina 56
9.	De half-tracks en de uitschakeling	pagina 58
10.	De graven	pagina 75
11.	De Duitse gesneuvelden	pagina 80
12.	De nasleep en eerbetoon	pagina 81
13.	Het handgranaatscenario	pagina 94
14.	De verdieping	pagina 95
15.	Inspiratie	
15.1	<i>Diorama Nasty surprise at Sint Anthonis, Lepelstraat, 25 September 1944</i>	pagina 110
15.2	War game half-track 251/21	pagina 118
16.	Bronnen en credits	pagina 120

1. Inleiding

“We hebben toch troepen gestationeerd op die andere straat, of niet?”

“Ja, natuurlijk hebben we dat.”

“Maar ik denk niet dat dit een van ons was. Het klonk als een Duits machinegeweer.”

“Ja, zo klonk het enigszins.”

(Bron: citaat uit ‘Roscoe the bright shiner’, Biografie over Charles Barnet ‘Roscoe’ Harvey)

In het felle zonlicht werpt het monument in Sint Anthonis zijn schaduw over de stenen.

Een paar auto's, fietsers en voetgangers passeren deze plek.

Nu is het een rustieke plek in het dorp.

Maar tegelijkertijd is het de plek die al die jaren geleden het dramatische slot vormde van een reeks snel opeenvolgende gebeurtenissen. Waarbij de bevrijding van het dorp zonder al te veel problemen leek te verlopen, maar waar die dag alsnog een dag werd met een grote zwarte rand.

En waarbij 3 mannen totaal onverwacht voor altijd met elkaar verbonden zouden raken:

Hubert Orr, David Silvertop en Maurice Lock.

2. Biografie: van de geboorte tot Normandië

2.1 Hubert Orr

Hubert Gerald Orr wordt geboren op vrijdag 15 april 1910 en is de tweede zoon van Colonel Gerald Maxwell Orr en Evelyn Constance Orr – Leir, die trouwen op 11 februari 1904 in de Holy Trinity Church in Exmouth, een kustplaats in de buurt van Exeter (Devon). Evelyn Leir is de dochter van Lieutenant Colonel Leir.

Gerald Orr, net als zijn vrouw geboren in 1876, is militair. Hij dient o.a. in India (The Indian Army) aan de noordwestelijke grens en weet op te klimmen tot de rang van Colonel. Gerald wordt tijdens zijn militaire carrière hoog onderscheiden met de CBE (Commander of the Order of the British Empire) en de DSO (Distinguished Service Order) die hem wordt toegekend voor zijn moed en acties tijdens de Eerste Wereldoorlog.

In 1906 wordt het eerste kind van Gerald en Evelyn geboren, een zoon: Cecil William Bannon Orr, gevolgd door hun tweede zoon Hubert Gerald in 1910.

In 1922 verhuist de familie Orr naar Bristol. Daar vervult Gerald diverse functies, o.a. president van de Bishopton and Horfield branch of the British Legion, hij werkt voor de Bristol Local Employment Committee en het uitvoerende comité van de King's Roll, de British Legion Relief Fund Committee en de War Pensions Committee. Tot slot is hij Honourable Secretary van het Bristol War Memorial Fund.

In 1926 verhuist de familie van Bristol naar Camberley en gaat wonen aan de Tekels Avenue. In Camberley ontmoet Hubert op een dag Helen Mary Buckley, net als hij afkomstig uit Camberley.

Helen, geboren op 24 februari 1911, is de jongste dochter van James Buckley en zijn echtgenote Constance Buckley – Barlow.

Helens vader James is al overleden, op 8 april 1918, wanneer Helen 7 jaar oud is.

Hubert en Helen worden verliefd en trouwen op zaterdag 1 juli 1933.

De krant The Surrey Advertiser heeft dan op 15 april 1933 al de verloving van Hubert en Helen bekend gemaakt.

Diezelfde The Surrey Advertiser meldt op 1 juli, dat de trouwdag van Hubert en Helen diezelfde dag plaatsvindt in besloten kring in de St Peter's Church in Frimley om 14.00 uur. Ook al is de ceremonie in besloten kring, wel schrijft de krant dat alle vrienden welkom zijn in de kerk.

Op 20 augustus 1934 overlijdt Huberts vader Gerald in Londen op 58-jarige leeftijd.

Hubert en Cecil zijn intussen allebei al toegetreden tot het leger.

Want op 31 januari 1930 gaat Hubert het leger in en zal dienst nemen in de Durham Light Infantry.

Zijn carrière gaat voorspoedig: op 22 april 1931 wordt hij bevorderd tot 2e Luitenant, op 29 januari 1934 tot Luitenant en op 1 augustus 1938 tot Kapitein. Tussen 28 juli 1939 en 18 augustus 1940 is hij Staff Captain (Stafkapitein) om aan het eind van die maand, op 30 augustus 1940, bevorderd te worden tot Acting Major (uitvoerend majoor). Die functie geldt tot 29 november 1940. Een dag later wordt hij bevorderd tot Temporary Major (tijdelijk Majoor).

In 1940 worden Hubert en Helen de trotse ouders van hun eerste kind: Timothy Gerald Orr.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is Cecil Orr Lieutenant Colonel in de Duke of Wellington's Regiment (het infanterieregiment bijgenaamd 'The Dukes') en vecht o.a. in Duinkerken, Noord-Afrika, Italië en Frankrijk.

In september 1944 is Hubert de Lieutenant Colonel, Battalion Commander, van de Durham Light Infantry, 3rd Battalion Monmouthshire Regiment (3MONS).

Dit bataljon is bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog gemobiliseerd als onderdeel van de 159th Infantry Brigade (de 159e Brigade). Er volgen daarna trainingen in Noord-Ierland en Engeland.

Toch duurt het tot 1944 voordat het bataljon zal worden ingezet. Op 14 juni, 8 dagen na D-Day, landt 3MONS op de Normandische stranden als onderdeel van het totale 8e Corps.

*Lieutenant Colonel Hubert Orr
(Foto: diverse publicaties, maar in werkelijkheid een edit van onderstaande groepsfoto)*

*Lieutenant Colonel Hubert Orr
(Foto: bron onbekend)*

Lieutenant Colonel Hubert Orr en de officieren van het 3rd Battalion The Monmouthshire Regiment.

50070 was het Service Number van Orr in het Britse leger.

KIA 25/9/44 (34) staat voor Killed In Action op 25 september 1944 op de leeftijd van 34 jaar.

(Foto: via Robert Curtis)

2.2 David Silvertop

David Arthur Henry Silvertop wordt geboren op woensdag 10 januari 1912 in Southsea, bij Portsmouth. Hij is de zoon Arthur Edward Silvertop en Dorothy Silvertop, meisjesnaam Dalglish, die is geboren in Goulburn, New South Wales, Australië. Het gezin bestaat verder uit 2 zussen. Davids oudste zus Diana Mary Caroline is geboren op 22 augustus 1907 en zijn jongere zus Pamela Mary Dorothy wordt geboren op 12 april 1913.

David stamt uit een erg welgestelde katholieke familie uit het graafschap Northumberland. In de 18e eeuw koopt zijn voorvader Albert Silvertop een aantal velden en cottages in de buurt van het stadje Consett, ongeveer 23 kilometer ten zuidwesten van Newcastle upon Tyne, in de County Durham. De Silvertopdynastie is dan al een prominente katholieke dynastie die eeuwen van religieuze vervolging heeft weten te overwinnen en floreert in de kolenhandel in de regio Newcastle upon Tyne.

De volgende generaties breiden het landgoed steeds verder uit. Alberts zoon George bouwt het herenhuis (mansion house) Minsteracres en er wordt een mission gevestigd, een plaats waar de nog steeds onderdrukte katholieken bijeen kunnen komen om hun geloof te belijden. George's opvolger, zijn zoon John, sterft plotseling in 1801 en laat daarbij ongewild behoorlijke financiële schulden achter, maar zijn zeer gerespecteerde zoon George weet het fortuin terug te brengen en bezoekt zelfs Napoleon tijdens zijn verbanning op Elba. Ook weet hij het landgoed flink uit te breiden tot 110 acres (445.000 vierkante meter).

*Het landgoed Minsteracres van de Silvertops, nu een retraitecentrum van The Passionists. Sinds de aankoop in 1949 is aan het huis (hier gezien vanaf de zuidkant) veel gerenoveerd, maar de kerk links is nog altijd in de oude stijl.
(Foto: Collectie Thecatholictravelguide.com)*

*Minsteracres, landhuis en kerk in 1906.
(Foto: Collectie Hexham Local Historian Society/PC430)*

Ondanks de stamboom heeft David Silvertop met zijn achternaam eigenlijk geen Silvertop moeten heten. Want wanneer George Silvertop in 1849 overlijdt, is deze vrijgezel en kinderloos. Daardoor erft George's neef Henry Charles Englefield (de grootvader van David) het landgoed Minsteracres. Om de dynastie van de Silvertops geen stille dood te laten sterven verandert deze neef vervolgens zijn achternaam van Englefield in Silvertop. En vanuit de lijn van de Englefields wordt 63 jaar later David geboren. In de familie zitten allerlei verdere linken naar aristocraten.

Henry Charles Silvertop bouwt op het landgoed een kerk, die door de bisschop van Hexham wordt ingewijd in 1854. Dat is echter het begin van een lange tijd van ongeluk in de familie. Henry's vrouw Elizabeth overlijdt in 1860 in haar kraambed. Henry hertrouwt, maar overlijdt in 1887. Zijn oudste zoon Henry Thomas sterft in 1893 aan voedselvergiftiging door het eten van een blikje zalm.

Zijn andere zoon Arthur Edward Silvertop (de vader van David) start zijn marine-carrière in 1891 als cadet bij de Royal Navy en volgt zijn opleiding o.a. in Dartmouth, Devon (nu de Britannia Royal Naval College). In 1905 trouwt hij met zijn grote liefde, de Australische Dorothy Dalglish. Het huwelijk vindt plaats in Londen, in de Brompton Oratory, een rooms-katholieke kerk in de wijk Knightsbridge. Maar Arthur sneuvelt tijdens de Eerste Wereldoorlog als Commander in de Royal Navy op de HMS Defence tijdens de Slag om Jutland, op 31 mei 1916. Hierdoor wordt Henry Thomas' oudste zoon Francis de erfgenaam van Minsteracres. Maar Francis sneuvelt aan het front in Vlaanderen in mei 1917, alsook zijn jongere broer William die daar sneuvelt in november 1917.

Op het moment dat Davids vader in 1916 sneuvelt is David 4 jaar. Zijn moeder Dorothy hertrouwt in 1922 met Majoor William Ernest Guinness, in Kensington, Londen. Maar Dorothy sterft op 22 februari 1923, in Odzi, Manicaland in Southern Rhodesia (nu Zimbabwe) waar Guinness een farm heeft. Naar verluidt sterft ze daar aan malaria. David en zijn 2 zussen worden daarna opgevoed door Lady Heathcote, de zus van hun vader.

In 1922, wanneer David 10 jaar oud is, gaat hij naar het Ampleforth College in Yorkshire. In 1930 vervolgt hij zijn opleiding aan het Magdalen College van de Universiteit van Oxford. Maar hij blijft maar een jaar in Oxford, een verlenging vindt hij niet nodig: hij kiest voor een militaire loopbaan.

Na zijn training gaat hij daadwerkelijk het leger in en dient vervolgens in de 9th/14th Lancers en in de 14th/20th King's Hussars.

Hij dient in die jaren in Egypte en India. In India wordt hij een sterspeler in polo en wint met zijn team de Bombay Cup in 1937.

Op 1 september 1939, wanneer Duitsland Polen binnenvalt en de Tweede Wereldoorlog is begonnen, is David op vakantie in Engeland. Op 12 september wordt hij ingedeeld bij de 417 Kings Dragoon Guards. In november 1940 wordt hij naar het Midden-Oosten gezonden, hij is dan intussen Kapitein. Daar neemt hij o.a. deel aan het offensief van Generaal Wavell tegen de stad Benghazi. Silvertop heeft daar geluk, want het toeval wil dat hij naar Haïfa (toen in Brits Mandaat Palestina, nu Israël, AVD) wordt gezonden voor een cursus voor leden van de generale staf, net een paar dagen voor de terugtocht van de Britten rond Benghazi, inclusief de gevangenneming door de Duitsers van de generale staf waarvan ook hij lid was.

Silvertop is een goede leerling en wordt bevorderd tot Majoor. Hij vecht in de strijd tegen de Duitse Generaal Edwin Rommel en zijn Afrikakorps tijdens de Eerste Slag bij El Alamein (1 juli 1942 – 27 juli 1942, onder bevel van Generaal Auchinleck) en de Tweede Slag bij El Alamein (23 oktober 1942 – 11 november 1942, onder bevel van Generaal Bernard Montgomery, die daarna een groot offensief begint).

Silvertop onderscheidt zich door zijn moed en ontvangt het Military Cross.

In februari 1943 wordt hij bevorderd tot Lieutenant Colonel en krijgt hij het bevel over het 3rd Battalion Royal Tank Regiment (3RTR).

In maart 1943 onderscheidt hij zich opnieuw tijdens de Slag om Medenine, in Tunesië, maar raakt tijdens deze Slag gewond. Hij brengt 3 maanden door in een ziekenhuis.

In december 1943 keren David en 3RTR terug naar Engeland en wordt onderdeel van de 11e Britse Pantserdivisie (11th Armoured Division). Major General Philip 'Pip' Roberts wordt commandant van deze Pantserdivisie en Brigadier Charles 'Roscoe' Harvey krijgt daarin het commando over de 29e Brigade waarvan 3RTR nu onderdeel is.

Daarna begint een lange periode van intensieve trainingen als voorbereiding op D-Day, een allesbepalend project dat op dat moment nog top secret is. Tijdens een inspectie krijgt David de eer om (dan nog) kroonprinses Elizabeth te mogen ontvangen in zijn tank.

Op 13 juni en 14 juni 1944, exact een week na D-Day, steken David en zijn tankdivisie Het Kanaal over naar de stranden van Normandië tussen Bernières-sur-Mer en Corseulles-sur-Mer.

*Lieutenant Colonel David Silvertop
(Foto: Div. publicaties)*

*Lieutenant Colonel David Silvertop
(Foto: bron Paula Silvertop)*

Op het moment dat Silvertop sneuvelde in Sint Anthonis was hij nog Lieutenant Colonel. Zijn promotie tot Colonel was op dat moment letterlijk al onderweg en is hem postuum toegekend.

Vandaar dat beide rangen genoemd worden in dit dossier over Silvertop, Orr en Lock, afhankelijk van het moment in de tijd waarop de beschrijving betrekking heeft.

Generaal Montgomery inspecteert samen met Lieutenant Colonel David Silvertop het 3rd Royal Tank Regiment (3RTR) op de basis in Bridlington.

(Foto: Sgt. Morris, General Montgomery's tour of Army Units, IWM)

Photo taken by Sgt. Morris 1/9.2.44.

Original wartime caption: The C-in-C inspecting the 3rd R.T.R. with Lieutenant Colonel D.A.H. Silvertop, MC., at Bridlington.

iwm.org.uk/collections/item/object/205507606

© IWM H 35712

Het 3^e Royal Tank Regiment (3RTR) gaat in actie tijdens de eerste dag van Operatie Goodwood, 18 juli 1944, de poging om de Franse stad Caen te veroveren op de Duitsers. Regimentscommandant Lieutenant Colonel David Silvertop geeft vanaf de toren (turret) van zijn tank opdracht aan zijn regiment om op te rukken richting de spoorlijn Caen – Troarn in Demouville en zal daar onder Duits antitank vuur komen te liggen.

(Bron: Still uit film The 3rd Royal Tank Regiment goes into action on the first day of Operation 'Goodwood' [allocated title])

Creator: Directorate of Public Relations, War Office (Production sponsor)

Army Film and Photographic Unit (Production company)

Laws, George EJ (Production individual)

iwm.org.uk/collections/item/object/1060019562

© IWM A70 87-2

2.3 Maurice Lock

Maurice Charles Lock wordt geboren in april of mei 1915 in St Thomas in het district Exeter, in Devon. St Thomas is een zelfstandige parochie net ten westen van de stad Exeter en alleen gescheiden van de stad door de rivier Exe. Hij is de zoon van Arthur George Lock en Eloise (Elsie) Lock (meisjesnaam Welshman).

Vader Arthur dient tijdens de Eerste Wereldoorlog in het Essex Regiment en sneuvelt aan het front op 19 september 1918.

De familie Lock verhuist naar Newton Poppleford, een dorp ten oosten van de stad Exeter. Maurice Lock is een getalenteerde voetballer. In 1933, hij is dan 18 jaar, gaat hij op amateurbasis spelen voor Exeter City Football Club. Hij speelt eerst in de reserves in de Western League en de Southern League. Maurice maakt zoveel indruk dat hij op 29 december 1933 een profcontract tekent bij de club. Al de volgende dag, 30 december 1933, speelt hij zijn eerste profwedstrijd in het tweede elftal van Exeter City FC, de uitwedstrijd tegen de Taunton Town Reserves, die eindigt in een 3 – 2 nederlaag voor Exeter City FC.

In The Grecian Archive, de archieven van Exeter City FC, bevindt zich een officieel wedstrijdverslag van Locks debuutmatch, daarin staat o.a.:

“Exeter had Stan Barnes in their team at right half for the first time this season, and Maurice Lock, of Newton Poppleford, making his bow as a professional, he having accepted the City's terms yesterday. (...)

After fifteen minutes Risdon scored for Exeter, Mason equalising. Ten minutes after the interval E. Curtis gave Taunton the lead from a penalty against Lock for fouling Smith. Boundy then scored for Exeter and Willcox for Taunton.”

(“Exeter had Stan Barnes in hun team op rechtshalf voor de eerste keer dit seizoen en Maurice Lock, uit Newton Poppleford, die zijn debuut maakte als prof en gisteren de voorwaarden van City heeft aanvaard (ofwel: het contract tekende, AVD). (...)

Na 15 minuten scoorde Risdon voor Exeter, Mason maakte gelijk. Tien minuten na de rust zette E. Curtis Taunton op voorsprong uit een strafschoot tegen Lock wegens een overtreding op Smith. Daarna scoorde Boundy voor Exeter en Wilcox voor Taunton.”)

Gedurende het seizoen wordt Lock vanuit de reserves toegevoegd aan de selectie van het eerste elftal.

De eerste helft van de jaren 30 is voor de club een succesvolle periode, zowel in de League als in de FA Cup worden goede resultaten geboekt. In 1934 wordt de Football League Third Division South Cup gewonnen. Maar daarna breken magere jaren aan voor de club, tot aan het begin van de Tweede Wereldoorlog wanneer het Britse voetbal helemaal stil komt te liggen.

Maurice Lock speelt dan al een aantal jaren niet meer voor de club, maar is politieagent geworden. Voordat hij in dienst gaat in het Britse leger werkt hij als PC (Police Constable, politieagent) in de Devon Constabulary (Devon Politiekorps). Zijn laatste standplaats is het dorp Dartmouth, in het zuiden van Devon.

Lock trouwt in 1942 in Londen met Una Jessmee Quayle.

Una is geboren in 1920 en is de dochter van Walter Quayle (afkomstig van de Isle of Man) en zijn vrouw, de uit Southborough, Londen, afkomstige Hester Mabel Quayle (meisjesnaam Hargraves).

Una heeft 1 zus, Hester Mary Quayle.

Maurice en Una krijgen 3 kinderen (1 naam is bekend, hun dochter Beverly Lock, AVD).

Maurice gaat het leger in en wordt gepromoveerd tot Lance Corporal in Silvertops 3rd Royal Tank Regiment (3RTR) en landt met 3RTR op 13 of 14 juni in Normandië tussen Bernières-sur-Mer and Corseulles-sur-Mer.

Maurice Lock, beide foto's dateren uit zijn voetbalcarrière in de jaren 30.

(Foto's: Collectie The Grecian Archive – The history and heritage of the Exeter City Football Club)

Foto van de selectie van het eerste elftal van Exeter City FC seizoen 1934-1935, waarin het elftal als 11e eindigde in de Division Three South. Hier op de foto ook de in het seizoen 1933-1934 gewonnen 3rd Division South Cup. Op de achterste rij, 3e van links, staat Maurice Lock. (Foto: Collectie The Grecian Archive)

*Selectiefoto seizoen 1934-1935 met Maurice Lock midden in de voorste rij.
 (Foto: Collectie The Grecian Archive / Western Morning News Photo)*

3. De 11th Armoured Division

Het 8e Corps onder commando van Lieutenant General Richard O'Connor bestaat uit een aantal divisies, waaronder de 11th Armoured Division onder commando van Major General Philip 'Pip' Roberts.

Deze divisie wordt opgericht in maart 1941 als antwoord op de aanhoudende successen van de Duitse pantserdivisies.

De 11th Armoured Division krijgt als bijnaam The Black Bull, aangezien als badgesymbool voor de divisie een zwarte stier op een gele ondergrond wordt gekozen.

Onderdeel van die 11th Armoured Division is o.a. de 29th Armoured Brigade onder commando van Brigadier Charles 'Roscoe' Harvey en ook de 159th Infantry Brigade onder commando van Brigadier John Churcher.

Onderdeel van de 29th Armoured Brigade is o.a. de 3rd Royal Tank Regiment (3RTR) onder commando van Lieutenant Colonel David Silvertop.

Onderdeel van de 159th Infantry Brigade is o.a. de 3rd Battalion Monmouthshire Regiment (3MONS) onder commando van Lieutenant Colonel Hubert Orr.

11th Armoured Division:

Commander Philip 'Pip' Roberts

29th Armoured Brigade:

Commander Charles 'Roscoe' Harvey

23rd Hussars Regiment

3rd Royal Tank Regiment

2nd Fife and Forfar Yeomanry

8th Motor Battalion The Rifle Brigade

159th Infantry Brigade:

Commander John Churcher

4th Battalion King's Shropshire Light Infantry

3rd Battalion Monmouthshire Regiment

1st Battalion Herefordshire Regiment

Daarnaast bestaat de 11th Armoured Division uit diverse andere divisies:

Divisional Royal Artillery

Divisional Royal Engineers

Divisional RASC (Royal Army Service Corps)

Divisional RAOC (Royal Army Ordnance Corps)

Divisional REME (Royal Electrical and Mechanical Engineers)

Royal Army Medical Corps

Ook andere divisies/regimenten worden toegevoegd aan de 11th Armoured Division, o.a.

15th/19th The King's Royal Hussars (Reconnaissance Regiment)

Ook binnen de 11th Armoured Division worden regimenten uit de 29th Armoured Brigade gekoppeld aan regimenten uit de 159th Infantry Brigade. Zo worden de 3rd Royal Tank Regiment van Silvertop en de 3rd Monmouthshire Regiment van Orr aan elkaar gekoppeld en ontstaat de ideale combinatie van tank- en infanterieregiment om samen op te trekken in de strijd en elkaar te kunnen ondersteunen waar en wanneer nodig.

De 23rd Hussars Regiment wordt gekoppeld aan de 1st Battalion Herefordshire Regiment en de 2nd Fife and Forfar Yeomanry wordt gekoppeld aan de 4th Battalion King's Shropshire Regiment.

Alle gekoppelde regimenten worden daarin bijgestaan door de ondersteunende divisies zoals Royal Artillery, Royal Engineers enz.

Een belangrijke taak binnen de koppelingen is ook weggelegd voor de 15th/19th The King's Royal Hussars, de verkenningseenheid.

Originele uniformbadge uit 1944 van de 11th Armoured Division, the Black Bull. Deze formationbadge is bij de oprichting van de Division in maart 1941 gekozen en alle regimenten die onder de Division vielen droegen de badge op beide schouders van hun gevechtstenue/uniform. Dus ook alle manschappen van 3RTR en 3MONS, die beiden tot de 11th Armoured Division behoorden, droegen deze badge. Zelfs de manschappen van 15/19H, die officieel gezien onder het 8e Corps vielen maar toegevoegd waren aan de Division, droegen de bullbadge op hun schouders, maar de bull stond niet afgebeeld op hun gevechtswagens.

(Foto: Collectie Piet Peters)

Major General Philip 'Pip' Roberts (rechts), commandant van de 11th Armoured Division, met Brigadier Charles 'Roscoe' Harvey (links), Brigadier van de 29th Armoured Brigade, en een Sherman tank in Normandië, 15 augustus 1944.

(Foto: Sgt. Laing, no. 5 Army Film and Photo Section, Army Film and Photographic Unit)

iwm.org.uk/collections/item/object/205195344

© IWM B 9184

Charles Barnett 'Roscoe' Harvey DSO, passie voor paarden en met excellente ruitervaardigheden.

*(Foto: gepubliceerd door de 10th Royal Hussars, Prince of Wales's Own)
Britishempire.co.uk/forces/10thhussarscharlesharvey.htm*

*Major General Philip 'Pip' Roberts.
 (Foto's: WW2gravestone.com)*

4. Van de Normandische stranden naar Sint Anthonis

Aangekomen op de stranden van Normandië moeten 3RTR en 3MONS direct volop in de strijd, o.a. de Slag bij Caen (juli 1944). Voor zijn rol en moed in Operation Goodwood, de verovering van het laatste deel van Caen (18 – 20 juli 1944), wordt Silvertop aanbevolen voor de Distinguished Service Order (DSO), de Britse militaire onderscheiding die geldt voor de rang van Majoor en hoger voor verdienstelijk en onderscheidend optreden in oorlogstijd. De opmars gaat verder richting het noorden van Frankrijk, waar in een week tijd maar liefst 650 kilometer wordt opgerukt. 3RTR bevindt zich standaard in de voorste linies van de divisie en in 3RTR is Silvertop altijd in de voorste posities te vinden. Via Calais wordt de Belgische grens bereikt en trekken de Britten Vlaanderen binnen. In alle plaatsen die worden bevrijd worden de regimenten uitbundig toegejuicht. Op 4 september wordt onder Silvertops leiding Antwerpen bevrijd. Een ongekend feest breekt los in de stad. Maar gevolg van de hele snelle opmars is wel dat er brandstoftekorten en voorraadtekorten zijn ontstaan in de regimenten, die moeten worden aangevuld voordat de opmars doorgezet kan worden naar Nederland.

In de naderende Operatie Market Garden, de geplande verovering van de bruggen over de Maas, Waal en Rijn in Nederland om zo door te stoten naar het noorden en daarna Duitsland binnen te kunnen trekken, krijgt het 8e Corps, waarvan de 11th Armoured Division en dus 3RTR en 3MONS onderdeel zijn, de taak de oostflank van de naar Arnhem optrekkende troepen veilig te stellen en te bewaken. Dat betekent de verovering van het gebied ten oosten van de lijn Valkenswaard – Eindhoven – Grave en de Maas. Operatie Market Garden start op 17 september, maar verloopt niet zoals gepland. Enorme felle Duitse tegenstand op allerlei fronten maakt het dat ook de opmars van 29e Brigade, waarvan dus 3RTR en 3MONS onderdeel zijn, langzamer verloopt dan gepland.

Op woensdag 20 september wordt Soerendonk bevrijd, een dag later Maarheeze, Geldrop en Nuenen. Na een Duitse tegenaanval vanuit Helmond rukt de Brigade op en wordt Asten bevrijd en een dag later volgt Helmond, na flink verzet van Duitse troepen in het oostelijke deel van de stad. Op zaterdag 23 september rukken zowel de 29e Brigade als de 159e Brigade op naar Deurne dat de volgende dag zondag 24 september wordt bevrijd. Daarna volgt de opdracht om op te trekken richting Oploo en Sint Anthonis.

In die aanloop rukt op zondag 24 september de Britse 11th Armoured Division in 3 richtingen op: de 29e Brigade met 3MONS en 3RTR in de richting De Rips en Oploo, de 159e Brigade (met o.a. de 2nd Fife and Forfar Yeomanry, de 4th King's Shropshire Light Infantry en de 15th/19th The King's Royal Hussars) deels naar de oostkant van Helmond om de daar aanwezige Duitsers uit te schakelen en deels richting Bakel en Gemert.

De regimenten van Orr en Silvertop zijn de 2 verst vooruit geschoven regimenten, de leidende bataljons. Orrs en Silvertops regimenten rukken samen op. Maar ze ondervinden de volgende dag, maandag 25 september, op hun route naar De Rips en Oploo weinig tegenstand. Vanaf Oploo rukken de Britten vervolgens voorzichtig op naar het volgende dorp: Sint Anthonis.

5. De fatale splitsing

5.1 Onrust en wisselingen

De aanleiding van het drama in Sint Anthonis op die maandagmiddag 25 september 1944 is terug te voeren naar een plotseling besluit van een Duitse Kampfgruppe de nacht daarvoor, in de nacht van zondag op maandag. Dat besluit zet een kettingreactie in gang, een serie opeenvolgende gebeurtenissen die de volgende dag zal eindigen met het drama in Sint Anthonis.

Want in deze dagen van operatie Market Garden is het ook flink onrustig in dit oostelijke deel van Brabant en komt het tot verschillende schermutselingen tussen de Britten en Duitse troepen die zich hergroeperen en stationeren.

Op zaterdag 23 en zondag 24 september is het in het dorp Sint Anthonis zelfs een komen en gaan van Britse eenheden en Duitse troepen. De situatie is chaotisch te noemen en lijkt zelfs op een kat en muisspel waarbij wanneer de ene partij zich terugtrekt de andere partij daarna weer in het dorp opduikt. Ook rijden beide partijen op elkaars route van en naar Boxmeer zonder dat ze elkaar zien of tegenkomen. Het moet een soms surrealistisch beeld zijn geweest voor de inwoners van Sint Anthonis.

Die zaterdag komt de eerste Britse patrouille met verkenner van 2Hcav, een verkenningseenheid van de Guards Armoured Division, onderdeel van het XXX Corps, met hun gevechtswagens vanuit Grave naar Sint Anthonis en wordt ook Boxmeer bereikt. Zowel in Sint Anthonis als in Boxmeer raken ze in kort vuurgevecht met nog aanwezige Duitsers.

Zaterdag 23 september, een groep Britse gevechtswagens maakt vanuit hun standplaats, het sinds kort bevrijde Grave, een gewaagde verkenningsrit door nog niet bevrijd gebied: via de dorpen Mill, Wanroij en Ledeaacker komen ze hier aan in Sint Anthonis, in de Breestraat. Links (niet zichtbaar op de foto) de Brink en rechts, tussen de elektriciteitspaal en het café, de toegang tot de toenmalige Noordkant (nu Peter Zuidstraat).

De Britten zijn verkenner van 2Hcav, een verkenningseenheid van de Guards Armoured Division, onderdeel van het XXX Corps.

Na Sint Anthonis zal de groep gevechtswagens de tocht vervolgen, nu richting Boxmeer waar ze op het St. Rochusplein in een kort vuurgevecht raken met een groepje nietsvermoedende Duitsers die daar met paard en kar van de Beugenseweg komen. Na de schotenwisseling rijden de Britten weer terug naar Grave.

(Foto: Collectie Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck)

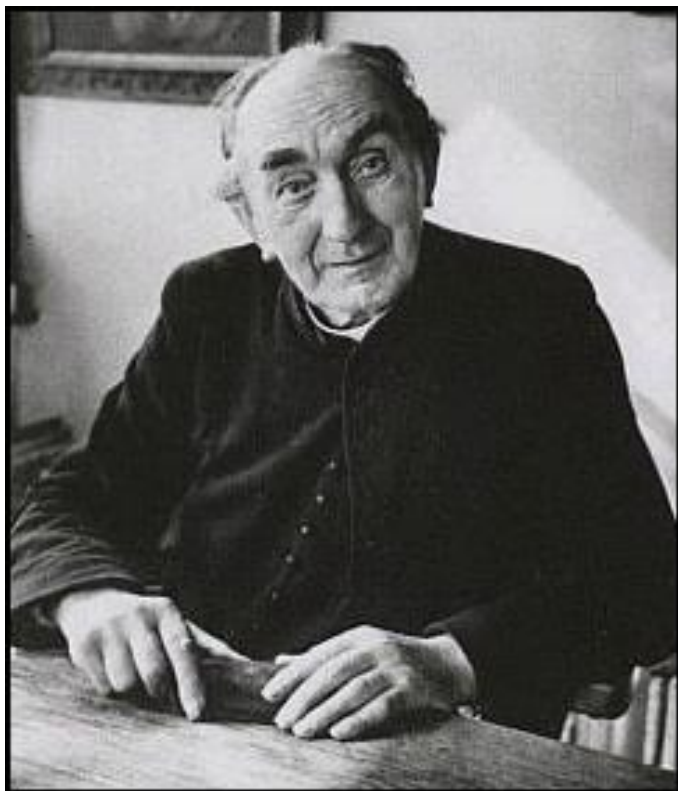

Dezelfde gevechtswagen, maar nu op de Brink in Sint Anthonis.

(Foto: Collectie Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck)

Op zondagochtend verschijnen er opnieuw Britten in Sint Anthonis die een aantal strategische punten in het dorp bezetten.

Die zondagochtend doet pater Van Boxtel de Heilige Mis, de Hoogmis, in de opnieuw volle kerk. Pastoor van Delft zelf is in de sacristie. De sacristie is een kamer die aan de kerk vastzit met een eigen buiteningang en binnen in de kamer is een deur naar het kerkgedeelte. In de sacristie worden onder andere heilige vaten en kerkelijke gewaden opgeslagen. Ook wordt het gebruikt als kleedkamer voor de pastoor en de misdienaren voordat zij voorgaan in de kerkdienst.

Pastoor Antoon van Delft, pastoor in Sint Anthonis van 1927 tot 1956.

Foto is gemaakt in 1943/1944.

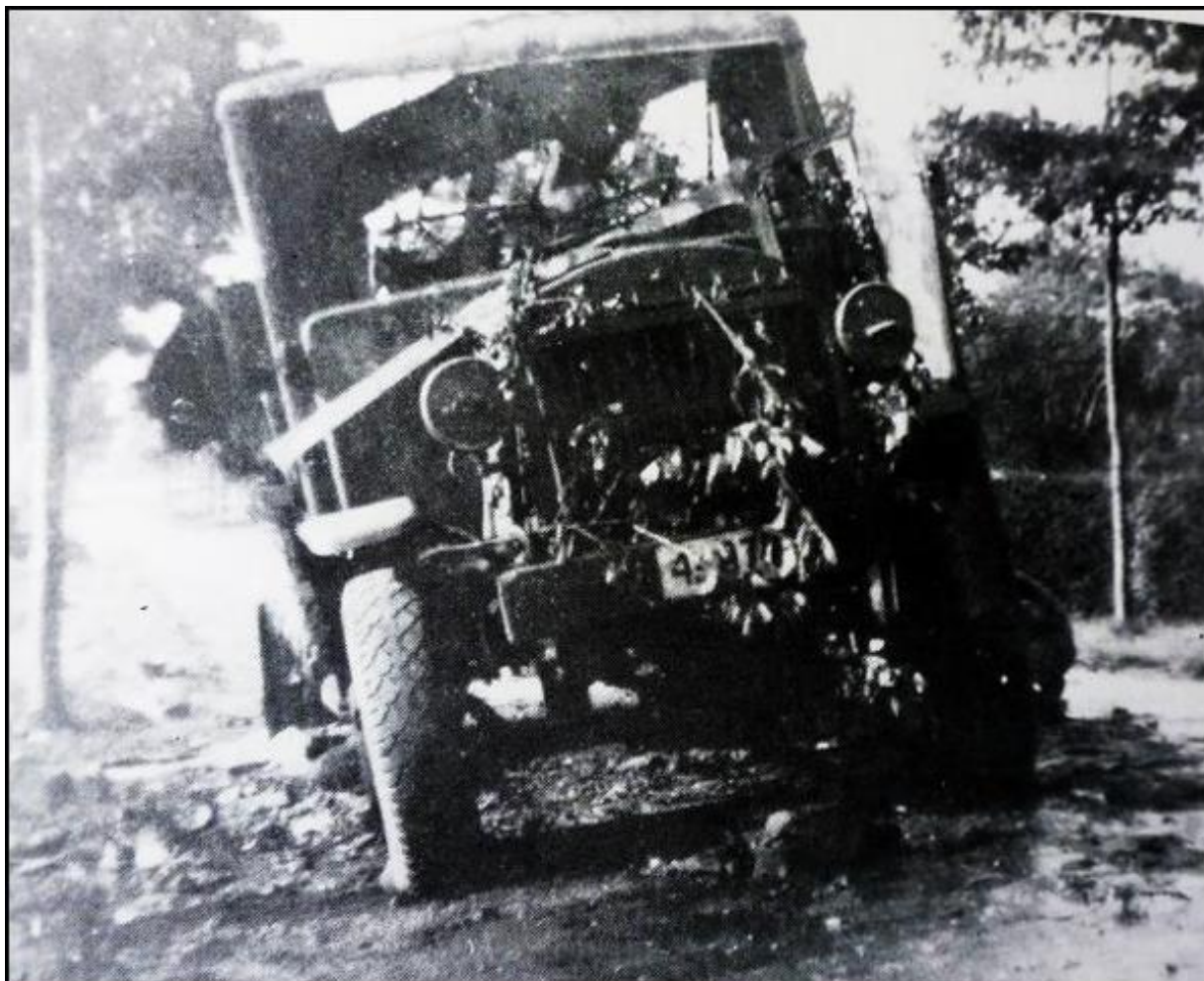
(Foto: Collectie Martien Coppens)

Terwijl de Hoogmis in volle gang is, komen via de ingang van de sacristie een aantal katholieke Britse militairen binnen. Niet allemaal tegelijk, maar soms alleen, soms met twee. Die militairen bevinden zich die ochtend in Sint Anthonis en willen graag als onderdeel van hun katholieke geloof op zondag de hostie (een schijfje ongedesemd brood als symbolische herhaling van het Laatste avondmaal, het lichaam en bloed van Christus) uitgereikt krijgen door de pastoor. De militairen weten de deur naar de sacristie te vinden omdat iemand hen bij de buitendeur de weg naar binnen wijst. In de sacristie zetten de militairen hun geweer even tegen de muur en leggen ze hun helm op de grond. Waarna de pastoor terwijl de dienst in de kerk in volle gang is de kerk in loopt om de hosties en kelk uit de tabernakel bij het altaar te halen om ermee terug te lopen naar de sacristie. Na de uitreiking verlaten de militairen de sacristie weer en loopt Van Delft weer de kerk in om de hosties en kelk weer terug te zetten in de tabernakel. Totdat de volgende militair in de sacristie verschijnt en Van Delft opnieuw in actie moet komen.

Waar de parochianen in de kerk zich in eerste instantie afvragen waarom Van Delft op en neer blijft lopen en iedere keer weer in de sacristie verdwijnt, realiseren ze zich al snel dat het ongetwijfeld met de Britten te maken moet hebben.

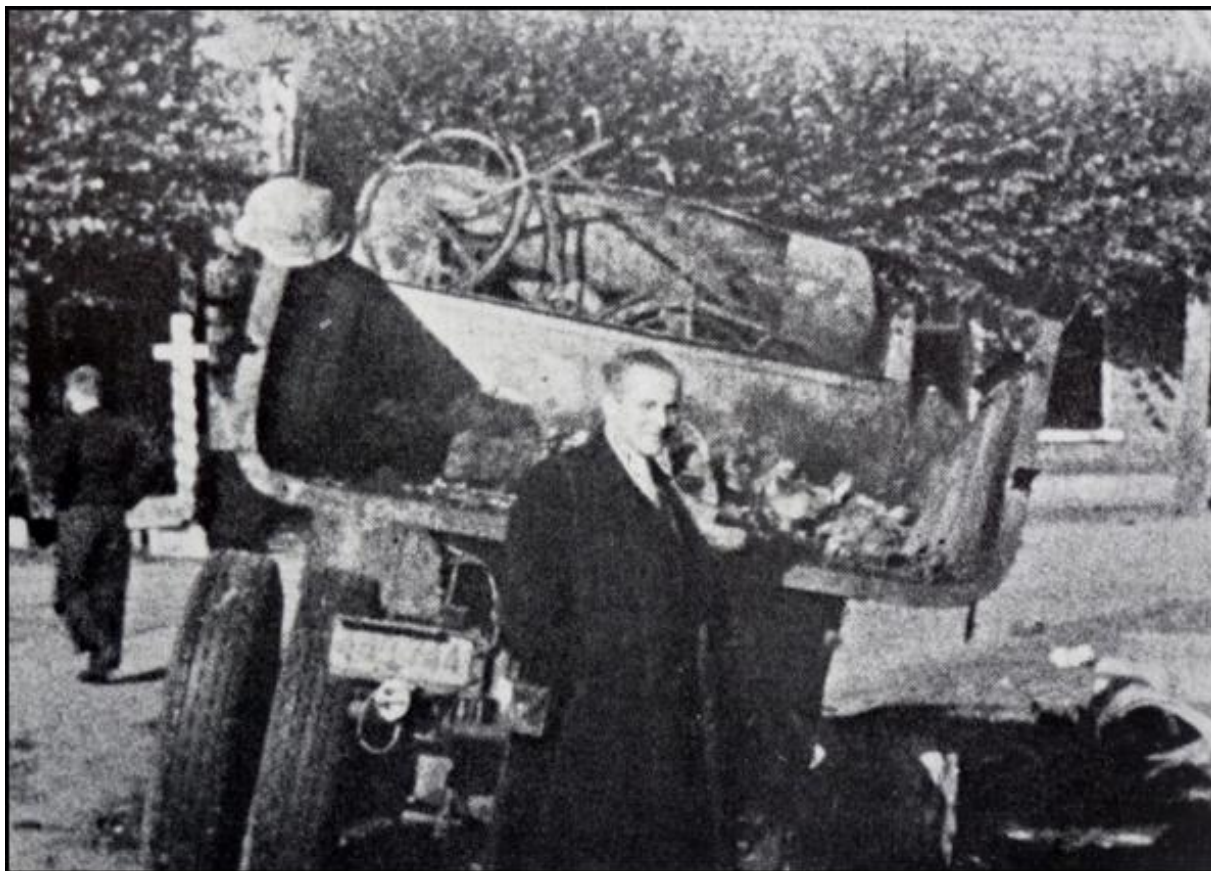
Na de kerkdienst waarschuwt Van Delft vanaf zijn preekstoel de volle kerk dat iedereen zo snel mogelijk naar huis moet gaan, want er zou wel eens geschoten kunnen worden.

Die informatie klopt, want tegen het einde van de ochtend wordt door de Britten tijdens nieuwe vuurgevechten een Duitse munitiewagen in brand geschoten op de hoek Perdshemel – Breestraat. Ook worden daarbij Duitse auto's en motoren onder vuur genomen. In totaal vallen er 4 Duitse doden en een aantal gewonden. Er worden zo'n 40 Duitsers krijgsgevangen gemaakt, evenals 2 NSB-ers.

Zondag 24 september. Die zondagochtend komen opnieuw Britse militairen naar Sint Anthonis en tijdens vuurgevechten met de Duitsers wordt deze Duitse munitiewagen uitgeschakeld op de hoek Breestraat – Perdshemel.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

De achterkant van de munitiewagen, let op de fiets die de Duitsers hebben buitgemaakt en in de bak wilden meenemen.

Op de foto voor de wagen: Charles Manders.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

Drie Britse verkenningsvoertuigen rijden vanuit Sint Anthonis via de buurtschap Den Hoek (toen nog Sambeeksche Hoek geheten, AVD) door naar Oploo. Ze rijden door het dorp en komen tot aan de Deurneseweg. Daar keren er 2 weer direct om, ze moeten daarbij tussen het schoolgebouw aan de kruising Blauwstraat – Gemertseweg en de afslag Loonseweg een tweetal Duitse Opel Blitz-transportwagens hebben zien staan.

Het derde Britse verkenningsvoertuig slaat echter de Loonseweg in, richting Westerbeek en Overloon en rijdt de Loonseweg zo'n 2 kilometer af tot café Duivenbos. Daar wordt het Britse voertuig plotseling beschoten door Duitsers en rijdt het vervolgens in de achteruitversnelling snel een stuk terug, weg uit het schootsveld. Wanneer het veilig is, stoppen de Britten op die Loonseweg bij de familie Veldpaus en maken contact met hen. Daarna keren de Britten hun voertuig en rijden ze terug naar Oploo en Sint Anthonis.

Mensen in omliggende dorpen, die intussen weten dat de Britten in Sint Anthonis zijn, sturen iedere Duitser die aan hen de weg vraagt, maakt niet uit waar die Duitser eigenlijk naartoe moet, rechtstreeks naar Sint Anthonis. Mede daardoor keren de Britten 's avonds vol geladen met Duitse krijgsgevangenen weer naar Grave terug.

Maar nog diezelfde avond komen er opnieuw Duitse troepen naar Sint Anthonis.

5.2 Verandering van plan

Die zondagnamiddag rijden een aantal Duitse half-tracks, onderdeel van de 107e Panzerbrigade, om precies te zijn van het 2107. Panzergrenadier-Bataillon, vanuit hun locatie Gemert naar Oploo en Sint Anthonis om daar strategische punten te bezetten.

Maar waarom wordt gekozen voor specifiek die plekken? Voor dat antwoord moeten we teruggaan naar het ontstaan van de brigade en de whereabouts vanaf dat moment.

5.3 De 107. Panzer-Brigade

De 107. Panzer-Brigade (ofwel Panzer-Brigade 107) is op 28 juli 1944 gevormd uit de 25. Panzergrenadier-Division (ofwel de Württemberg Panzergrenadier-Division), die het grootste deel van zijn materieel en manschappen had verloren in de centrale sector aan het oostfront tijdens een omsingeling ten oosten van Minsk in juli 1944 tijdens de Russische Operation Bagration, de codenaam voor de grootscheepse aanval van de Sovjetunie op de Duitse troepen twee weken na de start van Operation Overload aan het westfront.

Onderdeel van de 107. Panzer-Brigade wordt ook het 2107. Panzergrenadier-Bataillon (ofwel Panzerabteilung 2107) dat is ontstaan uit de resten van Panzerabteilung 125, alsook de resten van o.a. Reserve-Panzerabteilung 8.

De 107. Panzer-Brigade, onder leiding van majoor Berndt-Joachim Freiherr van Maltzahn, is daardoor al direct een eenheid met veel frontervaring, opgedaan in Afrika en oostfront.

De nieuwe brigade is in slechts zes weken gevormd en getraind, met de start op 6 augustus 1944 op het oefenterrein Mielau in Oost-Pruisen. Voor de vorming van de Panzerbrigade is een organisatorisch hoofdkwartier gevestigd in Insterburg (vanaf 1946 draagt de stad de Russische naam Tsjernjachovsk en ligt het in de Russische oblast Kaliningrad, AVD). Dat hoofdkwartier is in belangrijke mate verantwoordelijk voor de snelle vorming van deze eenheden.

De nieuwe brigade wordt al snel ingezet om deel te nemen aan de tegenaanval van de 5. Panzerarmee (het 5e Pantserleger, officieel Panzerarmee-Oberkommando 5) in het gebied rond Épinal in Frankrijk.

Die verplaatsing van de hele 107. Panzer-Brigade richting het westen start op 15 september, met bestemming het station van de stad Aken in Duitsland. Maar de trein wordt echter omgeleid naar Venlo omdat het daar makkelijker lossen is dan in Aken en omdat de Panzerbrigade nu ingezet moet worden bij Son om daar de rechterflank van het oprukkende Britse 2e leger aan te vallen. Het lossen van het materieel van de Panzerbrigade op station Venlo begint op de avond van 18 september. De volgende dag is het lossen klaar en trekt de Panzerbrigade onder continue geallieerde luchtaanvallen naar de Zuid-Willemsvaart en daarna naar Helmond en Son. Maar op 20 september moet de Panzerbrigade de strijd in Son opgeven en zich terugtrekken naar Nuenen.

Op de avond van 21 september krijgt de Panzerbrigade opdracht om naar Bakel te trekken en zich aan te sluiten bij Kampfgruppe Walther en hun strijd.

Deze Kampfgruppe, vernoemd naar hun bevelhebber kolonel Erich Walther, is een geïmproviseerde verzameling fanatieke troepen afkomstig van de Luftwaffe, de Waffen-SS en de Wehrmacht en is vlak daarvoor opgericht om de verloren belangrijke brug nummer 9 (Britse bijnaam *Joe's Bridge*, AVD) over het kanaal bij het Belgische Lommel te heroveren.

Joe's Bridge over het kanaal Bocholt – Herentals, bij Lommel. Vanaf hier trekt het Britse XXXe legerkorps Nederland binnen op 17 september 1944. De strijd om de brug was fel, een week eerder is hij door de Irish Guards bij een verrassingsaanval veroverd op de Duitsers. Bij de daaropvolgende Duitse tegenaanvallen vallen ook meerdere burgerslachtoffers. Maar de Guards houden stand en de brug wordt genoemd naar hun commandant John Ormsby Evelyn (J.O.E.) Vandeleur.

(Foto: via Liberationroute.com)

Joe's Bridge.

(Foto: via Liberationroute.com)

Maar ondanks felle Duitse aanvallen lukt het niet de brug te heroveren en de Kampfgruppe raakt daarna verwickeld in de strijd om de Corridor, de geallieerde aanvoerroute naar Nijmegen tijdens operatie Market Garden. Zware gevechten bij Son, Nuenen en Veghel zijn het gevolg.

Ondanks aanvallen op 22 en 23 september lukt het de Kampfgruppe niet de Britten te stoppen. Door de grote verliezen op 23 september trekken de Duitsers zich terug naar Gemert.

Kolonel Erich Walther krijgt nu de opdracht van generaal Hans von Obstfelder om met zijn Kampfgruppe de cruciale zwakke plek in het noorden van het bruggenhoofd Venlo te gaan verdedigen, bij Venray en Overloon.

*Kolonel Erich Walther
Commandant van de Kampfgruppe Walther.
(Foto: Military Wiki)*

*Major Berndt-Joachim Freiherr von Maltzahn
Commandant van de 107. Panzer-Brigade.
(Foto: Armedconflicts.com)*

*General Hans von Obstfelder, in Hendaye (Frankrijk), 9 februari 1944.
(Foto: Wikimedia Commons/ commons.wikimedia.org/wiki/
File:Bundesarchiv_Bild_101I-263-1595-32/Baumann/CC-BY-SA 3.0,
Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany license)
In this photo no photo changes or photo adjustments were made by the author
and/or Stichting Overloon War Chronicles / Overloon War Chronicles Foundation*

5.4 Bruggenhoofd Venlo (Brückenkopf Venlo)

Het bruggenhoofd Venlo is een front, gevormd door de Duitsers in de kromming van de Maas tussen Sambeek en Venlo. De Duitsers hebben zich verschanst achter een combinatie van natuurlijke en door de mens gevormde hindernissen, die over een lengte van 30 kilometer een bijna onoverkomelijke barrière betekenen in de opmars richting Duitsland. Het zijn 2 kanalen (het Peelkanaal en het Deurnes kanaal) die samen een lange, moeilijk te overwinnen grens vormen, waarachter de brede, ontoegankelijke veenmoerassen van de Peel liggen.

Om het bruggenhoofd Venlo te veroveren en verder in oostelijke richting te kunnen oprukken, moet dit Peelgebied door de geallieerden vanuit het noorden of vanuit het zuiden worden omzeild. Een aanval vanuit het zuiden betekent dat de 2 kanalen veroverd en overgestoken moeten worden. Maar in het noorden is een deel van het Peelkanaal al in geallieerde handen. En dus ligt het voor de hand dat de geallieerde aanval daar, bij het dorp Overloon, gaat plaatsvinden.

Om dit te voorkomen zetten de Duitsers een eerste verdedigingslinie op in de bossen tussen Stevensbeek en Overloon.

Intussen hebben de Duitsers al een aantal troepen daar gestationeerd, onder commando van Generalmajor Gotsche:

- 2. Luftwaffenfestungs-Bataillon IV bij Stevensbeek
- 2. Luftwaffenfestungs-Bataillon X bij Mullem
- Marsch Bataillon 437 in het gebied daar tussen

De Kampfgruppe besluit daarop, om uit handen te blijven van het oprukkende Britse leger, die nacht van zondag op maandag vanuit Gemert te vertrekken en via Elsendorp en Oploo naar dat Duitse verdedigingsbolwerk tussen Stevensbeek en Overloon te trekken.

Om die route vanuit Gemert naar Overloon af te dekken stellen de Duitsers die late zondagmiddag op verschillende strategische plekken de half-tracks en hun bemanningen op: in Ledeacker, in de buurtschap Den Hoek en in de bossen aan de Deurneseweg bij Oploo.

5.5 De half-trackkompanien

De 107. Panzer-Brigade bestaat op 19 september (dus twee dagen na de start van Market Garden) o.a. uit 5 half-trackkompanien:

- 1. Kompanie (onder commando van Oberleutnant Von Wedemeyer)
- 2. Kompanie (onder commando van Hauptmann Karl)
- 3. Kompanie (onder commando van Oberleutnant Bartels)
- 4. Kompanie (onder commando van Oberleutnant Von Varnbüler)
- 5. Kompanie (onder commando van Oberleutnant Hütten)

Deze half-tracks zijn opvallende wagens, voor 2 wielen en achter 2 rupsbanden. Zodoende is dit voertuig geschikt om op verschillende soorten ondergrond uitstekend vooruit te kunnen.

Het zijn allemaal wagens van het basistype Hanomag Sd.Kfz 251, maar er zijn veel verschillende varianten met ieder hun eigen aanvullende typenummer. Van open troepentransportwagens tot aan de varianten met op de bak opgebouwde mitrailleurs en vlammenwerpers, maar ook munitiewagens.

De meest opvallende variant is het type Sd.Kfz 251/21 dat standaard is uitgerust met het beruchte krachtige Drilling MG151- machinegeweer, een anti-aircraft 3-loops 15 mm of 20 mm-machinegeweer dat wordt bediend door een Panzergrenadier/Richtkanonier (de boordschutter).

En ook van dit specifieke type wordt er die namiddag een aantal richting Oploo en Sint Anthonis gestuurd.

De half-track Sd.Kfz. 251/1 Ausf. A APC. Hier gefotografeerd in 1940 in Berlijn op Unter den Linden, op de locatie waar Am Lustgarten aansluit op Unter den Linden. Links in beeld het Altes Museum en rechts de Berliner Dom.

(Foto: Wikimedia Commons/ commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-801-0664-37,_Berlin,_Unter_den_Linden,_Schützenpanzer.jpg)

In this photo no photo changes or photo adjustments were made by the author and/or Stichting Overloon War Chronicles / Overloon War Chronicles Foundation

[Commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-801-0664-37,_Berlin,_Unter_den_Linden,_Schützenpanzer.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-801-0664-37,_Berlin,_Unter_den_Linden,_Schützenpanzer.jpg)

This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany license. Attribution: Bundesarchiv, Bild 101I-801-0664-37 / CC-BY-SA 3.0

Augustus 1942, een Hanomag Sd.Kfz. 251 Ausf. C aan het front in het zuiden van Rusland.
(Foto: Geller/Wikimedia Commons/commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-217-0493-31,_Russland-Süd,_Schützenpanzerwagen.jpg)

In this photo no photo changes or photo adjustments were made by the author and/or Stichting Overloon War Chronicles / Overloon War Chronicles Foundation

Commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-217-0493-31,_Russland-Süd,_Schützenpanzerwagen.jpg

This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany license. Attribution: Bundesarchiv, Bild 101I-217-0493-31 / Geller / CC-BY-SA 3.0

Sd.Kfz. 251/1 Ausf. C in Rusland in 1942.

(Foto: Gerd Habedank/Wikimedia

Commons/commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-792-0138-21A,_Russland,_Schützenpanzer_Sd.Kfz._251.jpg)

In this photo no photo changes or photo adjustments were made by the author and/or Stichting Overloon War Chronicles / Overloon War Chronicles Foundation

Commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_101I-792-0138-21A,_Russland,_Schützenpanzer_Sd.Kfz._251.jpg

This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Germany license. Attribution: Bundesarchiv, Bild 101I-792-0138-21A / Habedank, Gerd / CC-BY-SA 3.0

Hanomag Sd.Kfz 251/21 – Duitse half-track met het drie-loops 15 mm of 20 mm-machinegeweer.

(Foto: Wikimedia Commons/Catalogue of enemy ordonance materiel, edition 1, Chief of Ordonance, 1 April 1945, Unclassified – free for publication, Public Domain Mark)

*In this photo no photo changes or photo adjustments were made by the author and/or Stichting Overloon War Chronicles / Overloon War Chronicles Foundation
nl.m.wikipedia.org/wiki/Bestand:Sdkfz_251.21_drilling.jpg*

Deze foto laat het interieur zien van een Sd.Kfz. 251, uitvoering gewapende troepentransportwagen, van de Wehrmacht. We kijken hier door de openstaande achterdeuren.

Voorin links, lager in het voertuig de bestuurderstoel en stuur, rechts daarvan, op hetzelfde niveau de bijrijdersstoel. Boven het stuur het kleine kijkgat waardoor de bestuurder naar buiten kon kijken en de weg kon bepalen, rechts het kijkgat van de bijrijder.

Midden boven zien we de opbouw voor het te plaatsen machinegeweer.

Links en rechts de zitbanken voor de andere bemanningsleden.

Het voertuig op deze foto is gebouwd in 1950 door Skoda en Tatra voor het Tsjechische leger, daarbij hebben de bouwers vakkundig de bouwstandaarden aangehouden van 1944.

(Foto: Norbert Kaiser, 6 oktober 2006/Wikimedia

Commons/commons.wikimedia.org/wiki/File:Sd.Kfz.251_(03)_2006-10-06.JPG)

In this photo no photo changes or photo adjustments were made by the author and/or Stichting Overloon War Chronicles / Overloon War Chronicles Foundation

Commons.wikimedia.org/wiki/File:Sd.Kfz.251_(03)_2006-10-06.JPG

This file is licensed under the Creative Commons Attribution-Share Alike 2.5 Generic license.

Binnen iedere Kompanie hebben de half-tracks ieder een volgnummer waarvan het eerste cijfer het nummer van de Kompanie aangeeft.

Deze 4. Kompanie bestaat op de eerdergenoemde 19e september uit de volgende half-tracks:

- 2 half-tracks Sd Kfz 251/1
- 10x half-tracks Sd Kfz 251/21 (met Drillinggeschut van 15 mm)
- 1 half-track Sd Kfz 251/21 (met Drillinggeschut van 20 mm)

Van de vijf half-tracks die zich deze zondag opstellen op de splitsing Gemertseweg – Peelkant is via later foto- en beeldmateriaal bekend dat minstens twee van die vijf half-tracks onderdeel zijn van de 4. Kompanie en dat op minstens drie van de vijf wagens een Drillinggeschut is gemonteerd

Verderop in het dorp Oploo stellen zich op datzelfde moment ook een aantal Duitse wagens op. De manschappen die op die locatie posten zijn onderdeel van SS Richter, een groep SS-ers die dienen onder SS-Hauptsturmführer Friedrich Richter (I./SS-Panzergrénadier-Regiment 21). Samen met militairen van 3. en 4./SS-Panzer-Aufklärungs-Abteilung 10 bewaken zij, met daarbij ook de half-tracks in de bossen aan de Deurneseweg, de route uit Deurne en De Rips. En aan de Blauwenhoek, ten westen van Oploo, stellen zich 5 half-tracks op om daar de tactisch belangrijke splitsing Gemertseweg – Peelkant te bewaken (toen nog splitsing Blauwenhoek – Peelkant genoemd, AVD). Drie van deze 5 half-tracks kiezen positie op de splitsing en 2 een eindje verderop aan een zijweg van de Peelkant.

De bewoners van de 3 boerderijen bij die splitsing hebben het niet op die half-trackbemanningen begrepen. Want het blijken lastige jongemannen te zijn die veel schreeuwen en zich nogal strijdbaar en krijgshaftig gedragen. De bewoners vluchten naar een boerderij verderop, waarop de half-trackbemanningen bezit nemen van de verlaten boerderijen en daar stelen wat ze kunnen gebruiken. Van overhemden tot boter.

5.6 SS Sperrverband Heinke

De 5 half-tracks die op de splitsing Gemertseweg – Peelkant posten zijn afkomstig van de 107. Panzer-Brigade. Maar een aantal militairen die deze half-tracks bemannen is binnen de Kampfgruppe Walther onderdeel van Sperrverband Heinke, een groep fanatieke SS-ers onder leiding van SS-Stürmbahnführer Heinke.

Sperrverband Heinke bestaat zelf ook weer uit verschillende groepen SS-ers zoals de groep SS Segler en de genoemde SS Richter van ieder een paar honderd manschappen. Maar ook de complete pantserdivisie SS Panzerjäger Abt. 10. valt onder het commando van Heinke. De meeste onderdelen van Heinke zijn net voor 14 september aan de Kampfgruppe Walther toegevoegd. Maar de pantserdivisie arriveert pas op 20 september.

5.7 Apocalyptisch

Het wordt donker die zondagavond 24 september 1944. De nacht breekt aan.

Terwijl de eerste manschappen en voertuigen van de grote Kampfgruppe zich die nacht in groepen in beweging zetten en vanuit Gemert op weg gaan via Elsendorp naar Oploo, zal in de loop van de nacht de Kampfgruppe er plotseling voor kiezen een andere route te volgen. Om zich aan het zicht te onttrekken van de Britse jachtvliegtuigen en bommenwerpers, die dagelijks de terugtrekkende Duitse troepen volop beschieten en met bommen bestoken, kiest de Kampfgruppe in plaats van de op veel locaties minder beschutte route van Elsendorp en Oploo er nu voor het zware materieel te laten rijden via een beschutte route via Bakel en Milheeze richting De Rips.

Ook trekken zij vanaf De Mortel dwars door de bossen richting de Stippelberg.

Luitenant-kolonel Von Maltzahn is een van de laatsten die vanuit Gemert in een Panthertank vertrekt.

Aangekomen bij het jachtopzienershuis aan de Stippelberg, midden in de bossen aan de weg van Milheeze naar De Rips, stoppen de eerste voertuigen en manschappen van de Kampfgruppe daar voor de deur. In het huis op de bovenverdieping bevinden zich 3 mannen die vanaf daar de troepenbeweging nauwkeurig volgen en driftig aantekeningen maken: Hendrik Jan Ledeboer en de broers Jas en Noud van der Ven (beiden centrale figuren in het plaatselijke verzet). Plotseling horen zij twee Duitsers de trap op komen en worden 2 van de 3 mannen onder schot gedwongen om een eind met de Kampfgruppe mee te gaan en hen de weg naar Venray te wijzen. Die weg is de Gemertsche Dijk (nu Hazenhutsedijk, AVD), even verderop rechts. Het moet een surrealistisch en angstig apocalyptisch beeld zijn om midden in de nacht op die eenzame locatie opeens tientallen Duitse tanks en voertuigen en honderden militairen voor je deur te hebben staan en de weg te moeten wijzen. Maar de 3 mannen doen wat hen wordt gevraagd, ze hebben geen keuze. De volgende ochtend nadat de laatste Duitsers van de Kampfgruppe zijn gepasseerd zien de mannen een paar uur later over dezelfde weg de eerste Britse troepen langskomen.

In de nacht van zondag 24 op maandag 25 september verliet de Kampgruppe Walther het dorp Gemert, het vertrek duurde tot in de ochtend.

Pater Eduard Loffeld van de Congregatie van de Heilige Geest en woonachtig in het kasteelklooster in Gemert, maakte die ochtend met zijn fotocamera langs de kant van de straat een serie foto's van de vertrekkende Duitse troepen, foto's waarvan we hier in dit dossier een aantal kunnen publiceren. Het maken van deze foto's was niet ongevaarlijk, vandaar dat we de voertuigen op deze foto's ook van de achterkant gefotografeerd zien en niet van de voorkant. (Foto: Pater Eduard Loffeld / Collectie Piet Peters)

(Foto: Pater Eduard Loffeld / Collectie Piet Peters)

(Foto: Pater Eduard Loffeld / Collectie Piet Peters)

Pater Eduard Loffeld, foto gemaakt op 19 december 1935.

(Foto: Collectie Heemkundekring "De Kommanderij Gemert", via Brabantserfgoed.nl)

6. De fatale maandag

6.1 Verplaatsingen

Intussen trekken vanaf de nacht tot halverwege de maandagochtend ook Duitse troepen in groepen vanuit Elsendorp over de Gemertseweg naar Oploo. Ze passeren hun collega's bij de half-tracks die nog steeds bij de splitsing Gemertseweg – Peelkant posten en gaan daar rechtsaf, het laatste deel van de Gemertseweg naar Oploo. In Oploo slaan ze de Vloetweg in naar de dorpskern, om vervolgens daar bij de molen rechtsaf te gaan, de Watermolenstraat in richting de buurtschap Driehoek. Vanaf de buurtschap is het een bijna kaarsrechte weg naar Overloon, waarbij ze halverwege op de kruisende Mullemsedijk de daar al in de bossen georganiseerde Duitse verdedigingslinie tussen Stevensbeek en Overloon doorsteken. Deze Duitse groepen die via Oploo trekken bestaan voornamelijk uit manschappen te voet, vrachtwagens met manschappen, Kübelwagens en ander licht materieel. Maar dan plotseling halverwege de ochtend stopt de stroom wagens en troepen op de Gemertseweg vanuit Elsendorp. De bemanning van de half-tracks op de splitsing kijkt elkaar aan. Waar blijft de rest?

Zover bekend de oudste foto van de splitsing Gemertseweg – Peelkant, lokaal bekend als Ut Kruus (Het Kruis). Foto dateert uit de tweede helft van de jaren 60. Afgezien van de belijning en modernere ANWB-borden verschilt deze situatie van toen qua inrichting, huizen en bomen niet van de situatie in 1944. De naam Gemertseweg bestond in 1944 nog niet, de splitsing viel onder Blauwenhoek.

Het huis in het midden op de foto is gebouwd in 1928.

Deze foto is gemaakt voordat het huis in het midden van bewoner Sjef Beckers (die daar al woonde tijdens de oorlog en dus de half-tracks voor zijn deur heeft zien staan) in 1970 moest wijken voor de doortrekking van de weg vanuit Gemert naar Boxmeer, de nieuwe N272, waarbij de hele splitsing heringericht werd.

Het kruisbeeld aan de rechterkant op deze foto is niet hetzelfde kruis als in de jaren 40, maar een modernere abstracte variant dat nu nog steeds aan de Gemertseweg staat.

(Foto en bron: Heemkunde Oploo)

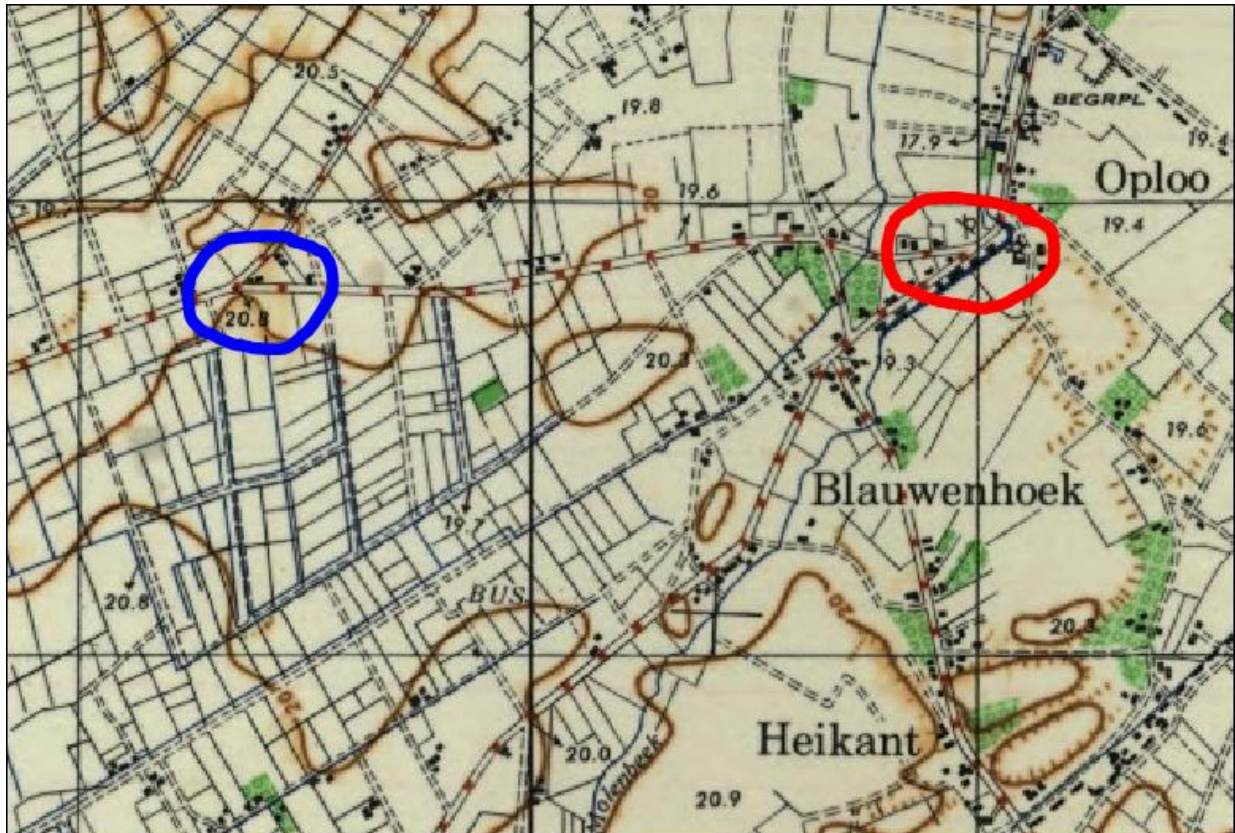
Dit houten kruis werd in 1935 geplaatst bij de splitsing en plechtig ingezegend door de pastoor van Oploo in samenwerking met het plaatselijke gilde van Sint Matthias (de gildevlaggen zijn zichtbaar op deze foto).

(Foto en bron: Heemkunde Oploo)

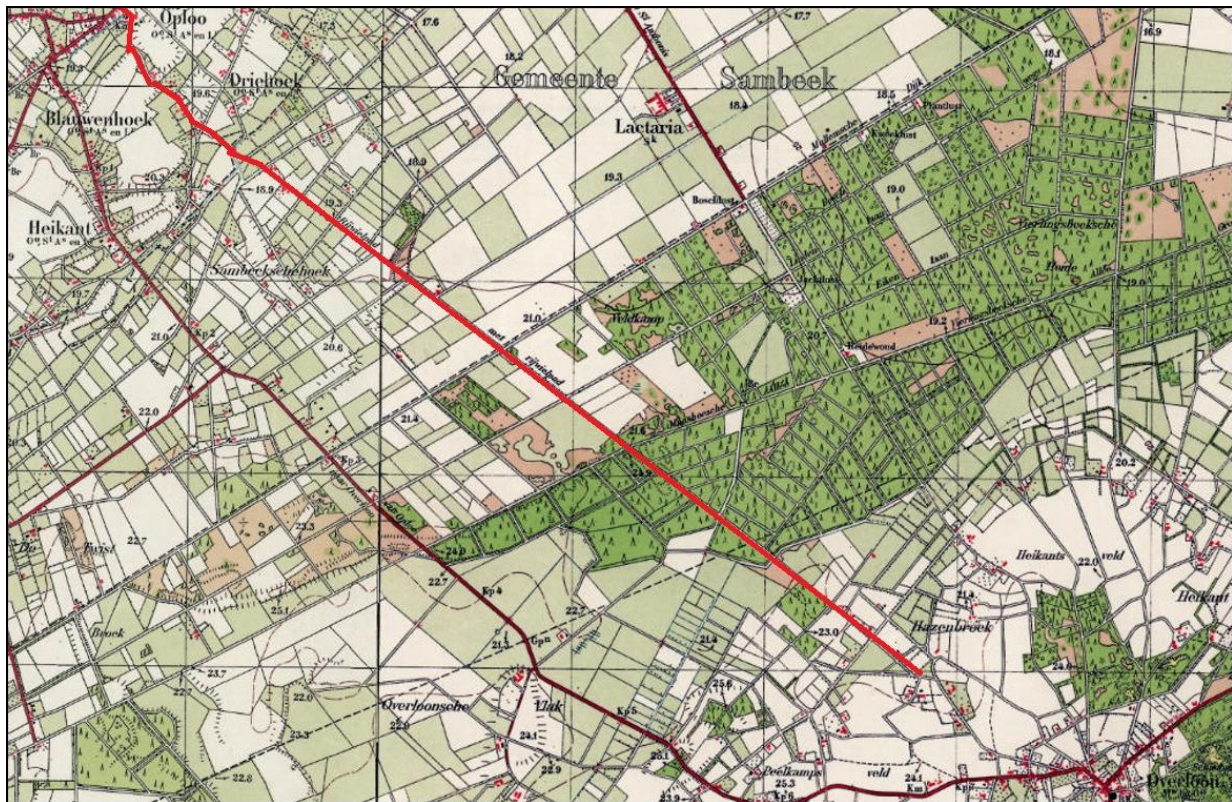

Het abstracte kruis dat ter vervanging van het houten kruis werd geplaatst in 1962.

(Foto: Wim Arts)

Detail uit een stafkaart gebruikt door de Amerikanen in 1944. Deze kaart is oorspronkelijk samengesteld in de periode 1921 - 1935 en is aan de hand van luchtfoto's in 1943 aangepast. Stichting Overloorn War Chronicles geeft op deze kaart aan de Duitse posities op 25 september 1944 in de middag, net voor de komst van de Britten:
 Blauw = positie van de 5 half-tracks op de splitsing Gemertseweg – Peelkant (Blauwenhoek)
 Rood = positie van de wagens van manschappen van de groep SS Richter, I./SS-Panzer Grenadier-Regiment 21, samen met militairen van 3. en 4./SS-Panzer-Aufklärungs-Abteilung 10
 (Bron kaart: Collectie Piet Peters)

Kaart uit 1944, met daarop linksboven het dorp Oploo en de buurtschap Driehoek. Iets ten zuidwesten van Driehoek begint de kaarsrechte weg (hier met rijwielpad) die recht door de bossen tussen Stevensbeek en Overloon uiteindelijk uitkomt in Overloon, rechtsonder op de kaart. Dit is de route die de Duitse troepen vanuit Oploo volgden.
(Bron kaart: Collectie Piet Peters)

Onwetend van de plotselinge routeverandering van hun Kampfgruppe tijdens de afgelopen nacht, staan op maandagmiddag nog steeds de 5 half-tracks opgesteld bij de splitsing Gemertseweg – Peelkant. Er is geen communicatie meer geweest met hun Kampfgruppe of met hun collega's van SS Richter in Oploo of aan de Deurneseweg. Op zich vreemd, want standaard hebben de Drilling-half-tracks een Funker (radio-operator) aan boord. Nog steeds zijn de 5 half-tracks in afwachting van de komst van nieuwe voertuigen en troepen van hun Kampfgruppe uit de richting Elsendorp. Wachten en wachten. Zou er iets misgegaan zijn?

6.2 De oprukkende Britten

Anderhalve kilometer verderop, aan de Deurneseweg, is het intussen al mis voor de daar gestationeerde Duitsers. De daar wachtende SS-ers verlaten rond 15.00 uur overhaast hun posities wanneer ze vanuit de richting De Rips de eerste Britse troepen van de 3rd Battalion Royal Tank Regiment (3RTR) zien komen aanrollen.

Toch vallen er op dat punt doden onder de Duitsers. Minstens 5 Duitsers, waaronder 3 SS-ers van de Aufklärungs-Abteilung, worden gedood door Britse kogels en worden nog diezelfde dag in Oploo begraven.

De voorste Britse troepen komen nu aan in Oploo via de Deurneseweg en kiezen positie in de dorpskern via de Vloetweg. Tegelijkertijd rijdt op de splitsing Deurneseweg – Vloetweg een klein deel direct rechtsaf de Loonseweg in richting Overloon, om na een paar honderd meter te stoppen bij de boerderij van Verbruggen aan de rand van het dorp bij de Oploosche Molenbeek. Die zuidelijke uitvalsweg is nu afgedekt.

Tegelijkertijd rijdt een ander klein deel op de splitsing Deurneseweg – Vloetweg de Blauwstraat in, om daar de noordelijke uitvalsweg af te dekken. Daar ontsteken de Britten een aantal rookpotten waaruit oranje rook opstijgt ter identificatie aan hun eigen vliegtuigen.

Vanaf dat moment rijden de nu binnenkomende Britten veilig de dorpskern van Oploo in via de Vloetweg, die overgaat in de Grotestraat, langs de kerk van Oploo en door naar Sint Anthonis.

Tijdens de binnenkomst van de Britten in Oploo is pastoor Franciscus Verhofstad in het dorp met zijn fiets op weg naar de pastorie. Hij heeft haast en slingert zich op allerlei mogelijke manieren tussen de Britse troepen en voertuigen door.

*Pastoor Franciscus Verhofstad, pastoor in Oploo van 1927 tot 1945.
(Foto: Openarchieven.nl)*

Britse eenheden hebben zich intussen in de kerktoeren van Oploo verschanst, een prachtig observatiepunt. Vanuit de kerktoeren worden door de Britten nog 7 Duitsers doodgeschoten die zich zo'n 100 meter verderop in het maisveld ophouden.

De Britten gaan door, naar de buurtschap Sambeeksche Hoek, een kilometer verderop! De op Den Hoek in de buurt van de zuivelfabriek De Eendracht en de bakkerij van Jan Hendriks postende Duitse half-trackbemanning hoort op dat moment in de verte tankgeluiden aanwellen. Een van de Duitsers pakt een fiets die bij de fabriek staat en gaat op verkenning uit. Hij fietst richting Oploo om te zien of het Duitse tanks zijn. Maar tot zijn grote schrik ziet hij na de eerste bocht al Britse tanks komen aanrollen! Meteen wordt hij beschoten door de Britten, hij laat zijn fiets vallen, vlucht door de sloot terug naar de zuivelfabriek en roept van afstand naar zijn collega's dat ze moeten vluchten. De Duitsers springen op de half-track en vluchten direct in de richting Sint Anthonis.

De Britten rijden langzaam door en passeren nu Den Hoek en de zuivelfabriek, waar ze worden toegejuicht door de bewoners. Op naar het een kilometer verderop gelegen Sint Anthonis!

Voorzichtigheid, want de Britten zijn geïnformeerd dat in het dorp zich nog Duitsers zouden bevinden. Toch komen de eerste Britten, waaronder Lock en zijn mannen, zonder problemen aan in Sint Anthonis. Het blijkt dat de Duitsers die eerder die middag nog in het dorp waren al zijn gevlucht toen ze vernamen dat de Britten onderweg waren.

Bij aankomst in de Lepelstraat, de zuidoostelijke ingang van het dorp, krijgen Lock en zijn mannen opdracht om direct de zuidwest-toegang tot het dorp, de strategische kruising Peelkant – Bosweg – Hoefstraat – Molenstraat, af te dekken met hun antitankkanon.

Wanneer even later ook alle andere toegangswegen van het dorp zijn afgedekt door de Britten lijkt er nu in het dorp voor de Britten geen vuiltje aan de lucht.

De coöperatieve zuivelfabriek De Eendracht aan Den Hoek, gebouwd in 1907.

Toen de zuivelfabriek zou worden opgericht is er tussen de boeren uit Oploo en Sint Anthonis flink geruzied over de exacte plaats van vestiging, want beide partijen wilde de fabriek in eigen dorp hebben. Uiteindelijk werd een locatie tussen de beide dorpen gekozen: Den Hoek.

Op de foto zichtbaar de toegang naar de laad- en losplaats van de fabriek.

Ook op de foto, vóór de fabriek, van links naar rechts, is de hoofdweg zichtbaar die loopt van Oploo naar Sint Anthonis. Die maandag trokken de regimenten van Silvertop en Orr vanuit Oploo richting Sint Anthonis over deze weg (dus op de foto van rechts naar links) en werden hier bij de fabriek toegejuicht door bewoners van de buurtschap Sambeeksche Hoek (Den Hoek).

(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)

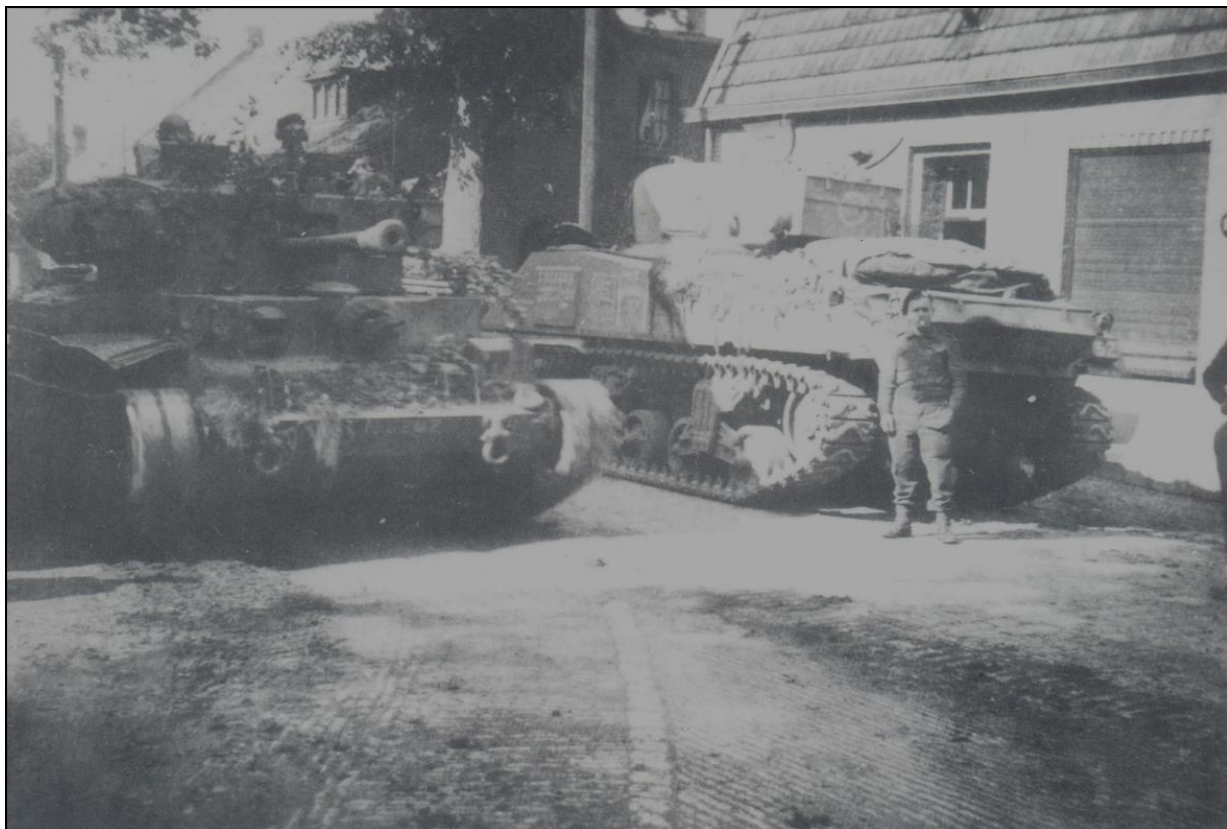
*Dorpsplein de Brink in Sint Anthonis, noordelijke zijde, net voor de Tweede Wereldoorlog. In het midden het raadhuis met de grote trap. Links het toenmalige Bondshotel Oelbroeck.
(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)*

*Een Shermantank van 3RTR bij de kerkhofmuur aan de Breestraat en wordt begroet door dorpsbewoners. Deze tank is vanuit Oploo het dorp binnen gereden en door de Perdshemel linksaf de Breestraat ingereden en daar gestopt bij deze kerkhofmuur.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

*Dezelfde tank, ander filmshot door filmer Charles Manders.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

Links een rijdende Cromwell MK4 tank van de 15/19H (15th/19th The King's Royal Hussars) en rechts een Sherman van zeer waarschijnlijk 3RTR, in de Breestraat, splitsing Breestraat – Brink (Brink op de foto linksaf). De Cromwell kwam binnen vanaf de Peelkant en reed door de huidige Henri Dunantstraat, rechtsaf de Breestraat in, tot dit punt. Dezelfde route die half-track 3 reed voordat die 300 meter verderop in de Breestraat werd uitgeschakeld en tegen een boerderij reed.

*15/19H achtervolgde de Duitse half-tracks over de hele Peelkant het dorp in.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

*Militairen van 3MONS lopen door de Lepelstraat richting de Molenstraat. Links het grasveld dat de Lepelstraat scheidde van het centrale plein Brink, waarvan linksachter op de foto het deel bij de kerk zichtbaar is. Rechts het huis genaamd Bottermien.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

*Een officier van 3MONS geeft zijn manschappen aanwijzingen voor het huis van de familie Remmen in de Breesstraat. Bovenin rechts is de afslag naar de Persdshemel richting Lepelstraat zichtbaar.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

Een vreemde auto op de Brink in Sint Anthonis op maandag 25 september 1944: een eerder door de Britten buitgemaakte Duitse Kübelwagen, meegekomen met 3TRT of 3MONS, met daarop intussen de geallieerde aanvalsster geschilderd.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

De 5 half-tracks op de splitsing Gemertseweg – Peelkant merken niets van de Britse intocht in Sint Anthonis. Intussen is bij de half-tracks ook een Kübelwagen gearriveerd. De Duitsers blijven de omgeving wel goed in de gaten houden, want ook zij horen vanaf die locatie de onophoudelijke geluiden van een paar kilometer verderop, de Britse regimenten die vanaf de ochtend over de Deurneseweg richting Oploo en Sint Anthonis trekken. De Duitsers op de splitsing hebben echter de indruk dat het nog steeds hun eigen troepen moeten zijn die ginder op weg zijn. En daardoor realiseren ze zich niet dat ze op hun splitsing steeds meer afgesneden raken. Plotseling horen de half-trackbemanningen uit de richting Elsendorp nu het geluid van rijdende tanks dichterbij komen. Zal dat een nieuwe groep van hun Kampfgruppe zijn? Eindelijk!

Intussen blijft Sint Anthonis uit de richting Oploo volstromen met Britse troepen van de 3rd Battalion Royal Tank Regiment (3RTR) van Silvertop en de 3rd Battalion Monmouthshire Regiment (3MONS) van Orr. De Britse troepen zullen in Sint Anthonis wachten op de versterkingen van de 159e Brigade. In het dorp is geen Duitser meer te bekennen en de verschillende toegangswegen zijn intussen afgedekt door de Britten.

Het is 16.20 uur.

Terwijl de Duitse half-trackbemanningen op de splitsing Gemertseweg – Peelkant verwachten de volgende onderdelen van hun Kampfgruppe nu snel in beeld te krijgen, verlaat in Sint Anthonis Silvertop zijn veilige tank. Zijn chauffeur brengt hem in een jeep naar de afgesproken overleglocatie een eindje verderop in het dorp, de splitsing Lepelstraat – Perdsheem. Ook Hubert Orr komt daar naartoe. Silvertop is rond 15.30 uur via Oploo in Sint Anthonis gearriveerd, Orr iets eerder.

Beiden zijn kort daarvoor via de radio opgeroepen door Brigadier Charles Barnet 'Roscoe' Harvey (Brigade Commander 29th Armoured Brigade) met de mededeling dat hij (Harvey) en zijn Brigade Major J. Thompson bijna in Sint Anthonis zijn. Harvey wil spoedoverleg met Silvertop en Orr over conflicterende rapporten over de exacte positie van de voorste Britse troepen.

De gekozen overleglocatie, de splitsing Lepelstraat – Perdshemel aan de rand van het dorp, is een vrij open plek waar de Lepelstraat naar het zuiden afbuigt naar Oploo. Deze splitsing is een merkwaardig gekozen locatie. Logischer zou zijn geweest onder deze omstandigheden te overleggen op een beschutte, beveiligde locatie.

6.3 Het loopt mis!

Het is 16.25 uur.

Op de splitsing Gemertseweg – Peelkant kijken de half-trackbemanningen nu in spanning de Germertseweg af. Het geluid uit richting Elsendorp wordt steeds luider. Ieder moment kan nu die nieuwe groep van hun Kampfgruppe in beeld verschijnen. Eindelijk, daar zijn ze en... Tot hun grote schrik zien ze daar opeens niet voertuigen van hun Kampfgruppe komen, maar Britse Cromwell-tanks! Wegwezen! NU! Ze moeten hier weg!

De Britse tanks van A Squadron 15th/19th Hussars van de 159e Brigade zijn vanuit Deurne naar Gemert getrokken om de Duitsers daar te verdrijven, maar de Kampfgruppe was daar al vertrokken. Direct trekken de Britten verder, via Elsendorp richting Sint Anthonis om zich daar aan te sluiten bij de regimenten van Silvertop en Orr.

Mogelijk is de 159e Brigade al geïnformeerd over de exacte positie van de 5 half-tracks op de splitsing Gemertseweg – Peelkant door een Brits verkenningsvliegtuig dat eerder op de dag boven de Peelkant vloog en daarbij de half-tracks moet hebben gezien.

De Britse tanks en gevechtswagens op de Gemertseweg krijgen de half-tracks op de splitsing nu in het vizier en op een afstand van een paar honderd meter openen een carrier en een tank het vuur op de half-tracks.

Maar de 3 half-tracks die op de splitsing staan hebben net tijd genoeg om weg te komen. Wel ten koste van een aantal achterblijvers en gewonden. Een aantal anderen slaagt er nog in om net op tijd de half-tracks te kunnen vastgrijpen en hangen aan de zijkant van de wagens die vol gas er vandoor gaan! De Peelkant op, naar Sint Anthonis! Ze passeren daarbij de 2 andere half-tracks die aan de zijweg posten en die de Britten niet hebben zien aankomen. Maar ook deze 2 half-tracks lukt het toch nog weg te komen via de Peelkant, de andere 3 achterna, continu opgejaagd door de gevechtswagens van de 15th/19th The King's Royal Hussars! Het lukt de Britten om vanaf de Vlagberg de achterste half-track uit te schakelen (bij de huidige Peelkant 45, AVD), daarbij komen 2 Duitsers om het leven. De rest van de bemanning van deze half-track vlucht in de richting van de Blauwstraat de velden in, richting Oploo. Maar zij worden daarna gezien door de Britse uitkijkpost in de kerktoeren van Oploo, waarna Britse troepen alsnog deze Duitsers onschadelijk maken. Daarbij sneuvelen 6 Duitsers en weten een paar te ontsnappen.

De Kübelwagen is bij het zien van de Britse tanks direct met 2 inzittenden weggereden. Zij kiezen in hun paniek echter niet voor de Peelkant, maar voor de Gemertseweg naar Oploo! Nog 100 meter en ze zijn in het dorp! Opeens worden ze vanuit Oploo beschoten door mitrailleurs! De bestuurder trekt in paniek zijn stuur om naar rechts, de Kübelwagen belandt in een greppel langs de weg. De 2 Duitsers vliegen hun auto uit en rennen weg. Het mitrailleurvuur is afkomstig van Britse tanks die staan opgesteld aan de rand van het dorp, op de kruising Gemertseweg – Blauwstraat. Britse troepen rennen nu achter de 2 Duitsers aan, die over het boerenerf en door de boomgaard van Derks aan de Gemertseweg rennen en daarna met een atletische sprong over een hoge heg in de tuin van Van de Steeg belanden. Een van de Duitsers rent daarna door, het veld in, maar wordt geraakt door Britse kogels uit een Bren gun die door een achtervolgende Britse militair op de heg wordt gelegd en zo een flink schootsveld heeft.

Terwijl de Britten op zoek gaan naar de 2 Duitsers positioneert een Sherman tank zich achter de heg aan de Gemertseweg om nog meer mogelijke Duitsers warm te ontvangen en rijdt een andere tank de weg af richting de splitsing Gemertseweg - Peelkant.

In de tuin ziet een van de Britse soldaten een van de 2 Duitsers tussen de anderhalve meter hoge tabaksplanten tevoorschijn komen met de armen in de lucht als teken van overgave. Onder schot gehouden door de Britse militair moet de Duitser vervolgens achteruitlopen over het pad naar de Brit toe, waarna de Duitser gevangen wordt genomen en wordt afgevoerd.

Even later horen de buurtbewoners en de Britten in de verte iemand “*Hilfe! Hilfe!*” (“Help! Help!”) roepen. Het is de gewonde andere Duitser die zich heeft kunnen verstoppen tussen wat struiken achter de boerderij van Van den Berg. Hij wordt opgehaald door de Britten, vergezeld door een buurtbewoner, alsook door de al aangehouden Duitser. De gewonde Duitser wordt vervolgens in de mestkruiwagen van Van den Berg geladen die daarna voortgeduwd moet worden door de al gevangengenomen Duitser. Beide Duitsers worden daarna door de Britten afgevoerd.

Het is nu bijna 16.30 uur.

Terwijl de half-tracks in volle vaart over de Peelkant rijden richting Sint Anthonis en bijna in het dorp zijn, zijn in Sint Anthonis op de splitsing Lepelstraat – Perdschemel nu ook Harvey en Thompson aangekomen in Harvey’s Jeep bij de daar wachtende Silvertop en Orr.

Harvey krijgt bij aankomst op de splitsing een vreemd gevoel, een gevoel dat er gevaar dreigt. Wanneer Harvey en Thompson uitstappen, geeft Harvey zijn chauffeur opdracht om de Jeep niet op de weg te laten staan, maar aan de zijkant van een van de heggen daar te zetten. Nee, Harvey heeft er geen goed gevoel bij... Hij start direct het overleg. Geen tijd te verliezen!

Bij de Duitsers in, op en hangende aan de nog overgebleven 4 half-tracks zit de schrik er goed in. De eerste 3 half-tracks komen nu bij de ingang van het dorp, nog een laatste bocht op de Peelkant en dan.... Tot hun schrik zien ze bij de ingang van Sint Anthonis op de strategische hoek Peelkant – Bosweg – Hoefstraat – Molenstraat een Brits antitankkanon! Britten! Britten zowel vóór hen, als achter hen in de achtervolging! De Duitsers voelen dat ze geen kant meer uit kunnen!

De Britten bij het antitankkanon zijn echter volkomen verrast door de plotselinge komst van die half-tracks. En er ontstaat verwarring bij de Britten, want een van de half-tracks is voorzien van een witte doek. Willen die Duitsers zich overgeven? Wordt de verwarring bij de Britten vergroot doordat de half-tracks bij het zien van de Britten een splitsec geaarzeld hebben, daardoor vertraagd hebben en de Britten dit opvatten als extra sein dat die Duitsers zich hier nu willen overgeven?

Feit is dat een aantal van de Duitse militairen die al die tijd aan de zijkanten van de 3 nu bijna stilstaande half-tracks hangen nu van de half-tracks springen en zich willen overgeven. Lance Corporal Maurice Lock loopt van het Britse kanon de weg op naar de half-tracks, maar plotseling geeft de chauffeur van de eerste half-track gas en wordt Lock direct dodelijk getroffen door kogels vanaf de nu snel voorbijrijdende half-tracks! De Britten schieten terug en de half-tracks kunnen niets anders dan achter elkaar snel de Molenstraat in rijden, op zoek naar de ontsnappingsroute. Het Britse antitankkanon draait naar links en vuurt nog een schot af op de 3 half-tracks, maar mist doel en de antitankgranaat belandt in een huis in de Molenstraat!

De Britten moeten direct hun kanon naar rechts terugdraaien, want opeens verschijnt de vierde half-track vanaf de Peelkant nu in beeld! De Britten weten met slechts 1 schot deze half-track uit te schakelen, waarbij 3 Duitsers sneuvelen en er 1 gevangen wordt genomen. (Tegenover de huidige Peelkant 22).

Terwijl het antitankkanon het dodelijke schot op de vierde half-track lost, razen de 3 half-tracks verder door de Molenstraat. Door de schoten op de kruising bij het antitankkanon en het gemiste eerste kanonschot zijn de 100 meter verderop gestationeerde Britten op de volgende splitsing, bij het in de punt van die splitsing gelegen huis van Van de Mortel, direct gealarmeerd. Daar gebruikt een aantal Britse militairen de keldergaten (koekoeksgaten) van het huis van Van de Mortel als schuttersput en zij zien opeens de half-tracks snel op hen afkomen! De Britten aarzelen niet en schieten direct vanuit de keldergaten op de half-tracks. De 2 voorste half-tracks draaien in paniek door de Britse schoten op de splitsing bij Van de Mortel rechts het tweede deel van de Molenstraat in, die overgaat in de Lepelstraat. De derde half-track ziet zich gedwongen door de schoten op dezelfde splitsing linksaf te slaan en aan het einde rechtsaf de Breestraat in. Tijdens deze schotenwisselingen op de splitsing bij Van de Mortel worden daar 2 Duitsers van de half-tracks geschoten.

Alle 3 half-tracks passeren vervolgens bijna gelijktijdig het dorpsplein bij de kerk, de Brink. Een half-track via de noordelijke pleinkant (Breestraat) en de andere 2 via de zuidelijke pleinkant (Lepelstraat). Alle 3 bemanningen raken op dat moment in paniek, want opeens zien ze op de

Brink de al grote groep gearriveerde Britse troepen en hun voertuigen. Ook de Breestraat en Lepelstraat staan vol met Britse voertuigen en troepen. Het voelt voor de Duitsers als een enorme fuik waaruit geen ontsnappen mogelijk lijkt! Stoppen is voor de opgejaagde Duitsers nu geen optie en omdraaien kan al helemaal niet meer. Doorgaan! Ze moeten door! Op volle snelheid rijden ze langs de Britten, terwijl ze hun machinegeweren leegschieten op alles wat beweegt. De Britten zijn volkomen verrast door de plotselinge komst van de half-tracks, maar schieten met alles wat ze hebben op de passerende half-tracks en zetten direct de achtervolging in met hun gevechtswagens.

Tientallen meters verderop op de splitsing Lepelstraat – Perdschemel zijn Harvey, Thompson, Silvertop en Orr in druk overleg. Ze hebben stafkaarten uitgevouwen op de motorkap van een van de Jeeps en staan geconcentreerd voorovergebogen de kaarten te bestuderen en de posities te bespreken.

De mannen besteden eerst geen aandacht aan het steeds luider wordende mitrailleurgeluid verderop in de Lepelstraat.

Harvey twijfelt opeens aan wat hij hoort en vraagt aan Silvertop: *"We've got a troop attachment on that other road, haven't we?"*

Silvertop antwoordt: *"Yes, of course we have."*

Maar Harvey merkt: *"But I don't think that was one of ours. It sounded a bit like a German machine gun."*

Silvertop twijfelt nu ook: *"Yes, it did a bit."*

("We hebben toch troepen gestationeerd op die andere straat, of niet?")

"Ja, natuurlijk hebben we dat."

"Maar ik denk niet dat dit een van ons was. Het klonk als een Duits machinegeweer."

"Ja, zo klonk het enigszins.")

Maar het is te laat! De 2 Duitse half-tracks komen hevig schietend de bocht door. Harvey, Thompson, Silvertop en Orr schrikken enorm, maar hebben niet de kans om weg te komen en worden getroffen door het spervuur aan Duitse kogels uit het machinegeweer, afgevuurd door een Duitser in een groene camouflagejas op half-track 1.

Een van de kogels doorboort een van de longen van Thompson, maar hij zal het overleven.

Silvertop overlijdt direct ter plaatse en Orr raakt zwaargewond. Harvey raakt lichtgewond, slaagt er in zijn pistool te trekken en de schutter en de chauffeur van de 2e half-track te raken wanneer die de bocht naar links maken naar de Perdschemel, waar de half-track tegen een boom botst, terug stuitert op de weg, vervolgens tegen de geparkeerde jeep van Harvey aanrijdt en er toch in slaagt te ontsnappen! Een Britse soldaat die zich met zijn Bren gun liggend in de ondiepe droge beek (Kleine Beek, AVD) vlak bij Harvey bevindt, slaagt erin met zijn Bren gun nog een aantal Duitsers die nog steeds aan de zijkant van de half-tracks hangen te doden! Hun lichamen vallen op straat, terwijl de half-tracks nog steeds in volle paniek doorrijden!

Harvey zal jaren later in zijn biografie *Roscoe the bright shiner* (auteur Tim Fitzgeorge-Parker, 1987) verklaren dat wanneer een van de Duitse kogels een paar millimeter hoger was gekomen hij (Harvey) midden in zijn kruis zou zijn geraakt:

"It was the only time I was ever wounded in the war and I nearly lost my balls. (...) It was nothing, just a little graze, but, believe me, it was a bit too close for comfort!"

("Het was de enige keer dat ik gewond raakte in de oorlog en bijna verloor ik mijn ballen. (...) Het was niets, alleen een klein schampschot, maar een klein beetje te dichtbij om je comfortabel bij te voelen!")

Of zoals Kolonel Geoff Phipps Hornby naderhand tegen Harvey zei:

"Lucky it was a cold day!"

("Gelukkig was het een koude dag!")

Twee van de 3 half-tracks komen daarna niet ver meer.

Achterna gezeten door de Britse gevechtswagens en zwaar onder vuur genomen rijdt de half-track die koos voor de Breestraat daar tegen een huis (de huidige Breestraat 47, AVD).

Daarbij sneuvelen een aantal bemanningsleden van de half-track.

De 2 half-tracks die kozen voor de Lepelstraat draaien op de fatale splitsing linksaf de Pershemel in, waarbij half-track 2 (die geraakt wordt door Harvey) direct daarna rechtsaf een akkerweg inrijdt op het Hoogveld en daar wordt uitgeschakeld door een van Silvertops tanks. Daarbij explodeert de half-track.

Half-track 1 bereikt via de Perdschemel de Breestraat en slaat daar rechtsaf. Vol gas gaat de half-track door! De route naar Stevensbeek en Overloon en ook Boxmeer ligt voor hen! Maar op het moment dat de half-track na een paar honderd meter de splitsing Boxmeerseweg – Stevensbeekseweg bereikt, zien de Duitsers daar voor hen een op de hoek van de Stevensbeekseweg gestationeerde Britse tank! De chauffeur van de half-track kiest om snel de weg naar Boxmeer op te draaien, hun enige kans! Als ze maar uit het schootsveld van die tank kunnen blijven! De half-track verwijderd zich nu meer en meer van de tank, richting Boxmeer. Sneller, ze moeten sneller! Zal het lukken? Ja, het gaat lukken en... Met een harde knal botst de half-track tegen een boom aan de linkerkant van de weg, 200 meter verder dan het huis Majoca en komt door de impact direct tot stilstand. In hoeverre een granaat afgevuurd vanuit de Britse tank heeft bijgedragen aan de uitschakeling is de vraag. Evenals hoeveel Duitsers er daarbij zijn omgekomen of hebben kunnen vluchten.

De hele situatie maakt de Britten in Sint Anthonis flink nerveus en wanneer even later de eerste Britse tanks van de 2nd Fife and Forfar Yeomanry Sint Anthonis hebben bereikt en via dezelfde Peelkant het dorp willen binnen rijden, worden die tanks daar bijna onder vuur genomen door de eigen troepen!

Intussen komen dorpsbewoners die door het geweld in paniek in huizen zijn gerend, in kelders zijn gedoken of in sloten langs de weg, weer op adem. Ze zien in de buurt van de fatale splitsing een aantal zojuist door de Britten gevangengenomen Duitse militairen, Duitsers met moedeloze gezichten.

Maar er is ook 1 Duitser uit Hamburg bij met een blij gezicht die zegt: *Glücklich ist der Krieg für mich zu Ende.* ("Gelukkig is de oorlog voor mij ten einde.")

De splitsing moet vrijgemaakt worden, de Britten verplaatsen het lichaam van Silvertop een paar meter verder en leggen het naast een heg in de Lepelstraat. De gewonde Thompson wordt afgevoerd.

De zwaargewonde Orr wordt intussen met spoed naar een noodhospitaal gebracht in Deurne, het is een race tegen de klok. Maar het is te laat, hij overlijdt in de buurt van De Rips. De laatste woorden van Orr zijn:

"It was foolish of me to be standing there at the crossroads. I should have known better."
("Het was dom van mij om op die kruising te gaan staan. Ik had beter moeten weten.")

Wanneer Silvertop sneuvelt is hij nog Lieutenant Colonel. Zijn bevordering tot kolonel is dan al onderweg. Maar nu zal hem die bevordering later postuum worden toegekend. Na de oorlog wordt de Perdschemel, de verbindingstraat tussen de Lepelstraat en de Breestraat, omgedoopt tot Kolonel Silvertoplaan.

Saillant detail is dat Silvertop zijn manschappen steeds had gewaarschuwd om nooit stil te staan op een kruising, een te risicovolle locatie. Die ene keer dat hij dat zelf wel doet wordt hem meteen fataal.

Het drama in Sint Anthonis kost 3 Britten het leven: Orr, Silvertop en Lock. Ondanks de vele Duitse kogels die zijn afgevuurd vallen er bij de Britten niet meer doden of gewonden. Het exacte aantal doden en gewonden aan Duitse kant is onbekend. Temeer omdat niet helder is hoeveel bemanningsleden er exact in de 5 half-tracks hebben gezeten. Ook zijn verschillende Duitsers, al dan niet gewond, nog kunnen vluchten door de velden.

Na de dood van David Silvertop neemt Majoor N.H. Bourne vanaf dat moment tijdelijk het commando over van 3RTR.

Na de dood van Hubert Orr neemt Majoor W.P. Sweetman vanaf dat moment tijdelijk het commando over van 3MONS. Tot 30 september, dan arriveert Lieutenant Colonel R.C. Stockley in Westerbeek om het commando van 3MONS over te nemen.

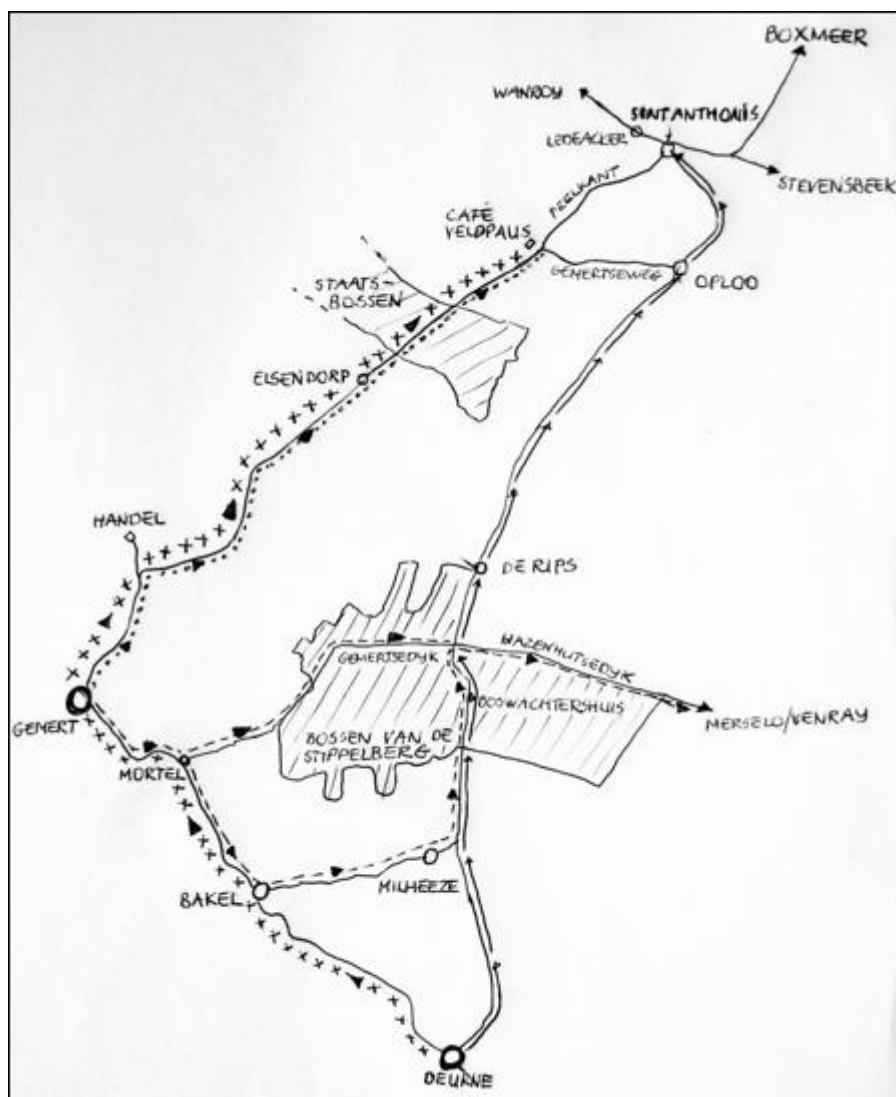
Op dinsdag 26 september 1944, een dag na de dood van Silvertop en wanneer Sint Anthonis in vaste handen is van de Britten, houdt Father Ryan om 17.30 uur een herdenkingsdienst voor David Silvertop in de kerk van Sint Anthonis.

Twee dagen later, op 28 september, wordt er om 18.00 uur een tweede herdenkingsdienst gehouden voor Silvertop en Orr en gevallen kameraden, nu in de kerk van Westerbeek.

Orr, Silvertop en Lock.
Drie mannen, voor altijd met elkaar verbonden.

7. De landkaarten en de routes

Kaart A: De Kamfgruppe, de half-tracks en de Britten:

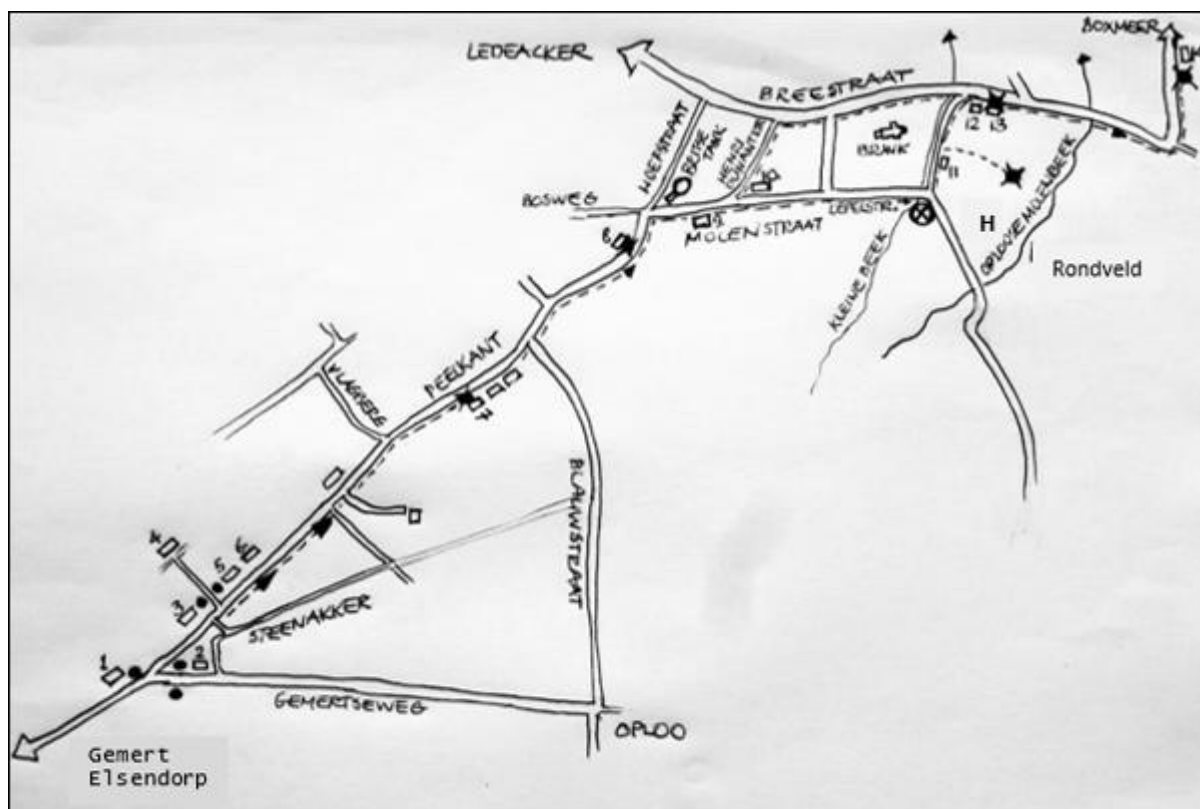
© kaart en legenda: Martien Mahler

- ▶ route Kampgruppe Walther (via de Gemertsedijk kleinere voertuigen).
-▶ route vijf Duitse half-tracks (zondag 24 september 1944).
- ▶ route hoofdmacht 29e Brigade met o.a. David Silvertop en Hubert Orr.
(maandag 25 september 1944).
- x x x x x x x x▶ route hoofdmacht 159e Brigade (maandag 25 september 1944).

Opmerking: de route van Kampgruppe Walther via Elsendorp en de Gemertseweg is hier niet separaat ingetekend.

- De 15th/19th The King's Royal Hussars waren verbonden aan de 2nf Fife and Forfar Yeomanry en de 4th Battalion King's Shropshire Light Infantry, maar reden die 25e september grotendeels eerst met de hoofdmacht van de 29e Brigade richting De Rips. In De Rips gingen de 15th/19th The King's Royal Hussars in de richting van Gemert en verplaatsten zich daarna samen met de 2nf Fife and Forfar Yeomanry via Elsendorp naar Sint Anthonis.
Het waren de gevechtswagens van de 15th/19th The King's Royal Hussars die de Duitse half-tracks vanaf de Peelkant direct verder opjoegen richting Sint Anthonis.

Kaart B: Gemertseweg, Peelkant en Sint Anthonis:

© kaart en legenda: Martien Mahler

- Opstelling van de 5 Duitse gevechtswagens vanaf zondagmiddag 24 september 1944 tot maandagmiddag 25 september
- ⌘ Plaatsen waar de vijf Duitse gevechtswagens uitgeschakeld zijn.
- ⊗ Plaats van het huidige monument op de splitsing, tegenover het monument de locatie waar Harvey, Thompson, Silvertop en Orr de bespreking hielden

8. De splitsing

Juli 2023, de mede door de in 2023 uitgevoerde uitgebreide research door de auteur nu definitief vastgestelde exacte overleglocatie (de lage vegetatie midden op de foto, toen een stuk berm) van Harvey, Thompson, Silvertop en Orr op de splitsing Lepelstraat – Perdshemel (de huidige Kolonel Silvertoplaan).

Locatie gezien vanaf de voorkant van het monument aan de andere kant van de straat.

- Komende van links de Lepelstraat waarvandaan de 2 half-tracks kwamen gereden, dan met de bocht mee naar links de Perdshemel (Kolonel Silvertoplaan) en rechts (buiten beeld) de tweede helft van de Lepelstraat, richting Oploo.
- In het midden van deze foto is een bushokje zichtbaar in de Kolonel Silvertoplaan, op dat punt sloeg de 2e half-track de veldweg in op het Hoogveld.
- Aan de rechterkant van dit deel van Kolonel Silvertoplaan staan nu kleinere bomen, maar tot het begin van de 21e eeuw (en dus ook in 1944) stonden daar Canadese eiken, tegen een van die eiken botste die 2e half-track voordat die de veldweg in reed.
- Het wandelpad in het midden was in 1944 een open, meestal droogstaande ondiepe beek, de Kleine Beek, die op dit punt van de splitsing onder de Lepelstraat doorliep. Later is die beek op dit punt volledig afgedekt met klinkers tot wandelpad.
- Het perkje in het midden was in 1944 een stuk berm.
- Links de hoekheg die er in 1944 ook al stond met exact dezelfde hoogte als nu, net boven de 2 meter. Het lichaam van Silvertop lag nadat hij was gesneuveld en tot aan het moment dat hij een paar uur later zou worden begraven op het kerkhof, naast de heg, Lepelstraatkant, dus hier nog zichtbaar op de foto uiterst links.

Let op: Silvertops liglocatie bij de heg is pertinent niet de locatie waar Silvertop dodelijk is geraakt door de Duitse kogels. Die locatie waar hij is geraakt en direct is gesneuveld is een paar meter verder, bij de lage begroeiing.

In de minuten na het drama hebben de Britten de splitsing vrijgemaakt en er voor gekozen het lichaam van Silvertop te verplaatsen naar de hoekheg.

(Foto: Collectie Arno van Dijk)

De overleglocatie van Harvey, Thompson, Silvertop en Orr gezien vanuit de Lepelstraat. Op de splitsing links naar de Perdshemel (de huidige Kolonel Silvertoplaan), rechts naar het tweede deel van de Lepelstraat, richting Oploo. Het lichaam van Silvertop lag links bij de hoek van de heg.

(Foto: Collectie Arno van Dijk)

De splitsing met uitzicht op de Lepelstraat waaruit de 2 half-tracks kwamen aangereden. Links (buiten beeld) het monument, rechts de overleglocatie. Voor de hoge heggen links en rechts, die er ook in 1944 al stonden, liep toen de Kleine Beek, nu wandelpaden.

(Foto: Collectie Arno van Dijk)

9. De half-tracks en de uitschakeling

Een gecamoufleerde Duitse half-track rijdt in de ochtend van maandag 25 september door de Breestraat in Sint Anthonis op weg naar Overloon en Venray. Gefilmd door winkelier Charles Manders die hier voor zijn huis stond. Ook zichtbaar is het huis van de familie Remmen (achtergrond rechts). In tegenstelling tot wat sommige bronnen melden is dit niet de half-track die verderop tegen een huis zou rijden en daarna zou worden weggesleept (zie de andere foto's in dit dossier).

De half-track op deze foto is daardoor ook geen onderdeel geweest van de 5 half-tracks die in dit dossier worden beschreven en heeft dus niets te maken met de dood van Orr, Silvertop en Lock. Waarschijnlijk is dit de half-track die vanaf de eerder gekozen positie in Ledeacker vlucht richting Overloon.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

De als eerste uitgeschakelde half-track op de Peelkant. Uiterst rechts op de foto is de kerktoeren van Oploo zichtbaar. De witte band om de arm van de man rechts in beeld, is de band van de LKP (Landelijke Knokploegen). Een gewapende verzetstak die tijdens de oorlog o.a. overvallen pleegt op kantoren van de Duitse bezetter om persoonsbewijzen en distributie- en voedselbonnen voor onderduikers te verkrijgen. Ook liquideert de LKP Duitsers en collaborateurs en plegen ze sabotage.

(Foto: Collectie Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck)

De als tweede uitgeschakelde half-track op de Peelkant (totaalshot). Aangezien hier geen Drilling-machinegeweer op lijkt te staan, is dit waarschijnlijk een munitiewagen of grenadiervaartuig zonder extra bewapening.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

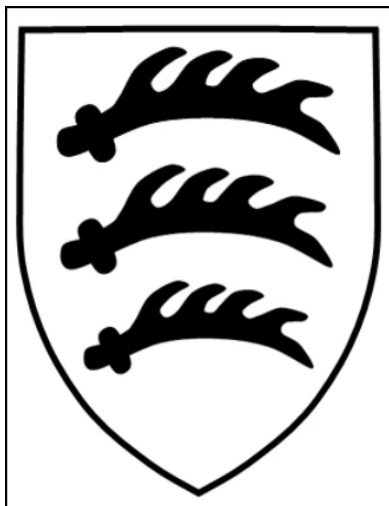

Dezelfde half-track, maar nu in close-up.

SdKfz 251/21 Ausf. D, Pz.Brigade 107, Pz.Gren.Batl. 2107 met kentekenplaat WH-1787981.

Op de voorkant is het insigne zichtbaar van de 107. Panzer-Brigade.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

Insigne van de 107. Panzer-Brigade, drie boven elkaar geplaatste hertengeweien.

Zie voor de ontstaansgeschiedenis van dit insigne hoofdstuk 14 De verdieping.

(Foto: Collectie Stichting Overloon War Chronicles)

Sint Anthonis, eerste deel van de Molenstraat circa 1930 (maar nog actueel in 1944), de splitsing Molenstraat – huidige Henri Dunantstraat waar de routes van de 3 half-tracks zich scheidden.

De 3 half-tracks kwamen vanaf links op de foto, de hier niet zichtbare kruising met de Peelkant waar ze Lock doodschoten.

Uiterst rechts op de foto het woonhuis van de familie Van Sambeek en in het midden van de foto, aan de andere kant van de straat, de boomgaard en kippenhok van de familie.

Tegenover het huis van de familie Van Sambeek is het huis zichtbaar van de familie Van de Mortel waarvandaan de half-tracks werden beschoten door de daar aanwezige Britse militairen.

Half-track 3 reed op deze splitsing linksaf, vervolgde de hier op de foto zichtbare straat en draaide aan het einde van die straat, vóór het huis in de verte, daar rechtsaf de Breestraat in.

Half-track 1 en 2 gingen op deze splitsing rechtsaf het tweede deel van de Molenstraat in en reden qua locatie op deze foto tussen de huizen van Van Sambeek en Van de Mortel door.

Foto is genomen vanaf de toenmalige molen aan de Molenstraat.

(Foto: Collectie Frans van Sambeek).

De granaatinslag van het Britse antitankkanon in het huis aan de Molenstraat, waarbij dit eerste schot de 3 half-tracks miste en waardoor de half-tracks vervolgens doorreden in de Molenstraat.

(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

Nog altijd zitten er kogelgaten in dit toenmalige huis van Wim v.d. Mortel, het huis op de splitsing Molenstraat – Henri Dunantstraat. Dit zijn Duitse kogelgaten, kogels afgevuurd vanaf de 3 Duitse half-tracks die vóór en opzij van zijn huis voorbij kwamen razen.

(Foto: Collectie Leo Janssen)

Eerste deel van de Lepelstraat, net na de Tweede Wereldoorlog. Links het grasveld dat grenst aan de Brink. Rechts de winkel van schoenmaker Cranen en het café Janssen met de bank en stoelen. Het huis verderop rechts met het tabaksreclamebord aan de zijkant is de winkel van Helm Jansen.

De 2 half-tracks die op de splitsing bij Van de Mortel kozen voor het 2e deel van de Molenstraat reden op dit punt (rechterkant foto) automatisch de Lepelstraat binnen. De straat en plein stonden op dat moment vol met Britse militairen en voertuigen. De half-tracks reden al schietend hier rechtdoor. Na de bocht zichtbaar achterin de foto dook voor hen de splitsing Lepelstraat – Perdsheem op.

(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)

Nogmaals de Lepelstraat, nu de winkel van Helm Jansen gezien van de andere kant (met ook aan deze kant de tabaksreclame aan de gevel). Rechtsachter weer het grasveld dat grenst aan de Brink.

(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)

De splitsing Lepelstraat – Perdschemel kort na de oorlog, toen de Perdschemel al Kolonel Silvertoplaan heette. Op de foto zichtbaar de ondiepe Kleine Beek die hier onder de Lepelstraat doorliep. Het voorste bermgedeelte uiterst rechts op de foto is het punt waar de 4 officieren hun overleg hielden. Het bermgedeelte is op de foto afgezet met paaltjes en draad, in 1944 stonden die paaltjes en draad er niet.

Tussen de 2 huizen op de foto was het veldweggetje naar de akker van het Hoogveld, het weggetje dat half-track 2 koos tijdens de ultieme vluchtpoging.

(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)

*De Perdshemel net na de oorlog, richting de Breestraat, dit is de route die half-track 1 koos. Rechts op de foto het pakhuis van Marinuske en de smidse van Koos van Tienen. Aan het einde van de straat is de richtingwijzer zichtbaar. Daar ging de half-track rechtsaf de Breestraat in richting Boxmeer.
(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)*

Nogmaals de Perdshemel, maar nu gezien vanuit de andere kant, vanuit de Breestraat. Het grote gebouw links is de toenmalige Landbouwschool, gebouwd in 1925.

Half-track 1 kwam hier uit de Perdshemel gereden en draaide hier naar links op de foto de Breestraat in richting Boxmeer.

Half-track 3, die eerder op de splitsing bij Van de Mortel koos om daar al rechtstreeks naar de Breestraat te rijden en daarna de Brink aan de noordzijde passeerde, kwam op het punt van deze foto van rechts en reed de foto uit naar links waar de half-track na een paar tientallen meters werd uitgeschakeld door de Britten en daar tegen een boerderij reed.

(Foto: Publicatie boek St. Tunnis en 't Leker op de foto!)

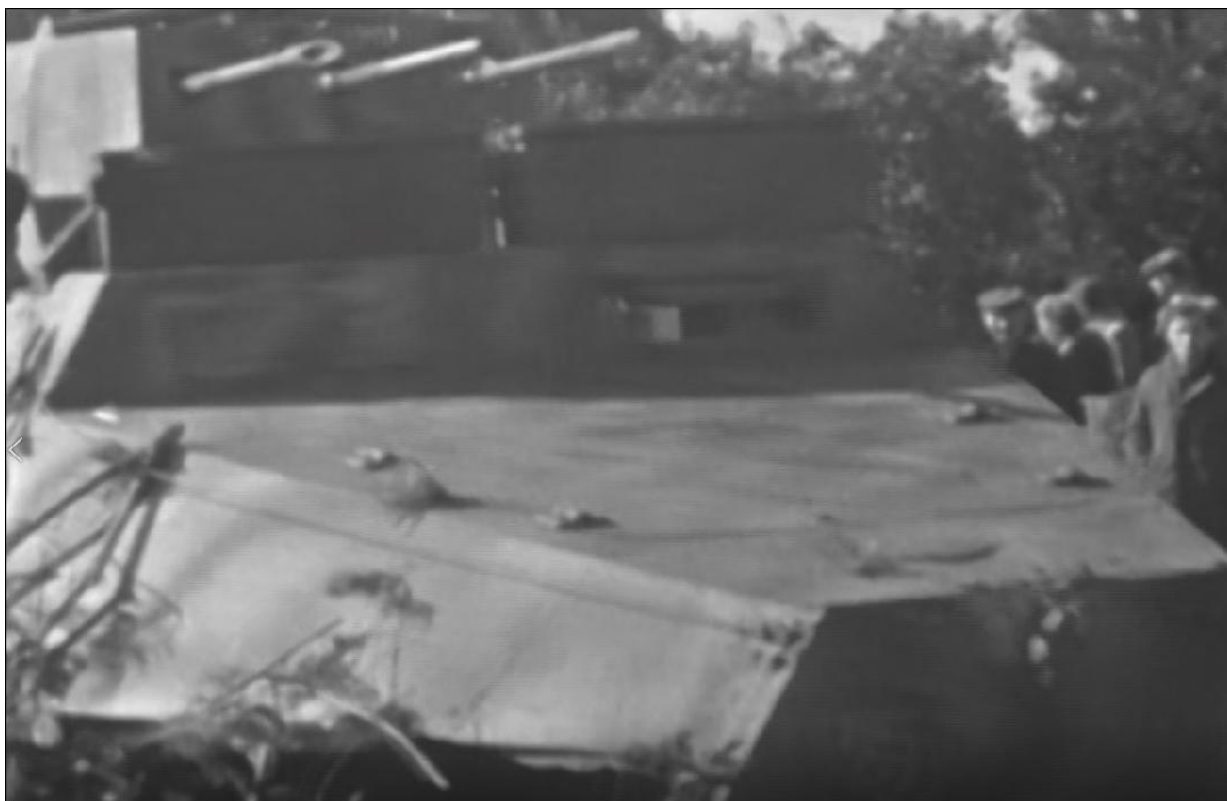
*Een Britse Cromwell ARV (Armoured Recovery Vehicle) trekt in de Breestraat de half-track die daar tegen een huis reed weg van het huis.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

*Vervolgscène. In deze still is het insigne van de 107. Panzer-Brigade zichtbaar linksonder op de half-track. Het nummer op deze half-track is 412. Het eerste cijfer geeft de Kompanie aan waar deze half-track onderdeel van was, het tweede cijfer het Bataillon, het derde cijfer het voertuignummer. Hier dus de 4. Kompanie, 1. Bataillon, voertuig nummer 2.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

Vervolgscène waarin deze half-track met kentekenplaat WH-1787988 nu zichtbaar aan de voorkant wordt weggesleept door de Britten, onder belangstelling van de lokale bevolking. (Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

Dezelfde half-track tijdens de wegsleepactie. Let op het Drilling MG151- machinegeweer (Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)

*Het Drilling MG151- machinegeweer van de half-track die werd uitgeschakeld op het Hoogveld,
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

*De resten van de half-track die werd uitgeschakeld op het Hoogveld.
(Foto: still uit film Charles Manders, Sint Anthonis 1944. Collectie Piet Peters)*

De onbekende foto die na 80 jaar in juli 2024 plotseling opdook en toegevoegd kon worden aan dit dossier. Met daarop de half-track met kenteken WH-1787983 waar vanaf Lock, Silvertop en Orr zijn beschoten en dodelijk werden getroffen. De half-track die probeerde te ontsnappen via de Boxmeerseweg en daarbij tegen een boom crashte, 200 meter na huis Majoca. Links de beschadigde boom. Op de achtergrond de boerderij met het huidige adres Zandkant 5-5A. Links is de richting naar Sint Anthonis, rechts naar Boxmeer (!) En juist die richting maakte deze foto qua research zo verwarrend. Want de wagen staat hier tegen de verwachting en logica in met de neus in de richting van Sint Anthonis!.

Toenmalig bewoner van de Zandkant Johan Peters (in 1944 elf jaar) heeft n.a.v. deze foto in juli 2024 aan Arno van Dijk verklaard dat hij de knal hoorde van het voertuig tegen de boom (hier links op de foto). Korte tijd later ging hij kijken en zag het voertuig met de hier beschadigde zijkant tegen de boom links staan, met een dode Duitse militair die half achter uit de bak hing. Het voertuig stond toen met de neus richting Boxmeer. De volgende dag werd het voertuig door de Britten gedraaid. Twee Britse gevechtswagens duwden de half-track die schuin op de weg stond en daardoor de doorgang blokkeerde van de weg. De half-track draaide door deze duwactie bijna 180 graden om zijn as en kwam vervolgens in deze positie te staan, nu met de neus in de richting van Sint Anthonis tot het moment dat de wagen door de Britten werd afgevoerd.

Op de half-track staat het Drilling-geschut waarvan hier nog 1 loop is gemonteerd. De buitenste twee lopen ontbreken.

Het verhaal dat deze half-track zou zijn uitgeschakeld door een afgevuurde granaat door een Britse tank op de splitsing Boxmeerseweg – Stevensbeekseweg en daarbij ontploft zou zijn lijkt niet te kloppen. Deze foto laat geen explosie-impact zien, wel een ongeluk-impact. Will Trienekens (WO2-voertuigen- en wapendeskundige) heeft in juli aan Arno van Dijk gemeld n.a.v. de schade aan het voertuig op deze foto:

“In die tijd had je in principe een drietal soorten granaten. Twee werden vaak gebruikt om gepantserde voertuigen uit te schakelen:

- De pantsergranaat (armor-piercing grenade): dat was een granaat die puur op kinetische energie werkte, die ging daar dwars doorheen. Gelet op de dunne pantsering zijn daar op de foto geen aanwijzingen voor.
Wanneer de holle lading (hollow charge): dan had je meer schade moeten zien en was er bijna 100% zeker brand geweest gelet op de enorme hitte die er was ontstaan. Daar zijn geen sporen van.*
- De explosieve granaat (HE round): dan was het voertuig als een blikje uit elkaar gegaan en daar zijn ook geen aanwijzingen op de foto te zien.*

Je zou nog kunnen beargumenteren dat het misschien een antitankgeweer was. De Britten gebruikten het Boys antitankgeweer. Maar dat was in het begin van de oorlog. Tegen het einde zag je dat geweer niet meer. Dat was gewoonweg niet effectief meer, dus die kans dat dat wapen hier nog is gebruikt is uiterst klein. Kortom: alles wijst meer op gewoonweg een ongeluk. En niet op een externe inwerking door een granaat.”

Betekent dat de Britse tank op de splitsing wel een granaat kan hebben afgevuurd op de steeds verder uit het zich rakende half-track, maar dat is dus niet een treffer geweest die tot de uitschakeling van deze half-track heeft geleid.

(Foto: Collectie Museum Van postzegel tot tank)

Detailopname met duidelijk zichtbaar het kenteken WH-1787983 en het logo van de 107. Panzer-Brigade.

(Foto: Collectie Museum Van postzegel tot tank)

Close-up van deze half-track met kenteken WH-1787983, met hier zichtbaar aan de zijkant het nummer 414. Deze cijfercombinatie bewijst dat ook dit voertuig net als de half-track met nummer 412 onderdeel was van de 4. Kompanie, 1. Bataillon en het hier dus gaat om voertuig 4 binnen dat Bataillon.

Of ook de andere drie half-tracks een nummer hadden dat startte met het cijfer 4 is niet te herleiden uit de tot nu toe beschikbare beelden en foto's. De kans dat die wel zo'n cijfer startende met 4 hadden is echter zeer waarschijnlijk.

(Foto: Collectie Museum Van postzegel tot tank)

Kaart van de Boxmeerseweg in 1944 (links) met de exacte locatie (zie rode pijl) waar half-track 1 eindigde, tegen de boom exact 200 meter na het huis met de naam Majoca.

De Britse tank stond opgesteld op de splitsing uiterst links. De Britse tank had vanaf dat punt het perfecte schootsveld richting Boxmeer.

Rechts de kaart uit 2024 waarbij de splitsing een rotonde is geworden.

De gele lijn op deze kaart is de oude Boxmeerseweg, dus dezelfde als de rode lijn op de linkerkaart. De rode lijn op het rechterkaartje is de Provinciale Weg N272 tussen Sint Anthonis en Boxmeer die gereed kwam in 1970. De oude Boxmeerseweg (de gele lijn) werd toen automatisch een parallelweg voor lokaal- en landbouwverkeer.

Ter voorkoming van verwarring: het omcirkelde cijfer 2 op dit kaartje heeft niets te maken met de locatie waar de half-track werd uitgeschakeld. (Bron kaart: Collectie Piet Peters)

*Het in 1934 gebouwde en qua architectuur opvallende huis Majoca, met rechts het bedrijfsgedeelte/koeienstal (niet zichtbaar op deze foto uit de jaren 30).
(Foto: Fotograaf onbekend, foto zoals gepubliceerd in boek George Rasker Architect)*

10. De graven

Het graf van Hubert Orr

Orr wordt tijdelijk begraven in De Rips bij de RK lagere school en op 27 mei 1947 overgebracht naar de CWGC-begraafplaats in Overloon. In oktober 1944 ontvangt hij postuum de DSO, de Distinguished Service Order.

Hubert Gerald Orr is de hoogst geplaatste militair in rang die op de CWGC-begraafplaats in Overloon begraven ligt.

*De grafsteen van Hubert Orr op de CWGC-begraafplaats in Overloon.
(Foto: Collectie Leo Janssen)*

De begrafenis van David Silvertop

Egbert Peters, in 1944 woonachtig op Den Hoek, verklaart in 1969 aan auteurs Goossens en Van Goch voor hun boek *Oorlog en bevrijding in Oploo c.a.* (uitgave 1969) dat hij (Peters) 5 minuten nadat het schieten ophoudt zijn schuilplaats verlaat en dan Engelse tanks in de straten ziet. Bij de hoekheg op de splitsing Lepelstraat – Perdsheem, (de hoekheg behorende bij adres Lepelstraat 15, de heg die er nu nog altijd staat, met dezelfde hoogte als in 1944 van iets meer dan 2 meter, AVD) ziet hij het lichaam van een gesneuvelde militair (Silvertop, AVD) liggen aan de Lepelstraatkant. Peters ziet daar op dat moment geen andere gewonden of gesneuvelden, Orr en Thompson zijn dan al op weg naar het hospitaal. Peters haalt daarna samen met nog iemand (naam onbekend) een brancard en brengt daarmee Silvertop over naar het kerkhof bij de kerk. Silvertop is gekleed in een jas met een bontkraag en zijn lichaam is in een deken gewikkeld.

Op het kerkhof ziet Peters hoe 2 krijgsgevangen gemaakte Duitsers van de Britten opdracht hebben gekregen het graf voor Silvertop te graven. Volgens Peters zijn de 2 Duitsers erg bang en staan ze daarna met hun handen omhoog tegen de kerkmuur. Peters verlaat daarna het kerkhof en verklaart ook dat hijzelf dezelfde avond nog verschillende dode Duitsers heeft opgehaald en heeft begraven in de linkerhoek van het kerkhof.

Op 26 oktober 2024 verklaart Johan Peters (geen familie van Egbert Peters) aan researcher/auteur Arno van Dijk dat op die 25e september in de namiddag pastoor Van Delft het verzoek krijgt van de Britten om de katholieke Silvertop met een korte ceremonie te begraven op het kerkhof bij zijn kerk. Van Delft is akkoord en vraagt de op dat moment in de kerk en pastorie aanwezige 11-jarige misdienaar Johan Peters hem te assisteren bij de ceremonie.

Rond 18.00 uur lopen Van Delft in zijn priestergewaad en Peters in burgerkleding met een wijwaterkelk en wijwaterkwast vanuit de kerk naar het kerkhof.

Wanneer zij op het kerkhof arriveren en daar naar de uiterste hoek lopen waar Silvertop begraven zal worden, zien zij dat het aantal aanwezigen op het kerkhof klein is. Bewust klein is, want er is ook geen tijd voor een lange of drukke ceremonie. Want de dreiging van een Duitse tegenaanval op Sint Anthonis is nog steeds aanwezig en de Britten zijn na de gebeurtenissen in het dorp van die namiddag nog steeds uiterst waakzaam.

Van Delft en Peters komen nu aan in de uiterste hoek rechts, vlak bij de kerkmuur, waar ze een vers gedolven graf zien. Daar staan op dat moment in totaal zo'n 6 mannen. Tussen 2 Britse militairen in staan 2 Duitse krijgsgevangenen, afkomstig van de half-tracks, in grijze gevechtsbroek, die het graf gegraven hebben. Ze hebben ook nog hun grijze gevechtsjas aan over hun witte overhemd, maar hun jas is ontdaan van alle insignes en andere militaire verwijzingen. Ook zijn uit hun schoenen hun veters verwijderd. De 2 Duitse gevangenen, die eerder toen Egbert Peters op het kerkhof verscheen met het stoffelijk overschot van Silvertop nog erg bang waren en met hun handen omhoog tegen de kerkmuur stonden, lijken nu kalm te zijn en worden door de Britten niet onder schot gehouden.

In het graf is door de Britten dan al het stoffelijk overschot van Silvertop gelegd, in een grijs-witte lijkzak.

Van Delft spreekt een kort gebed uit in het Latijn en zegent vervolgens het graf door met de wijwaterkwast wijwater te sprenkelen over het graf. Daarna verlaten Van Delft en Johan Peters snel het kerkhof en krijgen de 2 Duitse krijgsgevangenen de opdracht het graf dicht te maken. Alles bij elkaar heeft de korte ceremonie hooguit 2 minuten geduurd.

Later zal ook Maurice Lock worden begraven, in een graf naast dat van Silvertop, maar Peters is daar niet bij.

Silvertop, Lock en de later ook op het kerkhof begraven Britse militairen Ellis (gesneuveld 27 september) en Wilson (gesneuveld 15 november), worden in 1947 niet overgebracht naar de dan nieuwe CWGC-begraafplaats in Overloon. Voorschriften zijn dat lichamen die begraven zijn op een officiële begraafplaats geen overplaatsingen mogen kennen. Dit verklaart waarom Orr in 1947 wel wordt overgebracht naar Overloon vanuit zijn tijdelijke graf in De Rips.

Op de grafsteen van Silvertop staat vermeld zijn rang die hij had op het moment dat hij sneuvelde in Sint Anthonis: Lieutenant Colonel. Zijn bevordering tot kolonel was toen al onderweg en is hem daarna postuum toegekend.

Toch blijft op de grafsteen Lieutenant Colonel staan, aangezien de Commonwealth War Graves Commission, beheerder en eigenaar van alle Britse oorlogsgraven wereldwijd, dus ook de 4 graven op het kerkhof in Sint Anthonis, altijd de regel hanteert dat op de grafsteen de rang blijft staan zoals de militair die had op het moment van zijn overlijden.

De 4 Britse oorlogsgraven op het kerkhof in Sint Anthonis in 1945. Van links naar rechts het graf van Captain Ronald Ellis (die op 27 september 1944 sneuvelde tijdens de tankaanval op Stevensbeek), Lieutenant John Wilson (die op 15 november 1944 omkwam tijdens een vliegongeluk boven het vliegveldje tussen de Stootershutweg en de Tweede Stichting, een kilometer ten noorden van de Gemertseweg), Lance Corporal Maurice Lock en Colonel David Silvertop.

Op deze foto zijn nog de originele houten kruizen op de graven zichtbaar, die daarna werden vervangen door metalen kruizen.

(Foto: Collectie Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck)

De originele 4 metalen kruizen uit 1945 zoals die stonden op de 4 graven. In de loop der tijd zijn deze vervangen door de stenen zuilen. Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck heeft daarna deze kruizen gerestaureerd en deze staan nu op het kerkhof tegen de kerkmuur bij de 4 graven.

(Foto: Collectie Arno van Dijk)

(Foto: Collectie Arno van Dijk)

(Foto: Collectie Arno van Dijk)

Grafsteen Maurice Lock
(Foto: Collectie Arno van Dijk)

Grafsteen David Silvertop
(Foto: Collectie Arno van Dijk)

11. De Duitse gesneuvelden

In de avond van 25 september, na de begrafenis van Silvertop, worden op datzelfde kerkhof in Sint Anthonis acht lichamen van op die dag in Sint Anthonis gesneuvelde Duitse militairen begraven. Zij worden in een rij in acht naamloze graven gelegd in de uiterste linkse hoek van het kerkhof, zonder kruis of steen.

Op 27 oktober 1955, meer dan 11 jaar later, worden hun stoffelijke resten opgegraven en overgebracht naar de Duitse Oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn waar ze een dag later, 28 oktober 1955, worden herbegraven.

Van slechts een paar van deze acht militairen is de identiteit achterhaald kunnen worden. Een uitgebreide analyse wie die militairen zijn is te vinden op deze website in het separate dossier:

HET ONDERZOEK

Silvertop en Orr: de handgranaat en de cover up-theorie

De waarheid achter het Sint Anthonis-drama, 25 september 1944

12. De nasleep en eerbetoon

Het dorp

Na het drama in Sint Anthonis voeren in de dagen daarna de Britten nog kleinere aanvallen uit op de intussen nieuw aangelegde Duitse verdedigingslinie in de bossen tussen Stevensbeek en Overloon, maar dit leidt niet tot een doorbraak. Intussen heeft het geallieerde opperbevel besloten dat niet de Britten de strijd daar zullen voortzetten, maar dat de Amerikanen het commando daarvan zullen overnemen. En die schakelen hun 7th Armoured Division in (bijgenaamd 'The Lucky 7th'), die helemaal vanuit Metz (Frankrijk) overkomt en op 29 september in Sint Anthonis arriveert.

Het zal de eerste stap zijn in wat al snel de bloedige Slag om Overloon zal blijken te worden, waarin Sint Anthonis vanaf begin oktober een stroom van 2250 evacués uit Overloon, Vierlingsbeek, Vortum, Maashees, Holthees, Smakt, Venray en Wanssum te verwerken krijgt. Naast de al 1500 aanwezige militairen, die in openbare gebouwen, of net als de evacués bij particulieren worden ondergebracht.

Ook worden er veel zieken en gewonden verpleegd door de zusters (officieel de orde Zusters van Liefde) in hun klooster aan de Brink, midden in het dorp.

Een moeilijke periode, want levensmiddelen, schoeisel en kleding worden schaars door het enorme aantal personen in het dorp. Maar het lukt het dorp om o.a. via inzamelingsacties en met hulp van het Rode Kruis iedereen te voorzien. In de loop der tijd worden ook verschillende evacués verplaatst naar andere locaties in Brabant, wat de druk op Sint Anthonis vermindert.

Op 9 mei 1945, 4 dagen nadat Nederland officieel is bevrijd, wordt er in de hele gemeente enorm gefeest, de verloren vrijheid is nu eindelijk helemaal terug!. De wederopbouw, die al was begonnen, kan nu met nog grotere stappen worden voortgezet.

Sint Anthonis zal uitgroeien tot een prachtig dorp.

11th Armoured Division

Na Sint Anthonis trekt de divisie Duitsland binnen en zal daar nog veel successen boeken.

Dat totale succes wordt in 1946 door auteur en 11th Armoured Division expert Edgar W.I.

Palamountain treffend beschreven in zijn boek *Taurus Pursuant – A history of 11th Armoured Division*:

"It continually hounded the German units facing it and crashed through defences on numerous occasions thanks to superb leadership at all levels and also a dash, élan, skill and determination that could be matched by few other divisions during the war. It can truly be recognised as one of the prize armoured divisions of the British Army at its zenith during the latter part of the war."

("Het achtervolgde voortdurend de Duitse eenheden die er tegenover stonden en brak bij talloze gelegenheden door de verdediging dankzij uitstekend leiderschap op alle niveaus en ook een vleugje elan, vaardigheid en vastberadenheid die tijdens de oorlog door weinig andere divisies konden worden geëvenaard. Het kan echt worden erkend als een van de beste pantserdivisies van het Britse leger op zijn hoogtepunt tijdens het laatste deel van de oorlog.")

3MONS

De dag na het drama in Sint Anthonis verplaatst 3MONS zich naar het gebied rondom het dorp Westerbeek en blijft daar gedurende de Slag om Overloon.

Daarna neemt het regiment deel aan de Slag om Broekhuizen om het Duitse bruggenhoofd Venlo op te rollen.

In februari 1945 breekt ze door de Schlieffenlinie en trekt terug naar België voor versterkingen.

In april 1945 steekt 3MONS de Rijn over, rukt op naar het Teutoburger Wald

(Teutoburgerwoud), maar slaagt niet om de weg naar Ibbenbüren veilig te stellen door de enorme Duitse tegenstand. Ten koste van veel verliezen wordt 3MONS teruggetrokken en komt niet meer in actie tijdens de oorlog.

In januari 1946 wordt het 3rd Battalion Monmouthshire Regiment opgeheven.

Nadat de Territorial Army in 1947 opnieuw wordt opgericht, komt daarin nog maar 1 Monmouthshire Regiment terug. Na veel verschuivingen en regimentsswisselingen wordt in 1967 dit regiment opgeheven
Sinds 2006 is het infanterieregiment Royal Welsh de echte opvolger.

3RTR

Het regiment blijft in Sint Anthonis na het drama en zal 3MONS assisteren in het gebied Westerbeek – Oploo.

Na Overloon en wanneer Brückenkopf Venlo eindelijk is opgerold, zal het regiment Duitsland binnentrekken en zal successen blijven hebben tot het einde van de oorlog.

In 1969 gaat 3RTR samen met 6RTR, zonder daarbij van naam te veranderen en in 1973 – 1974 wordt het regiment uitgezonden naar Noord-Ierland tijdens de Troubles (1960 – 1998). In 1992 gaat 3RTR op in 2RTR en verdwijnt de naam 3rd Royal Tank Regiment.

Orr

Na de oorlog weet Huberts broer Cecil nog verder op te klimmen in het leger tot Brigadier-Generaal.

Huberts en Cecils moeder, Evelyn Orr, overlijdt op 19 januari 1961 in Londen.

Op 3 juli 1963 overlijdt ook Cecil Orr, in Westminster, Londen.

In 1969 is Helen Orr een van de bronnen die door de auteurs Martien Goossens en Jan van Gogh wordt geraadpleegd voor hun boek *Oorlog en bevrijding in Oploo c.a.*

Helen overlijdt in 2010 in Richmond, Surrey, op 98-jarige leeftijd.

Silvertop

In 1947 wordt in de kerk van Minsteracres, het landgoed van de Silvertops, een herdenkingsplaquette geplaatst als eerbetoon aan David.

Landgoed Minsteracres is tegenwoordig niet meer in het bezit van de Silvertopdynastie. De laatste mannelijke erfgenaam, Charles Arthur Silvertop, die slechts 3 jaar oud was toen zijn vader Francis sneuvelde, verkoopt het huis, kerk, stallen en 60 acres land in 1949 aan de Congregatie der Passionisten. Het overgebleven deel van het landgoed, inclusief 15 boerderijen, cottages en 5.000 acres land wordt verkocht aan de uit de Tyneside (het totale stedelijke gebied ten noorden en zuiden van de rivier Tyne, regio Newcastle) afkomstige industrieel Charles Cookson.

The Passionists maken van Minsteracres vervolgens een klooster en een succesvol retraitecentrum.

Diana Silvertop, de oudste zus van David, en haar echtgenoot Brigade-Generaal Basil Charles Trappes-Lomax bezoeken in de loop der tijd een aantal keren het graf van David in Sint Anthonis.

Ook Diana's zoon John Trappes-Lomax komt op dinsdag 5 mei 2015 naar Sint Anthonis ter gelegenheid van 70 jaar bevrijding van Nederland, op uitnodiging van Jan de Kleijnen (Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck) om het graf van zijn oom en het monument te bezoeken, het momument dat in 1995 werd gerealiseerd.

Ook in België wordt David Silvertop nog altijd als held geëerd (zie hoofdstuk 14: De Verdieping).

De herdenkingsplaquette die in 1947 is geplaatst in de kerk op Minsteracres. Sommige bronnen melden dat deze plaquette is geplaatst door Davids moeder Dorothy. Dat is onmogelijk, want zij overleed al in 1923. Mogelijk is men in verwarring met Lady Heathcote, de zus van Davids vader Arthur. Zij nam na de dood van Dorothy de opvoeding van David en zijn zussen voor haar rekening.

(Foto: Tony Harding/newmp.org.uk)

De jaarlijkse herdenking van de bevrijding van Sint Anthonis, op dinsdag 27 september 1966. De stille tocht vanaf het plein voor de kerk leidt naar het graf van kolonel David Silvertop op het kerkhof aan de Breestraat.

V.l.n.r.: de heer Van den Daele (Nationaal Verbond der Belgische Oorlogskruizen, afdeling Antwerpen - Limburg), mevrouw Diana Trappes-Lomax - Silvertop (de zus van David Silvertop) en burgemeester Jan Jans (van de gemeente Oploo c.a. waartoe Sint Anthonis tot 1994 behoorde). De padvinders van vereniging Sint Patrick uit Sint Anthonis vormen een erehaag.

(Foto: Fotostudio Jan Waarma, auteursrechthouder Waarma, Jan (Riet Waarma))

Foto is de rechtenvrije-download van de BHIC-website (Brabants Historisch Informatie Centrum, foto-identificatienummer ANT0280). Origineel Beeldcollectie Jan Waarma.

Vervolffoto van de herdenking op 27 september 1966 bij het graf van David Silvertop op het kerkhof aan de Breesstraat in Sint Anthonis. Diana Trappes-Lomax - Silvertop legt een krans bij het graf van haar broer. Op de achtergrond Jan Bellenmakers (voorzitter van het herdenkingscomité) en Gerdien Toonen (padvinderij Sint Anthonis)
 (Foto: Fotostudio Jan Waarma, auteursrechthouder Waarma, Jan (Riet Waarma).
 Foto is de rechtenvrije-download van de BHIC-website (Brabants Historisch Informatie Centrum, foto-identificatienummer ANT0281)

Detailopname van het Bevrijdingsmonument/Silvertopmonument op de Kaai in de stad Boom (België), onthuld door John Trappes-Lomax, de neef van David Silvertop, op 2 september 2017.

(Foto: Originele totale foto op website Wereldoorloginbeeld.be)

Lock

Weduwe Una zal na de oorlog hertrouwen met William J. Barnes en later naar de USA emigreren.

Op 4 augustus 1948 wordt een herdenkingsplaquette onthuld in de County Police Headquarters (nu de Devon and Cornwall Police Headquarters) in Middlemoor/Exeter, Devon. Op de plaquette staan 9 namen van de politiemannen en medewerkers van de Devon Constabulary die hun leven verloren tijdens de Tweede Wereldoorlog. De officiële onthulling vindt plaats in het bijzijn van familieleden van de gevallen. Ook Maurice Lock staat op deze herdenkingsplaquette genoemd.

In Newton Poppleford wordt na de oorlog het al bestaande monument bij St Luke's Church, het monument met daarop de namen van alle plaatselijke gevallen tijdens de Eerste Wereldoorlog, uitgebreid met de namen van alle plaatselijke gevallen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook de naam van Maurice Lock wordt dan op dit monument geplaatst.

In 2001 overlijdt Una in de Amerikaanse staat Kentucky op 81-jarige leeftijd.

En in 2017 wordt een plaquette met de naam van Lock toegevoegd aan de memorial wall/herdenkingsmuur in St James Park, het stadion van Exeter City FC, die alle namen bevat van spelers en officials van de club die sneuvelden tijdens de Eerste Wereldoorlog en Tweede Wereldoorlog.

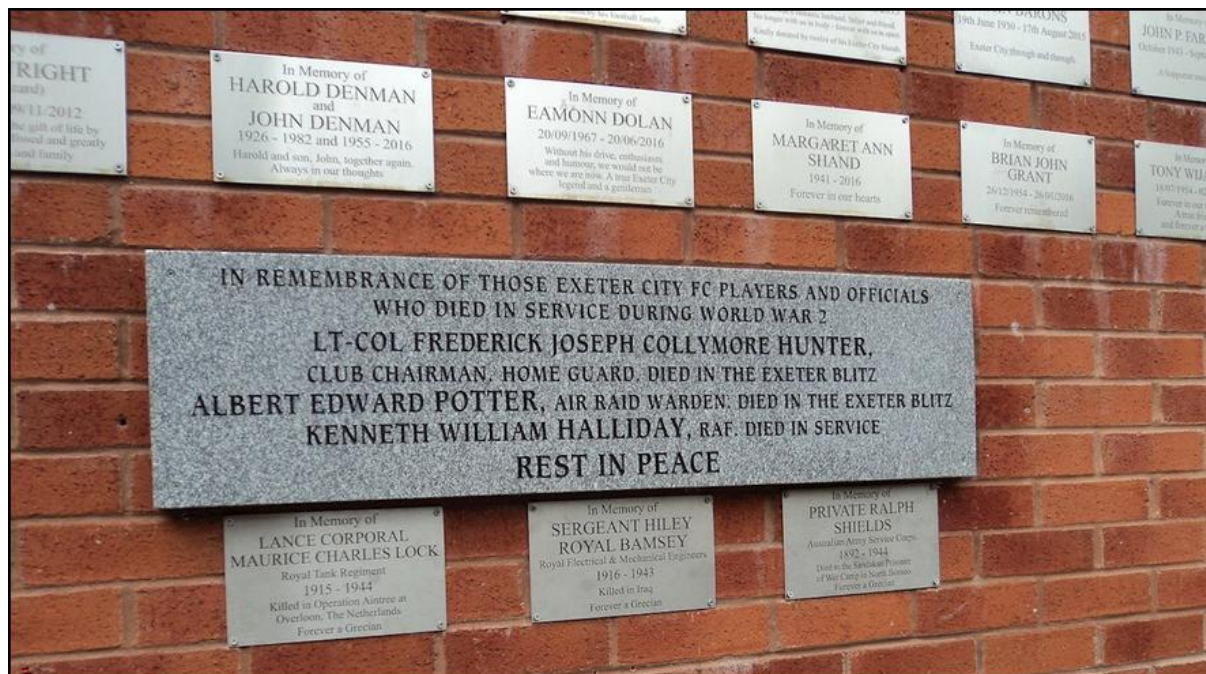
*Herdenkingsplaquette in de Devon and Cornwall Police Headquarters Middlemoor/Exeter (Devon) met de 9 namen van de tijdens de Tweede Wereldoorlog gesneuvelde medewerkers van dit korps. Linksonder de naam van Maurice Charles Lock.
(Foto: Mark Newton 20.09.2016 © IWM/WMR-25191)*

De Newton Poppleford War Memorial, met op de bovenste steen alle gevallen uit het dorp tijdens de Eerste Wereldoorlog en op de onderste steen alle gevallen uit het dorp tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook de naam van Maurice Lock staat op deze onderste steen vermeld. (Foto: Devonheritage.org, Richard J. Brine)

(Foto: Close-up van de roll of honour 1939 – 1945, detail van volledige foto van Mark Newton 08.05.2015. Source Mark Newton 08.05.2015 / iwm.org.uk)

De memorial wall/herdenkingsmuur in St James Park, het stadion van Exeter City FC. De muur en plaquettes bevatten de namen van de Exeter City FC spelers en officials die sneuvelen tijdens de Eerste Wereldoorlog en de Tweede Wereldoorlog. Op de foto is linksonder de plaquette van Maurice Lock zichtbaar, toegevoegd in 2017.
(Photo: Collection Exeter City History Group/exectercityfc.co.uk)

Close-up van de herdenkingsplaquette van Maurice Lock. De tekst 'Forever a Grecian' verwijst naar de bijnaam van club: 'The Grecians'.

De tekst 'Killed in Operation Aintree at Overloon, The Netherlands' is niet correct. Operation Aintree was de eerste fase van de Britse aanval op Overloon. Die Britse aanval startte op 12 oktober, dus ruim na de dood van Lock in Sint Anthonis op 25 september.

(Fpto: Collectie Exeter City History Group/exectercityfc.co.uk)

*Juli 2023, een prachtig eerbetoon van fans van Exeter City FC (de club waarvoor Maurice Lock speelde in de jaren 30), die een krans legden op het kerkhof in Sint Anthonis.
(Foto: Collectie Stichting Overloot War Chronicles)*

Monument

Op 5 mei 1995 wordt op de fatale splitsing in Sint Anthonis aan de overkant waar Silvertop en Orr dodelijk werden getroffen een monument van beeldhouwer Wim Rijvers onthuld, getiteld: *De zon van onze hoop*.

Het is niet alleen ter nagedachtenis aan de tragische gebeurtenis op die 25e september 1944, maar het is ook een monument met betrekking tot alle oorlogen. Zowel in het verleden, heden als de toekomst, waarbij de onderdrukte mensen in oorlogsgebied gastvrijheid wordt geboden in vredelievende landen.

De prachtige en indrukwekkende monumenttekst op het plateau is van Martien Mahler, historicus in Sint Anthonis:

*Waar onderdrukten gastvrijheid wordt geboden
worden grenzen verlegd
muren geslecht
en poorten ontsloten.*

Monument De zon van onze hoop, door Wim Rijvers, splitsing Lepelstraat – Kolonel Silvertoplaan in Sint Anthonis. (Foto: Collectie Arno van Dijk)

Het monument De zon van onze hoop is een monument van 4 meter hoog en gemaakt van brons. Het bestaat uit drie mensenfiguren die staan tussen twee pilaren die symbool staan voor een poort. Boven tussen de pilaren is een platte schijf bevestigd, die de zon voorstelt. Rijvers gaf in 1995 de volgende toelichting over zijn monument in Sint Anthonis:

“De mensen symboliseren de samenhangigheid; het elkaar nodig hebben, essentieel om te overleven. De poort, twee slanke vormen hoog oprijzend boven de drie figuren, beschermend en tevens een doorgang verbeeldend, is voor mij een symbool geworden van vrijheid. Vrijheid van doorgaan voorbij de grenzen, maar ook verbeeldend vrijheid van de menselijke geest, van het denken, kortom: een symbool van democratie. Dictaturen immers sluiten altijd hun grenzen, beperken het eigen initiatief, ontwrichten het denken. De kunst kan een middel zijn om dit te signaleren. Kunst heeft namelijk te maken met verwondering en ontroering, maar soms moet kunst ook verontrusten.

De zon ten slotte is een symbool van hoop en licht. De zon leidt de nieuwe dag in en is als schakel tussen dag en nacht en heeft daarom te maken met de toekomst.”

*De plaquette op het monument De zon van onze hoop, met de tekst van Martien Mahler.
(Foto: Collectie Arno van Dijk)*

*Ontwerp van Wim Rijvers van het monument De zon van onze hoop, 1995.
(Foto: Collectie Wim Rijvers / Herdenkingsbundel gemeente Sint Anthonis, 1995)*

Lichtjes op de Oorlogsgraven

Ieder jaar op kerstavond worden tijdens de Lichtjes op de Oorlogsgraven op alle 281 graven op de Overloon War Cemetery kaarsjes geplaatst door de Stichting Overloon War Chronicles, samen de adoptanten van de graven en de Veteranen van de gemeente Land van Cuijk. Daarbij worden ook alle tot nu toe bekende portretfoto's van de 281 militairen op de betreffende graven geplaatst.

Ook op het kerkhof in Sint Anthonis worden op de 4 graven kaarsen en foto's geplaatst, alsook op de 2 andere oorlogsbegraafplaatsen in de gemeente Land van Cuijk: Westerbeek en Grave.

Ieder jaar is dit een indrukwekkend eerbetoon, met veel bezoekers zowel op kerstavond als tijdens de kerstdagen.

Ook tijdens de Nationale Dodenherdenking (4 mei) en Bevrijdingsdag (5 mei) worden de foto's van de militairen op de begraafplaatsen op de betreffende graven geplaatst. Dat gebeurt in Overloon daarbij ook nog op de Overloonse bevrijdingsdag (14 oktober).

*Kerstavond: het indrukwekkende jaarlijkse eerbetoon Lichtjes op de Oorlogsgraven, met kaarsjes op alle 281 graven op de Overloon War Cemetery en alle tot nu toe bekende portretfoto's van de 281 militairen, inclusief Hubert Orr.
(Foto: Geert Arts / Stichting Overloon War Chronicles)*

*Ook op het kerkhof in Sint Anthonis worden op de 4 graven kaarsen geplaatst (Ellis, Wilson, Lock en Silvertop), alsook op de 2 andere oorlogsbegraafplaatsen in de gemeente Land van Cuijk: Westerbeek en Grave.
(Foto: Collectie Leo Janssen)*

13. Het handgranaatscenario

Een vreemd gerucht dat nog altijd de ronde doet en teruggevonden kan worden op sommige Nederlandse en Britse websites, is dat de dood van Silvertop en Orr niet veroorzaakt zou zijn door schoten vanaf Duitse half-tracks.

Silvertops en Orrs dood zou volgens bronnen van die websites zijn veroorzaakt door een groep gevangengenomen SS-ers die onder begeleiding van de Britten door de straten van Sint Anthonis liep. Op het moment dat de groep SS-ers de tanks van Silvertops 3RTR passeerden, zou een van de SS-ers een handgranaat hebben gegooid waarbij Silvertop en Orr om het leven zouden zijn gekomen.

In 2023 heeft OWC-researcher en tevens researcher/auteur van dit Orr – Silvertop – Lock-dossier, Arno van Dijk, namens Stichting Overloon War Chronicles uitgebreid onderzoek gedaan naar dit gerucht.

De onderzoeksresultaten daarvan zijn te vinden op deze website in het separate dossier:

HET ONDERZOEK

Silvertop en Orr: de handgranaat en de cover up-theorie

De waarheid achter het Sint Anthonis-drama, 25 september 1944

14. De verdieping

In deze sectie worden diverse feiten en onderdelen van het verhaal verder toegelicht en wanneer nodig in een context geplaatst. Deze toelichtingen staan hieronder in de volgorde zoals deze in bovenstaand verhaal aan bod komen.

- Ook al is die 25e september 1944 een tragische dag in de geschiedenis van Sint Anthonis, qua weer was het een mooie zonnige dag, maar met een maximale herfsttemperatuur van 15 graden. De wind was vrij matig en kwam vanuit het westen. 's Avonds begon het licht te regenen.
- De geschiedenis van het 3rd Battalion Monmouthshire Regiment, officieel afgekort 3MONS, waarvan Hubert Orr Lieutenant Colonel was, gaat terug naar 1859. Toen werden in diverse graafschappen Volunteer Forces opgericht, burgerlegers/reservistenlegers ter verdere aanvulling op het officiële Britse leger. Zo ook in het graafschap Monmouthshire in Wales, waar 3 regimenten werden opgericht. In eerste instantie opereerden die Forces autonoom, maar na de Childers Reforms in 1881 veranderde dat. In dat jaar werd door Hugh Childers, toenmalig Staatssecretaris van Oorlog, de hele Britse krijgsmacht geherstructureerd. Daarbij werden ook deze Volunteer Forces ondergebracht in het Britse leger. De 3 Welshe regimenten in Monmouthshire werden onderdeel van de South Wales Borderers. In 1908 werd het regiment onderdeel van de Territorial Force en kreeg het de naam Monmouthshire Regiment, (1st, 2nd en 3rd). Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden diverse bataljons van het Monmouthshire Regiment ingezet aan het westelijke front. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd ook het 3e bataljon gemobiliseerd als onderdeel van de 159th Infantry Brigade en trainde het in Noord-Ierland en Engeland. De inzet kwam pas in 1944. Op 14 juni, 8 dagen na D-Day, landde 3MONS in Normandië, maar de verdere opmars bleef verschillende weken uit vanwege de felle Duitse tegenstand bij Caen. Aangevuld met versterkingen slaagde het bataljon erin, nadat de Duitsers zich hadden teruggetrokken, aan de opmars te beginnen door Noord-Frankrijk en België waarbij samen met 3RTR van Lieutenant Colonel Silvertop o.a. Antwerpen werd bevrijd op 4 september. Daarna door naar Nederland waar ze de opdracht kregen om tijdens Operatie Market Garden de flanken te beschermen. Market Garden liep echter anders dan gepland en zo arriveerde 3MONS samen met 3RTR van Silvertop in het dorp Sint Anthonis op die noodlottige maandag 25 september 1944.
- Het 3rd Royal Tank Regiment, officieel afgekort 3RTR, waarvan David Silvertop Lieutenant Colonel was, werd opgericht in 1917 onder de naam C Battalion Tank Corps als onderdeel van het een jaar eerder opgerichte Royal Tank Regiment, dat weer onderdeel was van de Royal Armoured Corps. Tijdens de Eerste Wereldoorlog ontstond bij de Britten de noodzaak om meer effectieve slagkracht aan het front te bewerkstelligen door het gebruik van zwaardere machinegeweren en andere mogelijke opties. Daartoe werd in 1915 de Machine Gun Corps opgericht. Onderdeel van de Machine Gun Corps was de Heavy Section, later omgedoopt tot Heavy Branch, die als eerste afdeling tanks aan het westelijke front ging gebruiken. De naam Heavy Branch werd veranderd in Tank Corps en die naam werd in 1916 Royal Tank Regiment. C Company had als basis Bisley, in Surrey. Na de Eerste Wereldoorlog werd de letter C, de derde letter van het alfabet, vervangen door het numerieke 3rd Tank Corps en in 1939 werd de officiële naam 3rd Royal Tank Regiment.

Het regiment vocht in 1940 in Frankrijk tijdens de Slag om Frankrijk, in het bijzonder het Beleg van Calais, maar ten koste van veel gesneuvelden en veel materieelverlies kon het regiment ontkomen naar Duinkerke voor de overtocht naar Engeland. In de jaren 1941 en 1942 kwam het regiment in actie in Egypte en Griekenland. Eind 1943 werd het onderdeel van de 29th Armoured Brigade en werd het vanaf 1944 ingezet aan het westelijke front waarbij o.a. Antwerpen werd bevrijd. Vervolgens werd doorgestoten naar Nederland, waar het regiment aankwam in Sint Anthonis op 25 september 1944.

- Het insigne van de 107. Panzer-Brigade bestond uit drie boven elkaar geplaatste hertengeweien. Deze hertengeweien zijn ook het symbool van Grafschaft Württemberg. Zoals eerder gezegd werd de 107. Panzer-Brigade gevormd uit o.a. de 25e Panzergrenadiërdivisie, ofwel de Württemberg Panzergrenadiërdivisie. Ook die divisie hanteerde al ditzelfde insigne.
- Het graafschap Württemberg was een historisch gebied met de oorsprong in het rijk van het Huis Württemberg, het hart van het oude hertogdom Swaben (hertogdom uitgeroepen in het jaar 915). De hoofdstad van graafschap Württemberg was Stuttgart. Van de 12e eeuw tot 1495 was het een graafschap binnen het Heilige Roomse Rijk. Later werd het een hertogdom en na het uiteenvallen van het Heilige Roomse Rijk werd het een koninkrijk.
- De drie geweien duiken ook op in wapens en emblemen in de rechtstatelijke opvolgers van het graafschap Württemberg, waaronder in het wapen van de vrije volksstaat Württemberg tijdens de Weimarrepubliek (1918/1919 – 1933). De geweien zijn ook nu nog onderdeel van het wapen van de Duitse bondsstaat Baden Württemberg en ook terug te vinden in het logo van autofabrikant Porsche.
- Het eerste bekende wapen van het graafschap Württemberg dateert uit 1228, met daarin drie zwarte hertengeweien in een veld van goud. Die drie geweien waren toen nog echter verticaal geplaatst in plaats van horizontaal.
- Kolonel Erich Walther (5 augustus 1903 – 26 december 1948) nam in april 1940 als kapitein deel aan de invasie van Noorwegen. Een maand later, in mei 1940, nam hij deel aan de luchtaanvallen tijdens de Duitse invasie van Nederland, waarna hij werd gepromoveerd tot Majoor. Hij diende daarna aan het oostfront in de buurt van Leningrad, waarna hij werd gepromoveerd tot Luitenant-Kolonel en daarna Kolonel. Na de strijd in Sicilië en Italië werd hij in september 1944 aangesteld als verantwoordelijke commandant in de regio Arnhem en werd leider van zijn eigen geïmproviseerde Kampfgruppe. Op 13 oktober, nadat Overloon door de Britten was veroverd, werd Walther door het Duitse opperbevel weggepromoveerd tot verantwoordelijke commandant van de Fallschirm-Panzergrenadiërdivision 2 'Hermann Göring' in de regio Oost-Pruisen, aan het steeds verder terugtrekkende oostfront. Walther werd toen in Nederland opgevolgd door overste Goltzsch. Goltzsch nam daarbij zijn eigen eenheden van de 344e divisie mee, die zuidelijk van de Kampfgruppe Walther gelegeerd waren. Zo eindigde de naam Kampfgruppe Walther en ontstond de nieuwe 344e divisie, die nu de naam Kampfgruppe Goltzsch kreeg. Walther werd tijdens de strijd aan het oostfront nogmaals gepromoveerd, nu tot Generalmajor, op 30 januari 1945. Op 8 mei 1945, het einde van de Tweede Wereldoorlog, gaf hij zich over aan het Rode Leger. Hij werd door de Sovjets opgesloten in het voormalige concentratiekamp Buchenwald bij Weimar, dat door de Sovjets tussen augustus 1945 en maart 1950 als krijgsgevangenkamp werd gebruikt onder de naam NKVD nr. 2. In dat kamp overleed Walther op 26 december 1948.
- De Kampfgruppe Walther had in eerste instantie als taak de brug bij het Belgische Lommel te heroveren. Die brug lag over het Maas – Scheldekanaal, ook wel Kanaal Bocholt – Herentals genoemd. Want eerder, op 10 september, kregen de Irish Guards door een verrassingsaanval te plaatsen de ondermijnde brug ongeschonden in handen. Terwijl de Duitsers verderop

hevig gevechten leverden in de Slag om Hechtel, werd de Duitsers door deze Britse aanval de pas afgesneden.

De dagen daarna probeerde de Kampfgruppe met felle gevechten de brug terug te veroveren, waarbij ook bajonetgevechten plaatsvonden en waarbij ook burgerslachtoffers vielen. Maar de Duitsers slaagden niet in de herovering en trokken richting Nederland.

De brug kreeg van de Britten vervolgens de naam *Joe's Bridge*, hun eerbetoon aan de bevelhebber van de Irish Guards, Lieutenant Colonel John Ormsby Evelyn Vandeleur. Zijn initialen JOE vormden de basis voor de brugnaam.

Veldmaarschalk Montgomery benoemde de brug vervolgens als bruggenhoofd voor de geallieerde aanval op de strategische Nederlandse bruggen en de geplande doorstoot vanuit Nederland naar Duitsland, Operatie Market Garden. Op 17 september vertrokken de eerste Britse troepen over deze brug naar Nederland.

- In september 2004 werd het Airbornepad Market Garden geopend, een wandelpad van *Joe's Bridge* in Lommel naar de John Frostbrug in Arnhem. De tocht loopt langs talloze plekken die herinneren aan de geallieerde opmars. Natuurlijk de bruggen, maar ook monumenten, begraafplaatsen en musea. De totale loopafstand is 225 kilometer.
- De half-track, officieel genaamd Sd.Kfz. 251 (Sonderkraftfahrzeug 251) was een Duits militair voertuig dat werd gebouwd tussen 1938 en 1945. Tijdens deze jaren werden 4 verschillende basisuitvoeringen geproduceerd, Ausführung A t/m D.
 - A van 1938 tot ?
 - B van ? tot midden 1940
 - C van midden 1940 tot 1943
 - D van 1943 tot 1945

Deze uitvoeringen werden geproduceerd door de volgende fabrieken:

- Hanomag in Hannover (chassis)
- Auto Union, (Werk Horch) in Zwickau (chassis, 1943 – 1945)
- Weserhütte in Bad Oeynhausen (chassis)
- Büssing-NAG in Berlin-Oberschöneweide (opbouw/bovenbouw)
- Deutsche Werke in Kiel (opbouw/bovenbouw)
- Van iedere uitvoering konden veel verschillende varianten worden geleverd. Officieel 23, maar er waren ook onofficiële varianten die door de troepen zelf aan het front werden samengesteld.

De eerste variant (Sd.Kfz. 251/1) werd ingezet tijdens de Duitse invasie van Polen in september 1939.

In totaal werden in de periode 1938 – 1945 met inbegrip van alle uitvoeringen en varianten 15.252 half-tracks gebouwd.

- De maximumsnelheid van de half-track op een vlakke weg was 52.5 km per uur.
- De half-tracks met de Drilling waren van het type Hanomag Sd.Kfz 251/21. De Sd.Kfz staat voor Sonderkraftfahrzeug en 21 geeft het variantnummer aan.
- De Drilling was zo'n krachtig machinegeweer dat het bij een gecombineerde vuursnelheid van 2000 rounds per minuut meer dan 3000 kogels in slechts 90 seconden eruit joeg.

De half-trackbemanning van zo'n half-track met Drilling bestond naast de boordschutter standaard uit de Fahrer (chauffeur), de Funker (radio-operator), 2 Ladeschützen (munitieladers m.b.t. het kanon) en een Beobachter (waarnemer met o.a. een afstandmeter). Door de grootte van de Drilling pasten er ook niet meer personen in zo'n half-track.

Ook waren er varianten zonder de Drilling, maar dan wel vaak uitgerust met lichtere automatische machinegeweren. In die half-trackversie pasten de chauffeur en rijder + maximaal 7 andere personen in de bak.

In de half-trackversies zonder extra gemonteerde bewapening aan boord, dus een troepentransportversie, pasten de chauffeur + rijder + maximaal 10 andere personen in de bak.

- De theoretische vuursnelheid van de Drilling was 680 tot 740 schoten per minuut. Maar in realiteit ging dit niet op, want de aan de Drilling gekoppelde 3 grote munitietrommels

bevatten 2x 250 kogels voor de beide buitenste lopen en 1x 400 kogels voor de middelste loop.

Deze trommels waren snel leeg en die ter plekke vervangen kostte tijd. Bovendien waren de 3 lopen luchtgekoeld en die konden een continue belasting niet aan.

Door de aanwezigheid van de Drilling en van de overige bemanningsleden was de binnenruimte van de half-track zo beperkt dat er maximaal 1 extra kist munitie kon worden meegevoerd naast de standaard 3 reserve-geweerlopen.

Daarom werd de half-track met Drilling vaak ondersteund door een extra munitiewagen, ook een half-track, die maximaal 3000 kogels kon vervoeren.

- De Duitse bemanningen van de half-tracks namen, terwijl ze op de splitsing Gemertseweg – Peelkant wachtten op hun Kampfgruppe, hun intrek in een paar daar gelegen boerderijen. De bewoners van die boerderijen waren gevlucht naar een boerderij een eindje verderop. De Duitsers stalen uit de boerderijen wat van hun gading was. Na het drama in Sint Anthonis werd in een van de half-tracks overhemden aangetroffen van de familie Jans en ook boter die afkomstig was van de boterfabriek in Volkel.
- Dat niet alle half-trackbemanningen zich slecht gedroegen bewijst de bemanning van de half-track die op Den Hoek was gestationeerd. Die bemanning gedroeg zich wel keurig en at op die maandag rond het middaguur nog bij de bewoners van het betreffende huis.
- Op het moment dat op zaterdag 23 en zondag 24 september Britse verkenningsvoertuigen vanuit Sint Anthonis naar Oploo verkenningsmissies uitvoerden, hadden mannen van het plaatselijke verzet in Oploo al platen van de wegwijzers (ook wel handwijzers genoemd) afgehaald en uit het zicht in de sloten gegooid. Met het doel de op handen zijnde terugtocht van de Duitsers te bemoeilijken.
- Het Britse verkenningsvoertuig dat op 24 september tot aan Café Duivenbos reed en daar werd beschoten door Duitse troepen, reed daarna in de achteruit een stuk terug. De Britten stopten bij Jac van Kempen en zijn oom Jan en maakten contact met hen. Jan kreeg zelfs een Engelse sigaret aangeboden. Met op de achtergrond een veld met eigenteelt tabak was dat een grote verrassing. Daarna keerde het Britse voertuig en reed terug richting Oploo.
- De geschiedenis van het dorp Sint Anthonis gaat terug naar 1312. In een testament uit dat jaar wordt het dorp vermeld als *Oelbroec*. *Oele* betekent een bosje op een hoge zandgrond en met *broeck* werd het omliggende drassige laagland bedoeld. Het dorp lag ook op een zandrug die parallel loopt aan de rivier de Maas. Pas in de 20e eeuw werden de laatste gebieden laagland en heidegronden ontgonnen. Oelbroeck maakte deel uit van de vrije Heerlijkheid Boxmeer. In 1477 werd de kapel van Oelbroeck verheven tot parochiekerk en gewijd aan de Egyptische heilige Antonius Abt (251 – 356, ook bekend als Antonius van Egypte en vader van het kloosterleven). Vanaf dat moment heette het dorp Sint Anthonius in Oelbroeck. Rond 1590 verdween Oelbroeck volledig uit de naam en werd het dorp officieel Sint Anthonis genoemd, maar officieel geschreven als St. Anthonis. In 1994, bij het ontstaan van de nieuwe fusiegemeente Sint Anthonis, werd door de nieuwe gemeenteraad gekozen om het woord Sint vanaf dan altijd voluit te schrijven in plaats van de eeuwenlange gebruikte afkorting St.
- De naam Oploo is een samenstelling van het Germaanse woord *upa* (hoger gelegen plaats) en het woord *loo* (verwijzing naar een bos). De geschiedenis van Oploo begint in 1393 waarin voor het eerst de Heerlijkheid Oploo wordt genoemd, een bezit van een landheer (in de zin van heerser) waaraan verschillende rechten waren verbonden, de zogenaamde heerlijke rechten. Dit systeem kwam tot stand in de middeleeuwen door een feodale onderverdeling (een leenstelsel), van overheidsgezag.

De laatste bewoners van het kasteel in Oploo waren 3 dames, moeder en dochters Van der Noot. Zij hadden als bijnaam *De 3 Juffers van Oploo* waardoor het kasteel 't *Juffere* werd genoemd.

In 1778 werd de heerlijkheid verkocht aan Stadhouder Willem V, maar die had geen interesse in het kasteel, dat uiteindelijk werd gesloopt rond 1800.

Onder de brug naar het kasteel bevinden zich nog altijd twee originele steunpalen van de toenmalige ophaalbrug en onder de grond bevindt zich nog altijd een onderaardse gang die loopt tussen 't *Juffere* en klein kasteel *Bekensteyn*, gelegen aan de weg van Oploo naar Sint Anthonis in de Sambeekse Hoek. *Bekensteyn* heet dan wel kasteel, maar was eigenlijk een versterkte en omgrachte herenboerderij.

Daarnaast bevindt zich in Oploo aan de Gemertseweg landgoed en natuurgebied de Groote Slink, in 1907 als ontginningsgebied aangekocht door de Twentse bankiers en tevens broers Adam en Jan-Berent Roelvink. Waarna het landgoed werd aangelegd in Engelse landschapsstijl en een villa werd gebouwd die ooit *Groote Slink* heette, maar tegenwoordig *Bronlaak* wordt genoemd.

- Tot 1994 was Oploo naamgever aan de gemeente Oploo c.a., ofwel gemeente Oploo, St. Anthonis en Ledeacker (met nog 2 andere kerkdorpen die niet in de gemeentenaam genoemd waren: Stevensbeek en Westerbeek). Na een gemeentelijke herindeling in 1994, toen de gemeente Oploo werd samengevoegd met de aangrenzende gemeente Wanroij, werd de nieuwe naam gemeente Sint Anthonis. Deze werd per 1 januari 2022 onderdeel van de nieuwe grote gemeente Land van Cuijk.
- De naam Gemertseweg bestond in 1944 nog niet. De weg viel onder de Blauwenhoek, een gebied dat hoorde bij Oploo. Pas na de oorlog werd de naam van de weg officieel Gemertseweg.
De naam Peelkant bestond al in 1944, dat gebied hoorde en hoort nog steeds bij het dorp Sint Anthonis.
- De Gemertseweg loopt anno nu nog altijd van Gemert rechtstreeks naar Oploo. Bij de splitsing met de Peelkant buigt de Gemertseweg half rechtsaf en eindigt een eind verderop in Oploo.
In 1944 liep de Gemertseweg op de splitsing over in de Peelkant (de hoofdverbinding), terwijl de afbuiging naar rechts naar Oploo leidde.
Op de hoofdverbinding Gemertseweg – Peelkant lag toen al asfalt. Het stuk vanaf de splitsing naar Oploo was meer een veredelde grindweg, een combinatie van grind en teer. Dit stukje weg naar Oploo was toen een zogenaamde B-weg, wat inhoudt dat de asdruk was begrensd tot 2 ton.
In die jaren kwam toenmalig wegwerker Mantje (Herman) Thielen regelmatig dat stukje Gemertseweg opknappen door met een gieter vloeibare teer en zijn kruiwagen grind de gaten te repareren.
- In 1970 vond vanwege het toenemende verkeer en om de verbinding tussen Gemert en Boxmeer korter te maken een herinrichting plaats vanaf de splitsing Gemertseweg – Peelkant tot aan Boxmeer.
De Gemertseweg werd vanaf de splitsing doorgetrokken, tussen de dorpen Oploo en Sint Anthonis door, naar de aansluiting met de weg naar Boxmeer. Daarbij werd het stuk Lepelstraat net buiten het dorp Sint Anthonis overgestoken door middel van een voor die tijd modern viaduct.
Ook werd gelijktijdig het traject vanaf Sint Anthonis naar Boxmeer vernieuwd, een nieuwe weg werd naast de oude smallere weg gelegd waarmee deze oude weg naar Boxmeer de status van parallelweg kreeg.
Tevens kreeg het hele traject van Beek en Donk tot Boxmeer trajectnummer N272. Het nieuwe traject tussen de splitsing Gemertseweg – Peelkant en de Blauwstraat kreeg de officiële naam Steenakker, het nieuwe traject tussen de Blauwstraat en de aansluiting in Sint Anthonis kreeg de naam Provinciale Weg.
Het nieuwe traject tussen de splitsing Gemertseweg – Peelkant en Boxmeer werd echter niet geasfalteerd. Er werd, zoals toen op meer plaatsen gebruikelijk, gekozen voor dikke betonplaten, een zogenaamde betonbaan. Problemen waren wel de

- verbindingen tussen de platen en de na verloop van tijd ook wat verzakkende platen. Die factoren maakten van een autorit over het nieuwe traject vaak een stuiterende rit.
- In 1944 stonden vanaf de splitsing in de richting van Elsendorp de eerste 100 meter aan beide kanten hoge eikenbomen. Na die 100 meter, na de boerderij van Swinkels aan de rechterkant, liep de weg verder in een open gebied zonder bomen. Dus een uiterst kwetsbaar stuk voor de Duitsers.
De 5 half-tracks kozen dus bewust de beschutting van de bomen op de splitsing en de Peelkant om zich op te stellen.
 - De splitsing Gemertseweg – Peelkant stond al jaren voor de oorlog tot zelfs na de genoemde wegverlenging in 1970 bekend als *Ut Kruus (Het Kruis)*.
Bij de splitsing stond namelijk een houten kruis. Op Eerste Paasdag liepen dorpsbewoners altijd samen in gebed naar het kruis.
In 1935 werd een nieuw houten kruis geplaatst ter vervanging van de eerdere houten versie. Deze werd plechtig ingezegend door de pastoor van Oploo in samenwerking met het plaatselijke gilde van Sint Matthias.
In 1962 werd dit houten kruis vervangen door een modern eigentijdser kruis dat na het doortrekken van de weg in 1970 is geplaatst aan de Gemertseweg richting Oploo.
Ook stond in de splitsing ten tijde van de half-tracks een huis, het huis van Sjef Beckers. Dat huis is bij de wegverlenging en herinrichting afgebroken.
 - De Stippelberg, waardoor over de weg eerst de Kampfgruppe trok en een paar uur later over dezelfde weg de Britten, maakte oorspronkelijk deel uit van het uitgestrekte heidegebied in De Peel.
Twee aankopen veranderden voorgoed dit gebied.
In 1884 kocht de Amsterdamse advocaat en notaris Walther Simon Joseph van Waterschoot van der Gracht een deel en gaf hij de Heidemij opdracht te starten met de ontginning om bos en landbouwgrond te creëren.
In 1893 kocht textielfabrikant Abraham Ledeboer een ander deel en stichtte Landgoed De Stippelberg.
Tussen 1890 en 1950 werd veel productiebos aangeplant en begon de bosbouw. Ook werd het gebied intensief gebruikt voor de jacht en werd een jachtopziener aangesteld die woonde in het genoemde jachtopzienershuis aan de doorgaande weg.
In 1993 werd het gebied grotendeels verkocht aan Vereniging Natuurmonumenten.
 - Vanaf de Stippelberg trok in die nacht van 24 op 25 september het grote materieel van de Kampfgruppe even verderop rechts de Gemertsche Dijk op. Die weg heet nu de Hazenhutsedijk. In 1944 liep de Gemertsche Dijk rechtstreeks over in de Bakelsche Dijk en eindigde in het dorp Merselo ten westen van Venray. Daarna trokken deze onderdelen van de Kampfgruppe in noordelijke richting en kwamen zo direct achter hun eigen verdedigingslinies uit, waarvan de voorste linies lagen in de bossen tussen Stevensbeek en Overloon.
 - In alle documentatie en publicaties tot nu toe bekend bij de Stichting Overloon War Chronicles m.b.t. de gebeurtenissen op 24 en 25 september 1944 in Sint Anthonis en de route van de Kampfgruppe op die dagen, staat niets vermeld over colonnes voertuigen en manschappen die over de Gemertseweg naar Oploo zijn gereden of gelopen.
Dankzij de in juni 2021 aan de Stichting Overloon War Chronicles overhandigde getuigenissen van de Oplose broers Johan en Herman van de Steeg (in 1944 tijdens de gebeurtenissen respectievelijk 12 en 9 jaar oud) is alsnog bewezen dat er die nacht en ochtend wel colonnes lichtere Duitse voertuigen en manschappen van de Kampfgruppe over de Gemertseweg, langs de half-tracks op de splitsing, naar Oploo zijn getrokken.
 - De 2 broers werden in de vroege ochtend wakker van het constante lawaai van groepen voertuigen die langs hun huis reden aan de Gemertseweg (in 1944 Blauwenhoek, AVD), net buiten de kom van Oploo. Vanaf dat moment keken de 2 broers die ochtend urenlang vanuit hun slaapkamerraam naar de voorbijtrekkende Duitse manschappen en voertuigen.

Op een bepaald moment reed in een groep de zoveelste vrachtwagen voorbij met daarop in de open bak een rij Duitse militairen. Plotseling richtte een van die militairen zijn geweer op de 2 broers die vol angst meteen wegdoeken. De vrachtwagen reed door, de 2 broers staken nieuwsgierig hun hoofd weer boven de vensterbank uit en zagen de volgende groep voertuigen voorbijkomen.

De herinnering aan die Duitse militair die zijn geweer op hen richtte zal beide broers al die jaren bijblijven en mede doen besluiten hun exclusieve herinneringen aan die dag op papier te zetten.

- Vanaf de dorpskern in Oploo bij de molen draaiden de Duitsers rechtsaf de Watermolenstraat in, richting de buurtschap Driehoek. Waarna ze de route volgden over de huidige Striep richting de Mullemsedijk en daarna rechtdoor naar Overloon. Waarbij ze in de bossen achter de Mullemsedijk hun eigen verdedigingslijnes kruisten. Van oudsher tot aan 1998 liep vanaf de buurtschap Driehoek zonder onderbreking een bijna kaarsrechte weg naar Overloon, die net voor Overloon overging in de Oplose Dijk en de Baansestraat. In 1998 werd die kaarsrechte verbinding op de kruising met de Mullemsedijk onderbroken door uitbreiding van de daar al gelegen veehouderij.

- Bij hun aankomst in Oploo vanuit richting Deurne draaiden een aantal Britse troepen direct rechtsaf de Loonseweg op richting Overloon. Om na 200 meter te stoppen ter hoogte van de boerderij van Verbruggen aan de linkerkant, net na de Oploosche Molenbeek. Daarmee was de zuidelijke uitvalsweg afgedekt en begonnen de Britten daar stellingen te bemannen.
De boerderij was en is het laatste huis aan deze weg grenzend aan de bebouwde kom met uitzicht over de velden. Tot volle verrassing van de Britten verscheen daar korte tijd later vanuit richting Overloon opeens een Duitse militair op een motorfiets, die op zijn beurt weer enorm schrok bij het zien van de Britten. De Britten openden het vuur, maar de Duitser wist te ontsnappen.
- Bij hun aankomst in Oploo staken de Britten op de kruising Gemertseweg – Blauwstraat rookpotten aan met oranjekeurige rook. Ook droeg een aantal tanks oranjekeurige doeken. Deze kleur had niets met Nederland of met het koningshuis te maken, maar was een opvallende onderscheidende kleur ter identificatie aan de eigen vliegtuigen dat :
 - De Britten deze bestemming nu hadden bereikt
 - Dit eigen Britse troepen waren en er dus niet gebombardeerd of geschoten moest worden op die troepen

- De Kübelwagen die in paniek richting Oploo reed kwam vanaf de splitsing Gemertseweg – Peelkant. Maar deze Kübelwagen werd tot nu toe in geen enkele documentatie genoemd. Echter wel in de getuigenverklaringen van de eerdergenoemde broers Johan en Herman van de Steeg, toentertijd woonachtig aan de Gemertseweg. Tot op heden is niet 100% zeker wanneer die Kübelwagen op de splitsing Gemertseweg – Peelkant is gearriveerd:
 - Is deze Kübelwagen al direct meegekomen met de 5 half-tracks op zondag?
 - Is deze in de loop van de nacht of maandagochtend aangekomen als onderdeel van een groep voertuigen vanuit richting Gemert?
 - Is deze afkomstig van de groep SS Richter die aan de Deurneseweg postte, misschien voor overleg?
- De Kübelwagen was een achterwiel-aangedreven auto gebouwd door Volkswagen in de fabrieken in Wolfsburg. De auto werd gebruikt door de Luftwaffe en de Waffen-SS. In totaal zijn er zo'n 55.000 exemplaren gebouwd.
De Kübelwagen, ontworpen door Ferdinand Porsche en gebaseerd op de Kraft durch Freude-Wagen, het basisontwerp uit 1934 van de latere Volkswagen Kever, was de tegenhanger van de Jeep bij de geallieerden. Maar doordat de Jeep vierwiel-aangedreven was, betekende het dat de prestaties in het terrein door de tweewiel-aangedreven Kübelwagen een stuk slechter waren.

In 1937 verscheen de eerste Kübelwagen als prototype, maar de testen en de inzet bij de Duitse inval in Polen in 1939 bleken niet uiterst succesvol.

Na wat technische aanpassingen begon in februari 1940 de productie en werd de capaciteit van de boxermotor de jaren daarna verder opgevoerd.

De auto werd overal in Europa ingezet en ook in de woestijn van Noord-Afrika.

De ontwikkeling van een vierwiel-aangedreven Kübelwagen werd stopgezet ten behoeve van de ontwikkeling van de Schwimmwagen, een amfibievoertuig gebaseerd op de Kübelwagen.

Toch werd de motor die gebruikt werd voor de ontwikkeling van de vierwiel-aangedreven Kübelwagen (1086 cc) door Porsche na de oorlog hergebruikt, maar dan in een personenauto: de legendarische Porsche 356.

- Enkele weken na het incident met de 2 Duitsers en hun Kübelwagen in Oploo, vond getuige Herman van de Steeg in de tuin achter zijn ouderlijk huis tussen de tabaksplanten een geladen Duits pistool met magazijn. Daar verloren of achtergelaten door de Duitse militair die zich tijdens zijn vlucht tussen de tabaksbladeren had verstopt. Door de vele regens in die periode, die tegelijkertijd de naburige Slag om Overloon mede tot een hel maakten, was dit wapen te verroest om te functioneren. Het is onbekend en helaas ook niet meer te achterhalen of dit vuurwapen een Luger, Mauser of een ander Duits type was.
- Vanuit de kerktoeren van Oploo werden door de Britten 7 Duitsers doodgeschoten die zich een honderd meter verderop in een maisveld ophielden. Die locatie van de Duitsers was bij de huidige straat Holtmeulen en de Lepelstraat (fietspad) richting Sint Anthonis.
- Bewoners van de buurtschap Sambeeksche Hoek, tussen Oploo en Sint Anthonis, met daarin centraal gelegen de toenmalige zuivelfabriek ('Romfabriek') *De Eendracht* en de bakkerij van Jan Hendriks, behoorden op die 25e september tot de laatsten die Silvertop en Orr in levende lijve hebben gezien, toen beiden, separaat van elkaar, over deze weg reden naar Sint Anthonis en door de bewoners ('Hoekers' genaamd) werden toegejuicht. Vanaf de fabriek is het slechts een paar honderd meter naar de fatale splitsing Lepelstraat – Perdschemel.
- Voor de buurtschap Den Hoek gebruikte men in die tijd de naam Sambeeksche Hoek of Sambeekse Hoek. Het gebied behoorde tot 1942 tot de gemeente Sambeek. Den Hoek is een straatnaam van latere datum.
- Brigadier Charles Barnet 'Roscoe' Harvey (19 juli 1900 – 28 maart 1996) staat bekend als een van de beste Britse militairen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij vocht o.a. in de Slag van El Alamein, de Slag om Caen en was met David Silvertop en Hubert Orr bij de bevrijding van Antwerpen.
- Harvey ontving vanwege zijn leiderschap m.b.t. de Slag om Overloon en Venray zijn derde DSO (Distinguished Service Order), een hoge Britse militaire onderscheiding. Hij ontving deze voor, zoals het juryrapport meldt, 'fine leadership, military skill and offensive spirit which permeated to all ranks' ('prima leiderschap, militaire vaardigheid en offensieve geest die tot alle rangen doordrong').
- Na Overloon en Venray ging Harvey richting de Ardennen vanwege het Ardennen-offensief van de Duitsers. Na de Duitse nederlaag daar ging hij weer volle vaart vooruit Duitsland in. Zijn eindpunt in mei 1945 was Lübeck in het noorden van Duitsland, waar hij aankwam net voordat het Rode Leger daar zou arriveren. Op weg naar Hamburg en Lübeck bevrijdden zijn manschappen ook het concentratiekamp Bergen-Belsen, 60 kilometer ten noordoosten van Hannover.
- Harvey was ook verantwoordelijk voor het gevangen nemen van de Amerikaanse fascist William Joyce (die in het Verenigd Koninkrijk actief was in het opzetten van nazistische partijen en als radiopresentator propaganda maakte voor de Duitsers. Vanwege zijn nasale stem en gemaakte upper class accent was zijn bijnaam Lord Haw-Haw. Joyce vluchtte in 1939 vanuit het Verenigd Koninkrijk naar Duitsland, waarna hij het Duitse staatsburgerschap aannam).

Ook was Harvey verantwoordelijk voor de aanhouding van Heinrich Himmler, de leider van de SS, op 20 mei 1945.

- Harvey was een excellente paardrijder, een excellente steeplechasejockey en polospeler.

In de jaren 20 bleek hij bij een Ierse steeplechasewedstrijd 2 pond te zwaar te zijn om te mogen deelnemen aan de wedstrijd. Hij werd toen door een senior-officier vergeleken met Roscoe 'Fatty' Arbuckle, de Amerikaanse acteur/komiek/regisseur en filmster van de Amerikaanse stomme film uit die tijd, die kampte met flink overgewicht (obesitas).

De naam Roscoe bleef daarna als bijnaam hangen aan Harvey, die deze bijnaam met eer droeg.

- Er worden diverse aankomsttijden genoemd van Orr en Silvertop in Sint Anthonis op 25 september. De exacte aankomsttijd van Orr is tot nu toe onbekend, maar hij was eerder dan Silvertop in Sint Anthonis.
Van Silvertop is bekend dat hij rond 15.00 uur in Oploo arriveerde. Onbekend is ook of hij enige tijd in Oploo is gebleven alvorens door te rijden naar Sint Anthonis.
De afstand Oploo – Sint Anthonis is minimaal. Mocht Silvertop vanuit Oploo direct zijn doorgereden naar Sint Anthonis, dan zal hij zeker niet later dan 15.15 – 15.20 uur zijn aangekomen in Sint Anthonis.
- Ook zijn er bronnen die melden dat nadat Silvertop door bewoners van de buurtschap Sambeeksche Hoek, halverwege Oploo en Sint Anthonis, was toegejuicht toen hij daar passeerde, 10 minuten later op de splitsing Lepelstraat – Perdshemel werd doodgeschoten. Aangezien de schietpartij plaatsvond rond 16.30 uur zou het betekenen dat Silvertop pas rond 16.15 – 16.20 uur de buurtschap is gepasseerd.

- Het is niet geheel duidelijk wie die dag de splitsing Lepelstraat – Perdshemel heeft voorgesteld als overleglocatie en in hoeverre het gevaarrisico van een open plek vooraf is afgewogen of is besproken.
In de biografie over Harvey, *Roscoe the bright shiner*, schrijft de auteur Tim Fitzgeorge-Parker dat het Harvey is die de overleglocatie zou hebben geregeld.

Dat het Harvey zou zijn is inderdaad tot op zekere hoogte verklaarbaar:

- Er was op dat moment dringend behoefte aan overleg over de exacte posities van de troepen, er moest dringend een overleglocatie worden gevonden.
- Harvey kende Sint Anthonis en dus de splitsing vooraf niet exact, waarschijnlijk alleen van militaire kaarten, en kon dus niet de exacte risicosituatie ter plaatse inschatten.
- Harvey, maar ook Silvertop en Orr, hebben wellicht ingeschat dat het overleg slechts een paar minuten hoefde te duren.
- De uitvalswegen van Sint Anthonis waren intussen afgedekt door Britse tanks en antitankkanonnen.
- Gelet op de rangenhiërarchie tussen enerzijds Harvey en anderzijds Silvertop en Orr, zou het een rol hebben kunnen spelen dat Silvertop en Orr Harvey misschien daardoor niet direct Harvey hebben willen tegenspreken over de locatiekeuze, ook al hadden Silvertop en Orr wellicht bedenkingen aangezien zij eerder te plaatse waren dan Harvey en dus de locatie wel konden inschatten?
Een van de 3 had op moment van aankomst alsnog een andere, veiligere locatie kunnen voorstellen. Dat is echter niet gebeurd.

Dat Silvertop de splitsing zou hebben voorgesteld als overleglocatie is bijna uit te sluiten, aangezien hij zijn manschappen altijd waarschuwde niet op kruisingen te blijven stilstaan, dus ook niet een paar minuten.

Ook Orr is bijna uit te sluiten, gelet op zijn laatste woorden: *"It was foolish of me to be standing there at the crossroads. I should have known better."* ("Het was dom van mij om op die kruising te gaan staan. Ik had beter moeten weten.") Ook hij kende dus het gevaar van kruisingen en splitsingen.

- De afstand van de toenmalige splitsing Gemertseweg – Peelkant tot de splitsing Lepelstraat – Perdshemel (nu Kolonel Silvertoplaan) is in al die jaren ongewijzigd gebleven.
Dat betekent dat exact is na te gaan hoeveel kilometer er was tussen de locatie van de 3 half-tracks (op de splitsing Gemertseweg – Peelkant) en de overleglocatie van de 4 Britse officieren in het dorp (op de splitsing Lepelstraat – Perdshemel).
Die afstand is 3.7 kilometer. Bij de genoemde topsnelheid van de half-tracks van 52.5 km per uur op een vlakke weg (en dat waren de Peelkant, Molenstraat en Lepelstraat), maar ook rekening houdende met het starten en opschakelen naar die topsnelheid + de aarzeling van wel of niet doorrijden bij het zien van het Britse antitankkanon bij de binnenkomst van het dorp, levert een rekensommetje op dat die afstand van 3.7 kilometer door de half-tracks kon worden afgelegd net onder de 5 minuten.
- De 2 Duitsers die werden gedood bij de uitschakeling van half-track 5 (de als laatste van de splitsing Gemertseweg – Peelkant vertrokken half-track) bij de huidige Peelkant 45 werden tijdelijk begraven bij de splitsing Peelkant – Vlagberg. Later zijn de stoffelijke overschotten overgebracht naar de Duitse begraafplaats in Ysselsteyn.
- De naam Perdshemel, uit het dialect vertaald betekent dat Paardenhemel, is de toenmalige verbindingsstraat tussen de Lepelstraat en de Breestraat. De Perdshemel is vernoemd naar een begraafplaats van paarden, die daar werd aangetroffen toen op die locatie de tuin van het plaatselijke klooster werd uitgebreid.
Tijdens de Tachtigjarige Oorlog (1568 – 1648) werden op die locatie door de Spaanse troepen paardenkadavers begraven.
- Een van de Duitse half-tracks die aankwam in de Molenstraat voerde een witte doek. Onbekend was tot nu toe wat die witte doek daar deed, wat de functie was. Toen de Duitsers bij de Molenstraat aankwamen leidde die doek tot verwarring bij de Britten, want wit is de kleur van overgave. Met alle rampzalige gevolgen van dien en de dood van Maurice Lock.
Maar die doek was, in tegenstelling tot wat sommige bronnen beweren, zeker geen bewuste misleiding door de Duitsers naar de Britten. Want de half-tracks zijn op de Peelkant tijdens hun vlucht sowieso niet gestopt om ter plekke nog even die doek te bevestigen, daar was ook helemaal geen tijd voor.
Zoals bekend ontstaken de Britten in Oploo na hun aankomst op het kruispunt daar potten met oranje rook ten teken aan hun eigen vliegtuigen dat zij (de Britse troepen) op dat moment hun doelbestemming (Oploo) hadden bereikt. Daartoe droeg een aantal Britse tanks en voertuigen ook oranje doeken, zodat de Britse troepen niet door hun eigen vliegtuigen zouden worden beschoten.
Daarop verder redenerend zouden die Duitsers met exact dezelfde bedoeling ook hebben kunnen werken met een doek, de betreffende witte doek, om hun eigen jagers te tonen dat het Duitse voertuigen waren die op de splitsing stonden te posten en dus niet beschoten moesten worden.
Dezelfde witte doek die voor de noodlottige verwarring bij de Britten zou zorgen.
- In de late namiddag van 25 september werden door de Britten 2 dode Duitsers begraven bij de mestvaalt bij het huis van de familie Van Sambeek aan de Molenstraat, tegenover het huis van Van de Mortel.
Het ging om 2 Duitsers die door de Britten eerder die namiddag, vanuit de keldergaten van het huis van Van de Mortel, van de passerende half-tracks waren geschoten.
Dat het 2 Duitsers betrof is gebaseerd op lokale getuigenissen. Officiële rapporten noemen echter maar 1 Duitser die daar begraven is geweest: Heinrich Rheinfelder (6 september 1925 – 25 september 1944), 3./ SS Panzer-Aufklärungs-Abteilung 10 (10. SS-Division).
Op het moment dat Rheinfelder werd begraven was zijn identiteit onbekend. Wel was een identificatieplaatje bij hem aanwezig, maar daar stond geen naam op.
Alleen 4. Kompanie SS-Panzer-Aufklärungs-Abteilung 4 werd op dat plaatje genoemd.

Een kruis zonder naam werd bij zijn graf gezet.

Opvallend detail is dat Rheinfelder op dat moment een portefeuille met daarin 28 foto's bij zich droeg. De portefeuille bevatte helaas ook niet zijn naam.

Een Britse Rode Kruismilitair die aanwezig was toen Rheinfelder werd begraven gaf de portefeuille aan Van Sambeek.

Op 21 november 1949 zijn door de Nederlandse Dienst Identificatie en Berging de stoffelijke resten van Rheinfelder opgegraven op het terrein van Van Sambeek en daarbij is rapport opgemaakt, o.a. van Rheinfelders gebit.

De stoffelijke resten zijn uiteindelijk overgebracht naar de Duitse begraafplaats in Ysselsteyn en daar herbegraven. Daarbij heeft Van Sambeek de portefeuille met de 28 foto's aan de dienstmedewerkers meegegeven en is de portefeuille beland bij de staf van de dienst in Den Haag.

Pas in september 1957, 13 jaar na zijn dood, kon de identiteit van Rheinfelder officieel worden vastgesteld en kon zijn familie alsnog worden ingelicht over het lot van Heinrich die al die jaren als vermist gold.

- De identiteit van de mogelijke tweede Duitser is vooralsnog onbekend.
Er zijn bij de Stichting Overloon War Chronicles mogelijke namen bekend, maar nog geen definitieve bewijzen.
- Een gerucht dat nog altijd de ronde doet is dat deze 2 Duitsers krijgsgevangen Duitse militairen waren van die uitgeschakelde half-tracks en dat ze later die middag door de Britten zouden zijn geëxecuteerd als vergelding voor de dood van Orr, Silvertop en Lock.
Dit gerucht is in tegenspraak met de 100% betrouwbare getuigenis dat de betreffende 2 Duitsers van de half-tracks zijn geschoten door de Britse troepen bij het huis van Van de Mortel. Verder onderzoek door de Stichting Overloon War Chronicles heeft ook geen aanwijzingen of bewijzen opgeleverd dat het hier zou gaan om Britse executies.
- Harvey verklaart in zijn biografie uit 1987 dat toen de half-tracks passeerden, hij zelf zijn pistool trok, kogels afvuurde en daarbij de schutter en chauffeur van de half-track raakte.
Major General Philip 'Pip' Roberts, die overigens niet bij het drama in Sint Anthonis aanwezig was, schrijft echter in een brief aan zijn echtgenote (brief gedateerd 27 september 1944, dus 2 dagen na het drama) dat Harvey de commandant van de tweede half-track heeft geraakt terwijl die zijn hoofd boven het dak van de half-track uitstak.
- Roberts schrijft in zijn brief o.a. ook nog dat de tweede half-track (dus nadat Harvey volgens Roberts de commandant van de tweede half-track raakte) tegen een boom aanreed tegenover Harvey en vervolgens aanreed tegen de Jeep van Harvey, maar vervolgens toch wist te ontkomen en werd vernietigd door een van Silvertops tanks.
- De inwoners van Sint Anthonis schrokken logischerwijs enorm bij het horen van de schotenwisselingen en brachten zich langs de routes in veiligheid door o.a. in (droogstaande) sloten te duiken, huizen binnen te vluchten of zich schuil te houden in kelders.
- Direct na de het gebeuren met de half-tracks in Sint Anthonis bekommerde pater Matthias Goossens (Leo Goossens) zich om de bewoners op de locaties in het dorp waar de half-tracks langsgetrokken waren en waar de schrik er dus goed in zat.
Na de bevrijding van Sint Anthonis werd Goossens op verzoek van verzetsheld Peter Zuid (Jan Borghouts) aalmoezenier bij de stoottroepen, de 1e Company.
(Voor meer informatie over pater Goossens, zie ook de OWC-dossiers over George Chisholme, Roy Abbott en Lionel Abbott)
- Van 3 van de 5 half-tracks zijn de nummerplaten bekend, zie hoofdstuk 10: De Foto's.
 - WH-1787981 = half-track 4, die werd uitgeschakeld op de Peelkant bij de ingang van het dorp. Zichtbaar in de film van Charles Manders, toenmalig elektrawinkelier in Sint Anthonis aan de Breestraat en in de jaren 40 pionier op filmgebied. Hij filmde die dag in de ochtend vertrekkende Duitsers, in de middag de aankomst van de Britten en ook 3 van de uitgeschakelde half-tracks .

- WH-1787988 = half-track 3, die eindigde tegen een huis in de Breestraat. Ook deze is zichtbaar in de film van Charles Manders.
 - WH-1787983 = half-track 1, die eindigde tegen een boom aan de Boxmeerseweg. Zichtbaar op de foto die in 2024 na 80 jaar opdook.
- Opvallend is dat deze 3 nummerplaten slechts 7 nummers uit elkaar liggen.
- Minstens 1 van de door de Britten uitgeschakelde half-tracks is daarna afgevoerd naar de wei van Handrie de Mulder (Handrie van Sambeek) aan de Molenstraat, tegenover smederij Gieben. Kinderen speelden in en om de resten van deze half-track.
 - Ook werden door lokale bewoners allerlei zaken uit de half-track gesloopt om deze te hergebruiken. Van twee rupsbandwielen werd een kar gemaakt. De seinsleutel werd gedemonteerd en diende later als lichtschakelaar in een kamer. Harrie Gieben, de smid, sloopte met zijn snijbrander pantserplaten van de half-track en daarvan smeedde hij voor de lokale boeren verschillende werkinstrumenten, zoals hiepen (kapmessen), schoppen en spaden.
 - In de namiddag/avond van die 25 september 1944 werd door de REME-divisie (de Royal Electrical and Mechanical Engineers) in die wei, rechts van het huis van Van de Mortel, een grote leger tent geplaatst. De tent diende lange tijd als hun geïmproviseerde reparatieplaats voor Brits leger materieel. Iedere dag werd door de Britten dat deel van de Molenstraat ontdaan van alle modder die de te repareren legervoertuigen met zich meebrachten, want de inwoners van Sint Anthonis moesten wel veilig door de Molenstraat kunnen zonder uit te glijden door de modder. Ook aan de Bosweg aan de bosrand (in de buurt van de huidige Heksenboom) werd een Britse onderhoudslocatie opgericht.
 - De woning van Van de Mortel kreeg direct die 25e september een belangrijke functie, mede omdat de reparatieplaats daar was gevestigd: de Britse troepen maakten het huis tot een telefooncommunicatiecentrum. Er werden telefoonverbindingen aangelegd richting het front. Ook nadat het front zich verder van Sint Anthonis verplaatste bleef dat communicatiecentrum bij Van de Mortel, tot april 1945. Al die tijd woonde en leefde de familie Van de Mortel in de grote gewelfde kelder onder het huis.
 - De door Egbert Peters genoemde exacte locatie waar hij Silvertop had zien liggen bij de heg in de Lepelstraat, werd in juli 2023 bevestigd door de kleinzoon van Helm Jansen. Hij bevestigde dat zijn grootvader Helm, in 1944 woonachtig in de Lepelstraat in Sint Anthonis, daar het lichaam van Silvertop toen ook op exact die locatie bij de heg heeft zien liggen.
 - Van de begrafenis van Silvertop op 25 september 1944 zijn door de getuigenis van de daarbij aanwezige toenmalige misdienaar Johan Peters, getuigenis op 26 oktober 2024 aan researcher/auteur Arno van Dijk, de hier gemelde gegevens en details bekend.
 - Van de begrafenis van Maurice Lock op 25 september 1944 dan wel 26 september 1944 op hetzelfde kerkhof in het graf naast dat van Silvertop zijn helaas geen getuigenissen of verdere details bekend.
 - Van de begrafenis van de 8 Duitsers die op 25 september tijdelijk werden begraven op het kerkhof, maar dan in de uiterste hoek links, is alleen maar de hier eerdergenoemde verklaring van Egbert Peters uit 1969 bekend.
 - Een aantal bemanningsleden van de half-tracks, gewond of niet, die die middag erin slaagden te ontkomen aan de Britten, hielden zich daarna schuil in het gebied tussen Lepelstraat en Peelkant, in de toenmalige kleine en grote dijk. Of de Britten nog een actie hebben uitgevoerd om hen te traceren in dat gebied is onbekend. Deze Duitsers slaagden erin om tijdens de avond en nacht, gedekt door de duisternis, te vluchten richting Stevensbeek. Het boek van Goossens en Van Gogh (*Oorlog en Bevrijding in Oploo c.a.*), meldt dat enkelen van die Duitsers met een zwaargewonde krijgsmakker in hun midden die avond zijn gesignaleerd op het Rondveld waar zij bij een boerderij inlichtingen vroegen (waarschijnlijk de weg naar Stevensbeek en Overloon).

- Het huis Majoca aan de weg van Sint Anthonis naar Boxmeer is een opvallend huis waar het op architectuur aankomt. Gebouwd in 1934 en in opdracht van Harrie Kuppens ontworpen door architect George Rasker (1889 – 1973). Rasker werd geboren in Amsterdam en verhuisde in 1893 met zijn ouders naar Boxmeer waar hij als architect tot aan zijn dood verantwoordelijk was voor de ontwerpen van tientallen huizen en huizenblokken.
De naam Majoca is een samenstelling van de namen van de 3 zussen van Kuppens die in het klooster zaten: Mathilda, Johanna en Catharina. De familie Kuppens was erg trots op dat feit, want niet alleen het huis in Sint Anthonis draagt de naam Majoca, maar ook een broer van Harrie Kuppens die in diezelfde tijd een huis liet bouwen in Heeswijk-Dinther zette met grote letters de naam Majoca op dat huis.
- Na de oorlog zijn als eerbetoon aan David Silvertop zowel in Antwerpen als in Sint Anthonis straten naar hem vernoemd.
In Sint Anthonis werd na de oorlog de Perdshemel omgedoopt tot Kolonel Silvertoplaan.
Antwerpen eert zijn bevrijder David Silvertop nog altijd op verschillende manieren, o.a. via.:
 - Kolonel Silvertopstraat, een 4 baans-weg ten zuiden van het centrum. De 2x2 banen worden in het midden gescheiden door een dubbele tramrails. De straat is onderdeel van het traject van de N148.
 - Deze straat kent ook zijn eigen tramstation: Antwerpen Kolonel Silvertop.
 - De Silvertoptorens of Silvertopblokken: 3 appartementencomplexen gelegen in de wijk Kiel in Antwerpen aan de Kolonel Silvertopstraat, maar met Jan Denucéstraat als officieel adres. De torens zijn duidelijk zichtbaar vanaf de Antwerpse Ring en omgeving.
Architect is Jul de Roover. Aanvang van bouw was 1974, einde bouw was in 1978. Twee torens zijn 71 meter hoog, de derde toren is 68 meter hoog.
De torens bestaan in totaal uit 525 sociale appartementen.
Kenmerkend zijn de 3 verschillende kleuraccenten die zichtbaar zijn op vooral de daken van de torens. Bij toren 1 is dat blauw, toren 2 rood en toren 3 groen.
De torens zijn eigendom van de sociale huisvestingsmaatschappij Woonhaven.
 - Vergadercentrum Silvertop, gelegen onderaan de groene Silvertoptoren en ook eigendom van Woonhaven.
 - Supermarktketen Silver Top Supermarkt BVBA, opgericht 7 november 2013, hoofdzetel in Hendriksem ten zuiden van Antwerpen.
- Ook in de stad Boom, ten zuiden van Antwerpen, worden David Silvertop en de Britse bevrijders nog altijd geëerd. In de stad werd aan de Kaai op 2 september 2017 een monument onthuld. Prominent staat op dat monument onder de tekst een grote foto van David Silvertop.
- In eigen land is David Silvertop vrij onbekend. Het enige dat aan hem herinnert is een plaque die in 1947 is geplaatst in de kerk op Minsteracres.
- Het monument *De zon van onze hoop* staat op de splitsing Lepelstraat – Perdshemel (nu Kolonel Silvertoplaan) tegenover de toenmalige overleglocatie van Harvey, Thompson, Silvertop en Orr. Op deze monumentlocatie en naastgelegen toegangsweg tot de woonwijk bevond zich in 1944 een grote groentetuin behorende bij het adres Lepelstraat 19. Die moestuin was toen afgescheiden van de splitsing d.m.v. een lagere heg over de hele lengte.
- De Limburgse beeldhouwer Wim Rijvers (1927 – 2010) is bekend vanwege meerdere beeldhouwwerken in de provincies Noord-Brabant en Limburg. Waaronder diverse monumenten ter nagedachtenis aan de Tweede Wereldoorlog. Onder andere in Baarlo, Blerick, Kessel, Meijel en Sint Anthonis (het genoemde monument *De zon van onze hoop*) zijn Rijvers' oorlogsmonumenten te vinden.
Hij volgde zijn beeldhouwopleiding in Maastricht, aan de Jan van Eyck Academie. In zijn vroege werk gebruikte hij diverse basismaterialen, maar in zijn latere werk alleen brons.

Voor de toelichting van Rijvers m.b.t. zijn monument *De zon van onze hoop*, zie de fotosectie in dit dossier, 10.9 De graven, monumenten en eerbetoon.

- Martien Mahler was jarenlang leraar basisonderwijs in Sint Anthonis, is historicus en heeft een reeks aan publicaties uitgebracht over de geschiedenis van Sint Anthonis en de latere gemeente Sint Anthonis, inclusief gedetailleerde historische wandelingen. Ook heeft hij een belangrijke bijdrage geleverd tot de wording van Sint Anthonis tot kunstdorp.

In 2017 ontving hij de prestigieuze Sint Anthonis-cultuurprijs *Ut Pèèrd* voor zijn gehele oeuvre.

- Mensen woonachtig of afkomstig uit de Tyneside worden ook wel *Geordies* genoemd, vanwege hun opvallende dialect en accent. Een verklaring is dat de bijnaam afstamt van de mijnwerkers in de regio, die in de mijnen de speciale veiligheidslamp van George Stephenson gebruikten.

Een andere verklaring is dat in de jaren 1715 – 1745 tijdens de Jacobitische stroming, waarin de aanhangers van het huis Stuart die nazaten weer op de Britse troon wilden installeren, het buurgraafschap Northumberland koos voor steun aan die stroming, terwijl de Tyneside toen koos voor steun aan koning George I en George II uit het Huis van Hannover.

- De Congregatie der Passionisten (ook wel de genaamd de Congregatie der Passionisten en Passionistinnen) aan wie een gedeelte van landgoed Minsteracres werd verkocht, werd in 1720 opgericht in het Italiaanse Ovada, in de provincie Alessandria (regio Piëmont). De congregatie werd opgericht door de heilige Italiaanse priester Paolo Francisco Danei (1694 – 1775), ook bekend als Paulus van het Kruis. Officieel heet deze congregatie Congregatie van het Lijden van Jezus Christus, het Italiaanse woord voor lijden is Passio.

In Nederland bevonden zich kloosters van deze congregatie onder andere in Haastrecht, Grave, Molenhoek en (het klooster voor vrouwelijke Passionisten) in Sittard.

- St Thomas, waar Lock is geboren, is rechtstreeks met Exeter verbonden door de Exe bridge. De oude Exe Bridge, een middeleeuwse arcadebrug, dateert van het jaar 1190. En ook al is die oude brug nu een ruïne, het is de oudste bestaande brug in Engeland van deze omvang.

- Newton Poppleford, het dorp waar Lock woonde toen hij ging spelen voor voetbalclub Exeter City FC, is een dorp in het oosten van Devon. Het ligt tussen Exeter en Sidmouth, aan een oude Romeinse weg van Axmouth naar Exeter. De dorpsnaam betekent *The new town by the pebble ford* (letterlijk vertaald: *De nieuwe stad bij de doorwaadbare plaats bij de kiezelstenen*) en komt vanwege zijn geografische ligging over de rivier de Otter. Dit was ooit een Saksische nederzetting en werd in de 13e eeuw officieel een nieuw dorp toen de Lord of the Manor of Aylesbeare de rechten kreeg om er een markt te houden.

De omgeving is bekend vanwege de *market gardening* (ofwel het verbouwen van fruit, groenten en bloemen) door de excellente grondkwaliteit.

- Het volledige wedstrijdverslag van Locks debuutmatch, zoals staat op de The Grecian Archive website is:

“TAUNTON TOWN 3 EXETER CITY RESERVES 2.

Exeter had Stan Barnes in their team at right half for the first time this season, and Maurice Lock, of Newton Poppleford, making his bow as a professional, he having accepted the City's terms yesterday.

Taunton:- Packer; E. Curtis, C. Curtis; Sullivan, Townrow, Hutchings; Smith, Hawkes, Mason, Willcox, Bradshaw.

Exeter:- Chesters; Lock, Hughes; S.Barnes, Angus, Tait; Welsby, Risdon, Boundy, Ditchburn, J.Barnes.

After fifteen minutes Risdon scored for Exeter, Mason equalising. Ten minutes after the interval E.Curtis gave Taunton the lead from a penalty against Lock for fouling Smith. Boundy then scored for Exeter and Willcox for Taunton."

- De meisjesnaam van de moeder van Maurice Lock, Eloise (Elsie) Lock, is Welshman. Maar op de site roll-of-honour.com staat genoemd dat de haar meisjesnaam Auton is.
- Op de Britse genealogie-site Myheritage.nl staat als vader van Una Jessmee Quayle, de echtgenote van Maurice Lock, genoemd de naam Walter Quayle (afkomstig van de Isle of Man).
Maar op de Britse genealogie-site Ancestors.familysearch.org staat als vader Matthey Quayle genoemd (afkomstig uit Kent).
- Major General Philip 'Pip' Roberts noemde in zijn brief van 27 september 1944 aan zijn echtgenote, de term *Boche*.
De geallieerden, met name de Britten, noemden de Duitsers *Jerries* of *Jerry's*. De oorsprong van die bijnaam ligt in de Eerste Wereldoorlog waarbij de Duitse Stahlhelm (geïntroduceerd in 1916) werd vergeleken met een *jeroboam* (een wc-pot voor in de slaapkamer).
Andere verklaring is de naam *German* waarvan de eerste 3 letters *Ger* in het Engels worden uitgesproken als *Jer*.
Andere Britse bijnamen voor de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog waren *Fritz* en ook *Boche* (spreek uit 'Bosch', afkomstig van het Franse woord *Caboche*, in de betekenis van groot dik hoofd).
De bijnaam *Kraut* (afgeleid van *Sauerkraut*) werd gebruikt door de Amerikanen, terwijl de bijnaam *Heinie* naast de Amerikanen ook werd gebruikt door de Canadezen.
Na de oorlog werd de bijnaam *Boxhead* (weer een verwijzing naar een groot vierkant hoofd) veel gebruikt door de gestationeerde Britse troepen in toenmalig West-Duitsland.

15. Inspiratie

De dramatische gebeurtenissen in Sint Anthonis op 25 september 1944 vormen nog altijd inspiratie voor diorama's en modelbouw.

15.1 Diorama *Nasty surprise at Sint Anthonis, Lepelstraat, 25 September 1944*

Door dioramakunstenaar en militair onderzoeker Marcel Zwarts.

Een prachtig zeer gedetailleerd diorama op schaal 1:35 met de titel *Nasty surprise at Sint Anthonis, Lepelstraat 25 September 1944* (Vertaald: Nare verrassing in Sint Anthonis, Lepelstraat 25 september 1944)

De start van deze dioramabouw was in 2006 en werd afgerond in 2017.

In oktober 2017 werd het diorama bekroond met de 1e prijs in de categorie Best of Standard Scale Modelling Contest 2017 tijdens de SMC show in Veldhoven.

Aan de auteur van dit dossier gaf Zwarts in september 2023 de volgende toelichting op zijn diorama, of 3D-schilderij, de term waar Zwarts zelf de voorkeur aan geeft:

“Als eerste werden de twee Sherman tanks gebouwd. Zoals dat meestal gebeurt was het geenszins een standaard klus.

De M4A4 Sherman was een speciale eenmalige kunsthars versie en M4 Hybride vooraan was een combinatie van heel veel verschillende onderdelen. Veel was zelf gemaakt zoals de rupsbanden. Al deze moeite werd gedaan om een zo'n perfect mogelijke weergave te krijgen van de door mij beoogde tanks.

Hierna werd begonnen met de bouw van het diorama. Ik was ondertussen al een aantal keren op locatie geweest om te kijken wat het beste zou uitkomen voor de setting. Vooroorlogse foto's kon ik in die tijd niet vinden dus werd gekozen voor het huis Lepelstraat nummer 14.

Tijdens het volgende bezoek ter plaatse werd het huis uitgebreid gefotografeerd en dankzij een oude vriend die zijn hele werkzame leven timmerman was geweest leerde ik wat allemaal na de oorlog was veranderd aan het huis. Dat was bijvoorbeeld de verdeling van het huis, de kozijnen, de dakkapel en de dakgoot.

Met deze informatie werden bouwtekeningen gemaakt en werd begonnen met de bouw. Door het ontbreken van vooroorlogse foto's moesten er zaken verzonnen worden.

De bouw van de half-track, fiets, figuren, tuinbank, boom en veel andere zaken kostte uiteraard erg veel tijd omdat helemaal niets standaard te koop was en/of is.”

Het diorama met o.a. de 2 Shermantanks van de 3rd Royal Tank Regiment van Silvertop en de op volle snelheid passerende Duitse half-track.

Het voor dit diorama gekozen huis Lepelstraat 14 is in werkelijkheid slechts 40 meter verwijderd van de fatale splitsing. (Foto: Collectie Eric Rijts / Marcel Zwarts)

(Foto: Collectie Eric Rijts / Marcel Zwarts)

(Foto: Collectie Eric Rijts / Marcel Zwarts)

*Detailopname. Hier goed zichtbaar de gele insigne op de Shermantanks, de Black Bull van de 11th Armoured Division.
(Foto: Collectie Eric Rijts / Marcel Zwarts)*

(Foto: Collectie Eric Rijts / Marcel Zwarts)

De half-track in het diorama werd door Zwarts ook afzonderlijk als item gemaakt, hier op de sokkel met de Duitse titel *Es wird aus dem Gebüsch geschossen.* (Vertaald: Vanuit de struiken worden schoten afgevuurd = verwijzing naar de camouflage op de half-track). Let ook op het insigne van de Kampfgruppe Walther, zowel rechtsvoor op de wagen als op het tekstplaatje.

(Foto: Collectie Martijn Visser / Marcel Zwarts)

*Het dioramahuis in aanbouw, let op het deurornament dat tot in het kleinste detail is nageemaakt van onderstaande foto met daarop het echte deurornament.
(Foto: Collectie Marcel Zwarts)*

(Foto: Collectie Marcel Zwarts)

*Detailfoto van de binnenkant van het dioramahuis, ook hier zeer veel details uit 1944
ingebracht door de maker.
(Foto: Collectie Marcel Zwarts)*

Achterzijde van de M4A4 Shermantank, de tweede tank in het diorama.

Let op de met krijt handgeschreven tekst achterop de tank:

"Silvertop Bedankt

Pietje Boersma"

Een fictief eerbetoon aan bevrijder Silvertop en zijn mannen, geschreven door Pietje,

De naam Pietje Boersma is door Zwarts verzonnen, maar is een regionale naam. Dat feit en het feit dat er soms ook daadwerkelijk op tanks en voertuigen werd geschreven maakt dit detail zeer realistisch.

(Foto: Collectie Marcel Zwarts)

15.2 War game half-track 251/21

Door modelbouwspecialist en war game-specialist Rob Berends

Berends maakte in 2025 in het kader van een historisch war game-spel 3 half-tracks in de schaal 20mm, wat grofweg overeenkomt met de modelbouwschaal 1:72.

De basismodellen van deze half-tracks zijn van het merk Britannia en zijn door Berends gebouwd en geschilderd naar de half-tracks in Sint Anthonis. Deze modellen bevatten de Drilling en zijn voorzien van de nummers 411, 412 en 413.

Nummer 412 is zoals bekend het nummer van de half-track die op beelden van Charles Manders uit een huis wordt getrokken.

Aan de auteur van dit dossier gaf Berends in maart 2025 de volgende toelichting op zijn modellen en de war game in totaliteit:

"Ik speel al lange tijd historische war games waarbij veldslagen uit de verre of nabije geschiedenis worden nagespeeld met modellen en figuren op een nagebouwd, meestal vereenvoudigd, speelveld gebaseerd op een historisch terrein. Er zijn verschillende schalen (maten) waarin gespeeld wordt en verschillende regelsets. Op dit moment gebruiken we de regelset 'Rapid Fire Reloaded'.

De gevechten die het gevolg waren van de geallieerde operatie Market Garden in Nederland zijn uiteraard een geliefd onderwerp omdat ze direct te maken hebben met onze eigen woonomgeving.

De gebeurtenissen in Sint Anthonis op 25 september 1944 zijn een direct gevolg van de operatie Market Garden en de betrokken eenheden (de Engelse 11e pantserdivisie en de Duitse 107e Panzer Brigade) waren ook al eerder betrokken bij de campagne.

De Sonder Kraftfahrzeuge 251/21 (FlaK 1,5cm Drilling) Ausführung D, vormden een belangrijk deel van de uitrusting van de 4e kompanie van het Panzergrenadierbataljon 2107 en dit zijn dan ook de voertuigen die we vooral terugzien op de beelden van de gebeurtenissen op 25 september 1944 in Sint Anthonis.

Een aantal van deze voertuigen mocht dan ook niet ontbreken in de eenheid zoals ik die heb opgesteld voor de operatie Market Garden in bredere zin (met name de gevechten bij Son en Breugel en Veghel).

De modellen zijn vervaardigd in kunsthars en tin en vervaardigd door de Britse firma Britannia. De bouw en beschildering is door mijzelf gedaan. Het exacte camouflagepatroon voor de verschillende voertuigen is moeilijk te achterhalen, dus deze uitvoering is vooral gebaseerd op bekende kleurenschema's uit de tijd zonder te willen beweren dat dit het juiste is.

Het nabouwen en naspelen van eenheden en gebeurtenissen uit de geschiedenis van de directe woonomgeving is dan ook een interessant tijdverdrijf dat een stukje creativiteit en geschiedenis combineert. Zo hebben we in het verleden ook het gevecht bij Mill 1940, uitgebreid bestudeerd en nagespeeld."

*De 3 half-track war game voertuigen met de nummers 411, 412 en 413.
(Foto: Collectie Rob Berends)*

16. Bronnen en credits

War Diary 3RTR, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
War Diary 3MONS, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
War Diary 2FFY, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
War Diary 4KSLI, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
War Diary 29th Armoured Brigade, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
War Diary 159th Infantry Brigade, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
War Diary 11th Armoured Brigade, September 1944, The National Archives, Kew, Richmond, UK
Operation Aintree – De slag om Overloon en Venray (auteurs Antal Giesbers & Herman Dinnessen, 2004)
Autumn Gale (auteurs Jack Didden & Maarten Swarts, 2013)
Kampfgruppe Walther and Panzerbrigade 107 (auteurs Jack Didden & Maarten Swarts, 2016)
Taurus Pursuant – A history of 11th Armoured Division (auteur Edgar W.I. Palamountain, 1946)
Roscoe the bright shiner (auteur Tim Fitzgeorge-Parker, 1987)
Oorlog en bevrijding in Oploo c.a. (auteurs M. Goossens & J. van Gogh, 1969)
De oorlog tussen Peel en Maas (auteurs M. Goossens & J. van Gogh, 1984)
St. Tunnis en 't Leker op de foto! (auteur J. van Goch, 1983)
The Silvertops - World War One and World War Two (auteur Paula Lockhart-Smith © Paula Matthews-Silvertop, 2021)
After Antwerp: the long haul to victory (auteur Major Ned Thornburn, 4th Bn K.S.L.I. Museum Trust, 1993)
Wandeling Hoogveld – MFA Oelbroeck (auteur Martien Mahler, 2019)
Interview Leo Janssen met Wim van de Mortel (mei 2021)
Bevrijding van Oploo en St. Anthonis 25 september 1944 (auteur Herman van de Steeg, 2021)
Herinneringen aan 25 – 9 – 1944 (auteur Herman van de Steeg, 2021)
Getuigenis Herman van de Steeg aan Stichting Overloon War Chronicles (10 juni 2021)
Onze bevrijding op 25 september 1944 (auteur Johan van de Steeg, 2021)
Getuigenis Jo Verbruggen aan Stichting Overloon War Chronicles (18 september 2021)
Getuigenis Johan Peters aan Arno van Dijk (juli 2024 en 26 oktober 2024)
Getuigenis Toon de Hoog, bron Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck (2004)
Getuigenis Riek Haerkens, bron Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck (2004)
Herdenkingsbundel (uitgave gemeente Sint Anthonis, 1995)
Brochure Open Monumentendag Oploo 9 september 1995 (uitgave gemeente Sint Anthonis, 1995)
Zusters van Liefde Sint Anthonis 1896 – 1996 (uitgave Kerkbestuur van de parochie H. Antonius Abt St Anthonis, 1996)
George Rasker Architect (Auteur Bart van den Hork, 2010)
Peaceful retreat marks 250 years (artikel in de Hexham Courant, auteur Rosalind Saul, 13 februari 2015)
Shepton Mallet Journal (editie 29 mei 1916)
The Surrey Advertiser (editie 9 oktober 1932)
The Surrey Advertiser (editie 15 april 1933)
The Surrey Advertiser (editie 1 juli 1933)
Western Daily Press (editie 23 augustus 1934)
The London Gazette (editie 19 oktober 1944)
How Lieutenant Colonel David Silvertop is the North's "unknown warrior" (artikel op de site Chroniclelive.co.uk, auteur Tony Henderson, 24 september 2014)
Largely forgotten war hero still honoured in Belgium (artikel uit de The Northern Echo, auteurs Bill Lawrence en Chris Lloyd, 22 september 2014)
Dashing Second World War tank commander to be honoured by town he helped liberate (artikel op de site Chroniclelive.co.uk, auteur Tony Henderson, 1 september 2017)
De bevrijder van Antwerpen David Arthur Henry Silvertop (auteur Paul Eygenraam, voorzitter van de Vereniging van reserve-officieren in Antwerpen. Vertaald uit: La Métropole van 25 juni 1946)
Informatie Silvertop door Hans Ooms (2021-2023)
Minsteracres: an escape from the modern world (artikel in de Darlington & Stockton Times, auteur Sarah Foster, 15 mei 2015)
Devon Memorial to Police War Dead (artikel in de Western Morning News, 5 augustus 1948)
Exetercityfc.co.uk
The Grecian Archive – the history and heritage of the Exeter City Football Club
Grecianarchive.exeter.ac.uk
To the Victor the Spoils (auteur Sean Longden, 2004)
Brief van Major General Philip 'Pip' Roberts aan zijn echtgenote (27 september 1944):
Brief van Major N.H. Bourne aan Diana Trappes-Lomax – Silvertop (30 september 1944)
Brief van Brigadier/Brigade-Generaal Roscoe Harvey aan Diana Trappes-Lomax – Silvertop (1 oktober 1944):
Brief van Reverend (dominee) C.S. Edgington van 3RTR aan Diana Trappes-Lomax – Silvertop (9 oktober 1944)
Biografie A.H.J. van Delft (auteur W.F.J. van de Berg, Brabants Erfgoed, 14 september 2017)
Biografie Pastoor Anthonius H.J. van Delft (auteur Kees Wijnhoven, Brabants Historisch Informatie Centrum, 22 november 2013)
Morningstaronline.co.uk/article/f/remembering-bill-lawrence (auteur Laurie Kazan-Allen, 2021)
Stichtingoorlogsslachtoffers.nl
Bundesarchiv, Abteilung Personenbezogene Auskünfte, Berlin
Bundesarchiv, Abteilung Militärarchiv, Freiburg

Warcemeteries.nl
Dezwerver.nl
Gelderlander.nl
Openarchieven.nl
Liberationroute.com
Brabantserfgoed.nl
Romfabriek.graancirkeloploo.com
Nepomukboxmeer.nl
Tracesofwar.nl
Oorlogsgravenstichting.nl
4en5mei.nl
Brabantremembers.com
Minsteracres.org
Wereldoorloginbeeld.be
Darlingtonandstockontimes.co.uk
Hexhamhistorian.org
Thecatholictravelguide.com
IWM.org.uk
MyHeritage.nl
Ancestors.familysearch.org
Devonheritage.org
Naval-military-press.com
Lexikon-der-Wehrmacht.de
Tweedewereldoorlog.nl
WW2gravestone.com
Wikitree.com
Wikipedia.org
AB-eiffage.com
Chroniclelive.co.uk
Thenorthernecho.co.uk
Newmp.org.uk
Scalemodelchallenge.com

De auteur dankt: Martien Mahler, Hans Ooms, John-Trappes-Lomax, Elaine Gathercole, Herman van de Steeg, Wim van de Mortel, Jo Verbruggen, Angela Verbruggen, Tiny Schaeffers-van Elferen, Jac van Kempen, Harrie Willems, Jan Gieben, Jan van Wanroij, Jan Tonies, Johan Peters, Sjef Smolders, Richard Schoutissen (Stichting Oorlogsslachtoffers.nl), Mark Rothwell (Historicus Devon & Cornwall Police), Will Trienekens, Robert Curtis, Jan de Kleijnen (Heemkundekring Sint Tunnis in Oelbroeck), Wim Arts (Heemkunde Oploo), Cor Verberk (Heemkunde Oploo), Hilde Jansma (BHIC), Paul Farley (Chairman Exeter City FC Museum Charity), Jo en Mientje van Mil, Marcel Zwarts, Rob Berends, Alex v.d. Wetering.

© 2021 Arno van Dijk namens Stichting Overloon War Chronicles./ originele versie
© 2021 Arno van Dijk namens Stichting Overloon War Chronicles / aangevulde versie
© 2023 Arno van Dijk namens Stichting Overloon War Chronicles./ compleet herziene en aangevulde versie
© 2024 Arno van Dijk namens Stichting Overloon War Chronicles./ aangevulde versie
© 2025 Arno van Dijk namens Stichting Overloon War Chronicles./ aangevulde versie

De originele serie Gezichten uit het verleden is opgezet door auteur Arno van Dijk.
Alle afleveringen in de serie Gezichten uit het verleden zijn door de auteur geschreven en samengesteld zonder de hulp van enige vorm van artificial intelligence.

De Stichting Overloon War Chronicles stelt zich o.a. ten doel om bij zoveel mogelijk graven op de CWGC-begraafplaats de foto's en verhalen te achterhalen, eer te brengen aan de aldaar begraven gevallen en zo deze geschiedenis levend te houden.

Meer info over het project en de Stichting Overloon War Chronicles op:

Facebook: <https://www.facebook.com/OverloonWarChronicles>

Email: overloonwarchronicles@gmail.com

Disclaimer:

Hoewel de auteur en de Stichting Overloon War Chronicles de grootst mogelijke zorgvuldigheid betrachten in de research, brononderzoek en uiteindelijke samenstelling van dit artikel inclusief het in dit artikel opgenomen fotomateriaal en bijlagen kunnen zij niet garanderen dat de verstrekte informatie op ieder mogelijk moment compleet is. Auteur en Stichting Overloon War Chronicles aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele incorrecte of ontbrekende informatie in dit artikel dan wel een incorrecte bronvermelding in dit artikel zowel met betrekking tot de tekstuele inhoud alsook met betrekking tot het in dit artikel opgenomen fotomateriaal en bijlagen.

Daarnaast zijn de auteur en Stichting Overloon War Chronicles niet verantwoordelijk voor de inhoud of beschikbaarheid van de m.b.t. de samenstelling van dit artikel gehanteerde websites of andere bronnen.

Mocht een derdenpartij (zowel individu als organisatie) menen ten onrechte niet of niet correct genoemd te zijn in de credits van de tekst, fotomaterialen en bijlagen, dan gelieve contact op te nemen met de Stichting Overloon War Chronicles.

Dit artikel, zowel de tekstuele inhoud als het fotomateriaal en bijlagen, valt onder het wettelijke auteursrecht. Van dit artikel mag de inhoudelijke informatie (zowel tekst, als fotomateriaal als bijlagen) worden gebruikt door derden, echter strikt alleen met een duidelijke bronvermelding naar dit artikel, auteur en Stichting Overloon War Chronicles. Bij gebruik van fotomateriaal en bijlagen uit dit artikel moet ook de oorspronkelijke bron van het betreffende fotomateriaal en bijlagen worden vermeld. Zonder bronvermelding mag niets uit dit artikel worden gereproduceerd in welke vorm dan ook of op welke manier dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteur en Stichting Overloon War Chronicles.